

رەۋشى خويندىنى پيشەيى لە پارىزگاكانى سلىمانى و ھەلەبجەدا

(توتۇزىنە ۋە يەكى مەيدانىە سەبارەت بە
گرفتەكانى خويندىنى پيشەيى و رىگە چارەكانيان)

لەم پروژەيە لەلەين (ئىنستىتوتى يەى بۇ پەروەردەمو گەشەپتەن) ۋ
ارتىخراۋى ھەلۋەستامو بە ھاۋكارى رىخراۋى شىركەۋتلى مىللى (PAO) و
رىخراۋى (NPA) نەروپچى جىبەجى كرا خۇى لە لەنجامدانى سى ۋۇرگىشۇپ
ۋ بۆۋگەردنەۋەى بروسور و توتۇزىنە ۋە يەكىدا بىلەۋە و ستافىك بەھاۋكارى
بەرتۇدەرايەتى پەروەردەكان و پىسپۇران و شارەزبان لە (۲۰۱۷/۵/۱) تا (۲۰۱۷/۹/۱)
كاربان لەسەر كرىۋەتۇدەرى

۲۰۱۷

سلىمانى - ھەلەبجە

رہوشی خویندنی پیشہی

له پاریزگانانی سلیمانہی و هه له بجهدا

(تویژینه وهیهکی مهیدانیه سهبارت به گرفتهکانی خویندنی پیشہی و ریگه چارهکانیان)

گروپی کارکردن له پرؤژه

سه ربه رشتیاری پرؤژه:

د. سه روهر عه بدولتره حمان عومهر

به ریؤ وه به ری پرؤژه:

م. محمدهد که ریم نه حمهد

ریکخه ری پرؤژه:

جه وههر عه زیز نه حمهد

هاوکاران:

م. ساکار عه زیز ره شید

ریباز غه ریب

بابان جه عفره حمه

ناریز دارا حه فید

ژمیریاری پرؤژه:

ئیبراهیم حه سه ن نه حمهد

پرؤژهی به شداری له کارکردنی خویندنی پیشہی ئینستیتیوتی پهی بو
په روهردو گه شه پیدان (PAY) و ریکخراوی هه ئویست به هاوکاری ریکخراوی
فریاکه وتنی میلی (PAO) و ریکخراوی (NPA) ی نه رویجی حیبه جی کرا.

سوڤاسنامه

*- سوڤاس بۆ هه رسی به پڕۆه به رایه تی گشتی په روه رده ی سلیمانی و به پڕۆه به رایه تی گشتی په روه رده ی گه رمیان و به پڕۆه به رایه تی گشتی په روه رده ی هه له بجه که هاوکاریان کردین له پیدانی زانیاری.

*- سوڤاس بۆ هه ریه که له به پڕۆه به رایه تی گشتی په روه رده ی سلیمانی که هاوکاری پڕۆه که مان بوون به پیدانی زانیاری و سه رنجه کانیان پڕۆه که یان ده وه له مه ند کرد.

*- سوڤاس بۆ سه رجه م به پڕۆه به رایه تی قوتا بخانه پیشه ییه کانی سلیمانی و هه له بجه و گه رمیان که هاوکاری پڕۆه که بوون.

مافی بلا و کردنه وه ی ئەم توێژینه وه یه پارێزراوه بۆ ئینستیتیوتی په ی و ریکخراوی هه لۆیست - ۲۰۱۷

ئینستیتیوتی په ی بۆ په روه رده و گه شه پیدان

ناونیشان: سلیمانی - رزگاری - به رامبه ر یاریگای یانه ی وه رزشی ناشتی

ته له فۆن: 07701465733 - 07701564576

ئیمه یل: payinstitute@gmail.com / sarwary74@yahoo.com -

فەیسبۆک: [facebook.com/pay-institute](https://www.facebook.com/pay-institute)

پێگه ی ئەلکترۆنی: www.payied.org

ریکخراوی هه لۆیست

ناونیشان: هه له بجه - مامۆستا یان - نزیك ناماده یی ئەحمه د موختار جاف

ته له فۆن: 07708171888 - 07501898080

ئیمه یل: rebazxarib3@gmail.com - halwest2023@gmail.com

فەیسبۆک: [facebook.com/kurdhalwest](https://www.facebook.com/kurdhalwest)

ناوهرۆك

۵	پیشهگی
۱۱-۷	بەشی یەكەم میتۆدنامەى توژیینه وەكە
۸	بايەخ و گرنگی توژیینه وەكە
۸	كیشەى توژیینه وەكە
۹	ئامانجى توژیینه وەكە
۹	چۆر و پىيازى توژیینه وەكە
۹	بوارى توژیینه وەكە
۹	كۆمەل و سامپلى توژیینه وەكە
۱۰	ئامرازى توژیینه وەكە
۱۱	ئامارشىكارى بەكارهاتوو

بەشى دووهم

لايهەنى تىيۇرى

۱۳	يەكەم: چەمك و پىناسەى خویندىنى پيشەيى
۱۴	دوومە: ميژووى خویندىنى پيشەيى لە ھەريىمى كوردستاندا
۲۰	۱- خویندىنگا پيشەيىەكانى شارى سلىمانى
۲۱	۲- خویندىنگا پيشەيىەكانى شارى ھەولير
۲۲	۳- خویندىنگا پيشەيىەكانى شارى دھۆك
۲۲	۴- خویندىنگا پيشەيىەكانى شارى ھەلەبجە
۲۳	سىيەم: بەش و پىسپۆريىەكانى خویندىنى پيشەيى
۲۴	چوارەم: گرنگی خویندىنى پيشەيى
۲۵	پىنجەم: گرتەكانى خویندىنى پيشەيى
۲۵	شەشەم: ئامانجى خویندىنى پيشەيى
۲۶	ھەوتەم: خاوەن كار و پشت بەستن بەتوانا بيانىيەكان
۲۷	ھەشتەم: گرتەكانى خاوەن كار و دەرجوانى خویندىنى پيشەيى لە ھەريىمى كوردستاندا
۲۸	نۆيەم: كۆمەلگەى پيشەيى

بهشی سییهم
لایه نی پراکتیکی

۳۰	یه که م: کورته یه ک دهرباره ی سامپلی توژیینه وه که
۳۱	دووهم: ریکاره کانی ناخشیکاری
۳۲	سییهم: نه نجامی ناخشیکاریه که
۳۲	یه که م: زانیاری گشتی
۴۵	دووهم: ژینگه ی خویندنگاکان
۷۵	سییهم: ناماری خویندکاران
۷۹	چوارهم: ناماری مامؤستیان
۸۴	پینجه م: ناماری فرمانبه ران
۸۵	دهرئه نجام
۸۷	پاسپارده کان بق به ره و پیشبردنی خویندنی پیشه یی
۸۷	یه که م: رۆلی په رله مان
۸۷	دووهم: رۆلی وه زاره تی په روه رده
۸۷	سییهم: رۆلی نه نجومه نی پاریزگا
۸۹	چوارهم: رۆلی خیزان
۸۹	پینجه م: رۆلی خویندنگا
۹۰	شه شه م: رۆلی میدیاکان
۹۰	حه وته م: رۆلی ریکخراوه کانی کومه لی مه دنی
۹۰	هه شته م: رۆلی کۆمپانیا و ده زگا و خاوه نکاره کان
۹۱	پاشکۆکان

رهوشی خویندنی پیشهیی له پارێزگاکانی سلیمانی و ههلهبجهدا

(توێژینهوهیهکی وهسفیه)

پ. ی. د. سهروهه عهبدولپهه حمان عومهه

م. محمههه کهریم نهحمههه

پیشهکی

خویندنی پیشهیی گرنگی و بایهخی زۆری ههیه، ههه ئهه مهش وایکردوهه زۆریهیی ولاتان به بایهخهوه لێی بپوانن و داهاتوهی ولاتهکهیان لهسهه کهسانی خاوهن پسهپۆر و شارهزای خۆیانوهه ببینن و سالانهش بودجهیهکی دیاریکراو تهرخان بکهن بۆ گهشهپیدان و گرنگیدانی زیاتر به خویندنی پیشهیی، له بهرامبهه ریشدا هه نهه نیک ولات ههه، که متر له بایهخی خویندنی پیشهیی گهه شتوون، یاخوه له گرنگیهکهی نهه گهه شتوون و زۆر به کهمی یاخوه بهه ههچ شیهوهیه که بایهخی پێ نادهن، ئهه مهش دهه بیتهه هۆی ئهوهی که سهه رچاوهیهکی زۆر گهه ورهیی کار له دهه ست بدهن و زۆر جاریش بهه ناچاری سهه رچاوهی کار له دهه رهوهی ولاتهکهیان بهه نین بۆ کارکردن، ئهه مهش دهه بیتهه هۆی خهه ر جکردنی داهاتیهکی زۆری ناوهخۆیی و سهه رهه نجام بیکاری زۆریش له ناوه گهه نهه کان سهه رهه له دهه دات.

ئهه م توێژینهوهیه که تابهه ته به (رهوشی خویندنی پیشهیی له پارێزگاکانی سلیمانی و ههلهبجهدا)، تیایدا باس له سالی خویندنی (2016-2017) دهه کهین، بۆ ئهوهی به وردی باس له خویندنگاکانی خویندنی پیشهیی له ههه ریمی کوردستان بکهین.

بهه شیوهیهکی گهه شتی توێژینهوهیه که جگه له پیشهکی له سهی بهه شی سهه رهکی پیکهاتوهه، که ههه بهه شیکیش چهه ند تهه وهه ریک له خۆ دهه گریت.

بهه شی یه کهه م، تابهه ته بهه میتۆدنامهی توێژینهوهیه که، که لهه م بهه شهه دا بایهخ و گرنگی توێژینهوهیه که، کهیشهی توێژینهوهیه که، ئامانجی توێژینهوهیه که، جۆر و پهبازی توێژینهوهیه که، بهه راری توێژینهوهیه که، کۆمهه ل و سامپلی توێژینهوهیه که، ئامرازێ توێژینهوهیه که و ئامار شیکاری بهه کارهاتوو باسبان لیهه کراوه.

بهه شی دووهه م، تابهه ته بهه لایهنی تیۆری توێژینهوهیه که، له یه کهه م خالدا باسبان له چهه مک و پهبناسهی خویندنی پیشهیی کردوهه، له خالی دووهه میشدا باسبان میژوهی خویندنی پیشهیی له ههه ریمی کوردستاندا کروهه، که تیایدا

به كورتى باس له ميژووى خويندنى پيشه يى له پاريزگاكانى (سليمانى، ههولير، دهوك و ههله بجه) كراوه و له چه ند خسته يه كدا خويندنى پيشه يى ئه م شارانه خراونه ته روو، ههروه ها خويندنى پيشه يى له پيش راپه پينى ئادارى ١٩٩١ و دواى راپه پين و دامه زاندى حكومه تى هه ريمى كوردستان به ژماره ديارى كراوه، ئه مه جگه له پۆلين كردنى خويندنگا پيشه ييه كان به پيى پسپوريان. خالى سئيه ميش ته رخانكراوه بو به ش و پسپورييه كانى خويندنى پيشه يى، خالى چواره ميش بو گرنگى خويندنى پيشه يى ته رخانكراوه، له خالى پينجه ميشدا گرفته كانى خويندنى پيشه ييمان خستوته روو، له خالى شه شه ميشدا ئامانجى خويندنى پيشه ييمان روونكردوته وه، له خالى حه ته ميشدا باس له خاوه ن كاره كانى هه ريمى كوردستان كراوه، كه بوچى پشت به توانا و ليها تووى كاديرانى ناوخوى كه ده رچووانى خويندنى پيشه يين نابه ستن و په نا بو توانا كانى ده روه ده بن، له خالى هه شته ميشدا باس له گرفته كانى خاوه ن كار و ده رچوانى خويندنى پيشه يى هه ريمى كوردستان كراوه، كوتا خاليش تاييه ته به چه ندين راسپارده بو به ره و پيشبردنى خويندنى پيشه يى، كه هه ريه كيك له و راسپاردانه به چه ند خاليك رولى (خيزان، خويندنگا، وه زاره تى په روه رده، ميدياكان، ريكخراوه كانى كومه لى مه دهنى و كۆمپانيا و خاوه نكاره كان) بو به ره و كارا كردنى خويندنى پيشه يى ديارى كراوه.

به شى سئيه م، كه دوا به شه و تاييه ته به لايه نى پراكتيكى تويزينه وه كه، له يه كه مدا كورته يه كمان ده رباره ي سامپلى تويزينه وه كه روون كردوته وه، له دووه ميشدا باس له ريكاره كانى ناخشىكارى كراوه، له كوتايشدا ئه نجامى ناخشىكارى تويزينه وه كه له چه ند خسته يه كدا شىكارى بو كراوه. له كوتايشدا ده ره نجامه كانى ئه م تويزينه وه يه خراونه ته روو.

به‌شی یه‌که‌م
میتودنامه‌ی تویژینه‌وه‌که

بایه‌خ و گرنگی تویژینه‌وه‌که
کیشه‌ی تویژینه‌وه‌که
نامانجی تویژینه‌وه‌که
جور و ریپازی تویژینه‌وه‌که
بواری تویژینه‌وه‌که
کۆمه‌ل و سامپلی تویژینه‌وه‌که
نامرازی تویژینه‌وه‌که
نامارشیکاریی به‌کارهاتوو

بەشى يەكەم
میتۆدنامەى توپژینەوهکە

۱- بايەخ و گرنگی توپژینەوهکە:

ئەنجامدانى توپژینەوه بۆ (رهوشى خویندىنى پيشەيى له پاريزگاگانى سليمانى و ههلهبجە)دا، گرنگی و بايەخى خۆى هەيه، دەكریّت بايەخهكانيش له م روانەى خوارەوه ديارى بكەين:

أ- بۆ كۆمەل: دەروازەيهكە بۆ زانينى داتا و زانيارببەكان له سەر خویندىنگا پيشەيبەكان، تاوەكو لەم رېگەيهوه ئاشناى گرنگی خویندىنى پيشەيى بن و هەميش ئاگادارى گرفت و كيشەكانيان بن.

ب- بۆ توپژەران: خویندىنگا پيشەيبەكان سەرەپاي ئەو گرنگيه زۆرهى هەيانە و تاكو ئىستاكە چەندين خویندىنگاي پيشەيى به سەرجه م لقهكانى (پيشەسازى، بازرگانى، كشتوكالى و گەشت و گوزار) له هەريمى كوردستاندا هەن، بەلام سەرجه م خویندىنگا پيشەيبەكان بەدەرنين لەكەم و كوپى نەبوونى پيداويستيبە جۆر بەجۆرهكان، بۆيه ئەمە دەبیتە هۆى سەرنجى توپژەران، تاكو بەشيكى ليكۆلینەوهكانيان تەرخان بكەن به خویندىنى پيشەيى و ليكۆلینەوهى لەبارەوه بكەن.

ج- بۆ ناوهندە زانستيهكان: بەهۆى ئەوهى ناوهندە زانستيبەكان بەتايبەتى وهزارەتى پەرورەده و بەرپۆه بەریتيبە گشتيبەكانى پەرورەده و بەرپۆه بەریتى پەرورەدهكان له شار و شارۆچكەكان پيوەنديهكى راستەخۆيان هەيه بەناوهندەكانى خویندىن، بۆ ئەوان گرنگە هەر توپژینەوهيهكى زانستى لەبارەى ناوهندەكانى خویندىنەوه بكریّت، بۆ ئەوهى ئەوانيش بگەن به چەند ئەنجاميک و پاسپاردەيهك بۆ ئەوهى كارى زياتر لەسەر بكەن و خویندىنى پيشەيى زياتر بەرهو پيشەوه بەرن.

۲- كيشەى توپژینەوهکە:

كيشەى توپژینەوهكە له م پرسيارانەى خوارەوه دەخەينهپوو:

أ- خویندىنگا پيشەيبەكان چۆن دابەشكراون بەسەر سەنتەرەكانى شار، قەزا، ناحيهكان؟

ب- ئايا ژمارەى خویندىنگا پيشەيبەكان پيش راپەرينى بەهارى ۱۹۹۱ و دواى ئەو راپەرينە چەندە؟

ج- ژمارەى بەشەكانى خویندىنگا پيشەيبەكان چەندە و كامە بەش ژمارەى زياتره؟

د- ئايا ژمارەى خویندىنگا پيشەيبەكان چۆن پۆلين كراون بەسەر خویندىنگا (پيشەسازى، كشتوكال، بازرگانى و گەشت و گوزار)؟

ه- ئايا خویندىنگا پيشەيبەكان بيناكانيان گونجاون بۆ خویندىنگا پيشەيى، شيوازى دروستكرديان چۆنه و له چەند نھۆم و پۆل پيكهاتوون، كاتى دەوامكرديان چۆن ريكخراون و رەگەزە خویندىنگاكان چۆن دابەشكراون بەسەر (كوران، كچان و تيكەلاو)؟، هەرۆهها زمانى خویندىن له خویندىنگا پيشەيبەكان چ زمانيكە؟

و- ئايا خویندىنگا پيشەيبەكان ، هەموو پيداويستيبەكانى خویندىن و خویندىكارانيان فەراھەم كردوو؟

ز- ژمارەى خویندىكارانى خویندىنى پيشەيى بەپيى هەردوو رەگەز چەندە؟

ح- ژمارەى خویندىكارانى دەرچوو و دەرئەچوو چەندە؟

گ- ئایا ژماره‌ی خویندکاره دابراوه‌کان له م سالی خویندن چهنده؟
ی- ژماره‌ی مامۆستایان و فه‌رمانبه‌ران بۆ ناوه‌نده‌کانی خویندن چۆنه و چهنده؟ بېروانامه و پيشه‌کانیان چۆن دابه‌شکراوه؟

ک- مۆلّه‌تی مامۆستایان به‌پێی هه‌ر سالیکی خویندن چۆنه؟

۳- ئامانجی توێژینه‌وه‌که:

ئامانجی توێژینه‌وه‌که‌ش خۆی له چه‌ند خالیکیدا ده‌بینیته‌وه، له‌وانه‌ش:

أ- ئاماژه‌کردن بۆ خویندنگا پيشه‌بیه‌کان، که چۆن دابه‌شکراون به‌سه‌ر سه‌نته‌ره‌کانی شار، قه‌زا، ناحیه‌کان.

ب- دیاریکردنی ژماره‌ی خویندنگا پيشه‌بیه‌کان پيش راپه‌پینی به‌هاری ۱۹۹۱ و دواى ئه‌و راپه‌پین.

ج- دیاریکردنی ژماره‌ی به‌شه‌کانی خویندنگا پيشه‌بیه‌کان.

د- ئاماژه‌دان بۆ پۆلینی خویندنگا پيشه‌بیه‌کان بۆ (پيشه‌سازی، کشتوکال، بازرگانی و گه‌شت و گوزار).

ه- دیاریکردنی پيداويستیه‌کانی خویندن و خویندکارانیان.

و- ئایا خویندنگا پيشه‌بیه‌کان، هه‌موو پيداويستیه‌کانی خویندن و خویندکارانیان فه‌راهه‌م کردوه؟

ز- ده‌ستنیشانکردنی ژماره‌ی خویندکارانی خویندنی پيشه‌بیه‌ی به‌پێی هه‌ردوو په‌گه‌ز.

ح- ده‌ستنیشانکردنی خویندکارانی ده‌رچوو و ده‌رنه‌چوو.

گ- دیاریکردنی ژماره‌ی خویندکاره دابراوه‌کان.

ی- دیاریکردنی ژماره‌ی مامۆستایان و فه‌رمانبه‌ران بۆ خویندنگا پيشه‌بیه‌کان و بېروانامه و پيشه‌کانیان.

ک- ده‌ستنیشانکردنی مۆلّه‌تی مامۆستایان و جۆری مۆلّه‌ته‌کانیان.

۴- جۆر و رێبازی توێژینه‌وه‌که:

ئهم توێژینه‌وه‌یه، توێژینه‌وه‌یه‌کی وه‌سفیه، تاكو له م رێگه‌یه‌وه له باس له گرنگی خویندنگا پيشه‌بیه‌کان و كه‌م و كورپی و ژینگه‌ی خویندنگا پيشه‌بیه‌کان بکه‌ین و له چه‌ند خسته‌یه‌کیدا زیاتر روونکردنه‌وه بده‌ین.

۵- بواری توێژینه‌وه‌که:

ئهم توێژینه‌وه‌یه له (۳) بواره‌وه ئه‌نجامدراوه:

أ- بواری شوین: هه‌ردوو پارێزگای سلیمانی و هه‌له‌بجه و هه‌كو سامپلی توێژینه‌وه‌که هه‌لبژاردوه.

ب- بواری کات: توێژه‌ران بۆ ئه‌نجامدانی توێژینه‌وه‌که‌ی سالی خویندنی (۲۰۱۶-۲۰۱۷) بیان وه‌رگرتوه.

ج- بواری بابته: به‌شداری له کارکردنی خویندنی پيشه‌بیه‌ی وه‌رگراوه.

۶- کۆمه‌ل و سامپلی توێژینه‌وه‌که:

بریتیه‌یه له سه‌رجه‌م خویندنگا پيشه‌بیه‌کان له سنووری وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده‌ی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان، له بواری شوینی دیاریکراوی سه‌ره‌وه‌دا.

۷- ئامرازی توپژینه وه که:

توپژهران له م توپژینه وه یه دا (۲) ئامرازی به کارهیناوه، ئەوانیش بریتین له:

۱- سه رچاوهی زانستی: بۆ ئەنجام گه یاندنی ئەم توپژینه وه یه هه ولماندا پشت به چه ند سه رچاوه یه کی زانستی بیه ستین، به لام به داخه وه ئەوه نه کرا، چونکه له لایه ک هیچ توپژینه وه یه ک یاخود بابەتیک به زمانی کوردی له سه ر خویندنی پیشه یی نه بوو، له لایه کی دیکه ش ئەو بابەت و وتارانه ی له مالپه ره کانی بلاوکرا بونه وه به زمانی عه ره بی وتاری لاواز و جیاواز بوون له نیوان خویندنی پیشه یی له هه ری می کوردستان و ولاتانی ده ور و به رو جیهان، بۆیه هه ولمانداوه جیاواز له هه ر توپژینه وه یه کی دیکه پشت به سه رنج و پا و تیبینی شاره زایانی ناوخۆ بیه ستین، چونکه ئەوان زیاتر له هه رکه سیکی دیکه شاره زاترن له خویندنی پیشه یی له هه ری می کوردستان و زیاتر درک به کیشه و گرفته کانی به رده م خویندنی پیشه یی ده کەن و هاوڕاش له گه ل ئیمه له په رۆشی کارکردنی خویندنی پیشه یین له هه ری می کوردستان، بۆیه بۆ ئەم مه به سه ته بۆ ده وله مه ندرکردنی توپژینه وه که له (۳) سی کاتی جیاواز (۳) وۆرکۆشپیمان ئەنجامداوه .

وۆرکۆشۆپی یه که م که له ۲۰۱۷/۷/۳ له شاری سلیمانی ئەنجامدرا تیایدا بانگه یشتی به پۆیه به ری خویندنگا پیشه ییه کانی شاری سلیمانی، سه ره رشتیاریانی په روه رده یی له خویندنی پیشه یی، شاره زایانی خویندنی پیشه یی، لیژنه ی په روه رده ی په رله مانی کوردستان و لیژنه ی په روه رده ی ئەنجومه نی پارێزگای سلیمانی کران، که تیا دا به وردی باس له گرنگی خویندنی پیشه یی و گرفته کانی به رده می و پێگاکانی چاره سه رکردن بۆ خویندنی پیشه یی دیاریکران.

وۆرکۆشۆپی دووه می ش له ۲۰۱۷/۷/۱۲ له شاری هه له بجه ئەنجامدرا، به هه مان شیوه تیایدا بانگه یشتی به پۆیه به ری خویندنگا پیشه ییه کانی شاری هه له بجه، سه ره رشتیاریانی په روه رده یی خویندنی پیشه یی، شاره زایانی خویندنی پیشه یی و مامۆستایانی خویندنی پیشه یی کران، که به هه مان شیوه ته وه ره کان دیاریکران و گفتوگۆی چری له باره وه کرا.

کۆتا وۆرکۆشۆپیش له ۲۰۱۷/۸/۱۲ له شاری سلیمانی ئەنجامدرا، تیایدا بانگه یشتی به پۆیه به ری گشتی په روه رده ی سلیمانی و په روه رده کانی پۆژه لآت و پۆژئاوای سلیمانی و سه ره رشتیاریانی په روه رده یی له خویندنی پیشه یی، شاره زایانی خویندنی پیشه یی، لیژنه ی په روه رده ی په رله مانی کوردستان و ئەندامانی ئەنجومه نی پارێزگای سلیمانی و خاوه ن کار و نوینه ری کۆمپانیاکان کران، بۆ ئەوه ی به یه که وه گرفته کانی به رده م خویندنی پیشه یی ده ستنیشان بکه ین، هه روه ها ئەو هۆکارانه ش بخرینه پوو که بۆچی خاوه ن کاره کان ئاماده نین پشت به تواناو لێهاتووی ده رچووانی خویندنی پیشه یی بیه ستن، یاخود بۆچی ده رچووانی خویندنی پیشه یی ئاماده نین له که رتی تاییه ت کاربکه ن.

ب- فۆرمی ناخشیکاری: به مه به سه تی ئەنجامدانی شیکاری ورد، فۆرمیکمان ئاماده کردووه و به سه ر سه رجه م خویندنگا پیشه ییه کانی شاره کانی سلیمانی و هه له بجه دا دابه شمان کردوون، بۆ ئەوه ی له م پێگه یه وه زانیاری وردمان ده سه تبه که ویت.

۸- نامارشیکاریی به کارهاتوو:

تویژه ران له چه ند خشته یه کدا پرۆسه ی ژمی ره یی به کارهیناوه، که خۆی له دووباره یی و ریژه ی سه ده ی ده بینیته وه، ئەمه جگه له وه ی له هه ر خشته یه کدا خانه یه کی تایبه تی بۆ کۆی گشتی و دووباره یی داناوه، بۆ ئەوه ی له م ریگه یه وه ئەنجامه کان به ده ستهینیت.

به‌شی دووهم لایه‌نی تیۆری

یه‌که‌م: چه‌مک و پیناسه‌ی خویندنی پیشه‌یی
دووهم: میژووی خویندنی پیشه‌یی له هه‌ریه‌ی کوردستاندا
سێیه‌م: به‌ش و پسرپۆریه‌کانی خویندنی پیشه‌یی
چوارهم: گرنگی خویندنی پیشه‌یی
پینجه‌م: گرافته‌کانی خویندنی پیشه‌یی
شه‌شه‌م: ئامانجی خویندنی پیشه‌یی
هه‌وته‌م: خاوه‌ن کار و پشت به‌ستن به‌توانا بیانییه‌کان
هه‌شته‌م: گرافته‌کانی خاوه‌ن کار و ده‌رچوانی خویندنی پیشه‌یی له هه‌ریه‌ی کوردستاندا
نۆیه‌م: کۆمه‌لگه‌ی پیشه‌یی

بەشى دووھم لايەنى تيۇرى

يەكەم: چەمك و پېناسەى خوئندنى پېشەيى:

خوئندنى پېشەيى وەك ھەر چەمكىكى ديكە ئەگەر پېناسەى بكەين، پېناسەى جۇراو جۇر بەخۆيەو دەبىنئىت، ئەويش بەھۆى كلتورى جياوازى ولاتان و خوئندنەوہى ھەر ولاتىكىش بۇ خوئندنى پېشەيى.

دەكرىت وا خوئندنى پېشەيى بكەين، كەوا ئەو خوئندنەيە دواى خوئندنى بنەرەتى ياخود ناوہندى دىت، كە خوازياران پرووى تيدەكەن بۇ تەواوكردىنى ئامادەيى پېشەيى لە يەككە لە بوارەكانى (پېشەيى، پېشەسازى، كشتوكال، بازركانى و گەشتوگوزار)، كە تيايدا خوئندن بەپيى سيستەمى خوئندنى ولاتان جۇراو جۇرە، بەجۇرىك لە ھەندىك ولات (۳) سى سالىان بۇ خوئندنى پېشەيى ديارىكردوہ، ھەندى ولاتيش (۵) پيىنج سال، دواى تەواوكردىنى ئەم خوئندنە دەرچوانى خوئندنى پېشەيى دەبنە خاوەنى برونامەى ئامادەيى پېشەيى و شانسى ئەوہيان دەبىت لە ھەركەسيكى ديكە كارى دەست بكەويت ياخود ببنە خاوەن كار. ئەمە جگە لەوہى بەشيك لەو دەرچوانە شانسى ئەوہشيان بەردەكەويت روو بكەنە زانكو و برونامەى بەررتز لە برونامەكەى خويان بەدەستبھينن.

دووهم: میژووی خویندنی پیشهیی له هه‌ریمی کوردستاندا:

به‌رله‌وهی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان دروست بی‌ت و کورد بی‌ت به‌خاوه‌نی حوکمرانی خۆی، ده‌سه‌لته‌یه‌ک له‌دوای یه‌که‌کانی عی‌راق به‌کردنه‌وهی چه‌ندین خویندنگای ئاماده‌یی پیشه‌یی له‌شاره‌کانی (سلیمانی، هه‌ولێر و دهۆک) هه‌نگاویان ناوه و بۆ ئه‌م مه‌به‌سته چه‌ندین خویندنگای پیشه‌یی کراونه‌ته‌وه و گرنگی زۆریشیان پیدراوه، به‌جۆریک له‌سالی ۱۹۵۴ بۆ یه‌که‌مینجار له‌شاری سلیمانی خویندنگای ئاماده‌یی پیشه‌سازی سلیمانی کوربان کرایه‌وه، دواتریش هه‌ر له‌م شاره تا سالی ۱۹۸۸ ژماره‌ی خویندنگا پیشه‌بیه‌کان له‌شاری سلیمانی به‌ر له‌راپه‌رین ژماره‌یان بووه به‌ (۱۳) خویندنگای پیشه‌یی، دوی راپه‌رینی به‌هاری ۱۹۹۱ (۷) خویندنگای دیکه‌ی پیشه‌یی له‌شاری سلیمانی کراونه‌ته‌وه و به‌مه‌ش ژماره‌یان بووه به‌ (۲۰) خویندنگای پیشه‌یی، ئه‌مه‌ جگه له‌ پارێزگای هه‌له‌بجه که پیشتر قه‌زایه‌ک بووه سه‌ر به‌م ژماره و (۳) خویندنگای پیشه‌یی تیدا بووه.

شاری هه‌ولێر دوا به‌دوای شاری سلیمانی دیت بۆ کردنه‌وه‌ی خویندنگای پیشه‌یی له‌سالی ۱۹۷۲ بۆ یه‌که‌مینجار ئاماده‌یی پیشه‌سازی هه‌ولێر کراوه‌ته‌وه و به‌ر له‌ راپه‌رین (۱۰) خویندنگای پیشه‌یی له‌ سنووری شاره‌که‌دا بونیان هه‌بووه و دواي راپه‌رینیش (۴) خویندنگای پیشه‌یی دیکه کراونه‌ته‌وه و ژماره‌یان بووه به‌ (۱۴) خویندنگای پیشه‌یی.

له‌شاری دهۆکیش دوا به‌دوای شاره‌کانی هه‌ولێر و سلیمانی خویندنگای پیشه‌یی لیکراوه‌ته‌وه و بۆ یه‌که‌مینجار له‌سالی ۱۹۷۴ ئاماده‌یی پیشه‌سازی دهۆکی تیکه‌لاو کراوه‌ته‌وه، به‌ر له‌ راپه‌رین (۳) خویندنگای پیشه‌یی له‌شاره‌که‌ بونیان هه‌بووه و دواي راپه‌رینیش ته‌نها (۲) خویندنگای پیشه‌یی کراونه‌ته‌وه.

هه‌رچی شاری هه‌له‌بجه‌شه که پیشتر وه‌کو قه‌زایه‌کی سنووری ئیداره‌ی شاری سلیمانی بووه، به‌لام له‌ ئیستادا بریاری به‌ پارێزگای بوونی بۆ ده‌رچوووه و ئی‌مه‌ش له‌م توێژینه‌وه‌یه وه‌کو شارێکی هه‌ریمی کوردستان ئه‌ژمارمان کردوووه، به‌ر له‌ راپه‌رین بۆ یه‌که‌مینجار له‌سالی ۱۹۷۹ ئاماده‌یی پیشه‌سازی هه‌لبجه‌ی تیکه‌لاوی لیکراوه‌ته‌وه، به‌مه‌ش ئه‌م خویندنگایه‌ تاکه خویندنگای پیش راپه‌رینی شاره‌که بووه، به‌لام دواي راپه‌رین (۲) خویندنگای دیکه‌ی پیشه‌یی لیکراوه‌ته‌وه.

بۆ زانیاری زیاتر ده‌رباره‌ی سه‌رجه‌م ئاماده‌بیه‌ پیشه‌بیه‌کانی هه‌ریمی کوردستان بروانه‌ خشته‌ی (۱).

خشته‌ی (۱)

ناوی خویندنگا ناماده‌یی پیشه‌یی‌کانی هه‌ری‌می کوردستان به پیی شار و سائی دامه‌زاندنیان

ژ	ناوی خویندنگا	پاریزگا	سائی دامه‌زاندن
۱	ناماده‌یی پیشه‌سازی سلیمانی کوپان	سلیمانی	۱۹۵۴
۲	ناماده‌یی کشتوکالی تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۵۷
۳	ناماده‌یی بازرگانی که‌ری‌می عه‌له‌که‌ی کوپان	سلیمانی	۱۹۷۰
۴	ناماده‌یی پیشه‌سازی هه‌ولیری کوپان	هه‌ولیر	۱۹۷۲
۵	ناماده‌یی پیشه‌سازی دهۆکی تیکه‌لاو	دهۆک	۱۹۷۴
۶	ناماده‌یی هه‌ولیری پیشه‌یی کچان	هه‌ولیر	۱۹۷۶
۷	ناماده‌یی پیشه‌سازی کاره‌بای کوپان	هه‌ولیر	۱۹۷۷
۸	ناماده‌یی پیشه‌سازی زانستی کوپان	سلیمانی	۱۹۷۷
۹	ناماده‌یی پیشه‌سازی هه‌له‌بجی تیکه‌لاو	هه‌له‌بجی	۱۹۷۹
۱۰	ناماده‌یی پیشه‌سازی زاخۆی تیکه‌لاو	دهۆک	۱۹۷۹
۱۱	ناماده‌یی بازرگانی هه‌ولیری کوپان	هه‌ولیر	۱۹۸۰
۱۲	ناماده‌یی بازرگانی سلیمانی کچان	سلیمانی	۱۹۸۰
۱۳	ناماده‌یی بازرگانی زاخۆی تیکه‌لاو	دهۆک	۱۹۸۲
۱۴	ناماده‌یی پیشه‌سازی کاره‌بای کچان	هه‌ولیر	۱۹۸۳
۱۵	ناماده‌یی بازرگانی چه‌مچه‌مالی تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۸۳
۱۶	ناماده‌یی پیشه‌سازی چه‌مچه‌مالی تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۸۳
۱۷	ناماده‌یی پیشه‌سازی کفری تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۸۳
۱۸	ناماده‌یی پیشه‌یی شه‌قلاوه‌ی تیکه‌لاو	هه‌ولیر	۱۹۸۴
۱۹	ناماده‌یی پیشه‌سازی به‌کره‌جۆی تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۸۴
۲۰	ناماده‌یی پیشه‌سازی سلیمانی کچان	سلیمانی	۱۹۸۴
۲۱	ناماده‌یی پیشه‌یی رانیه‌ی تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۸۴
۲۲	ناماده‌یی ۱۱ی ئه‌یلۆلی پیشه‌یی تیکه‌لاو	هه‌ولیر	۱۹۸۵
۲۳	ناماده‌یی پیشه‌یی کۆیه‌ی تیکه‌لاو	هه‌ولیر	۱۹۸۵
۲۴	ناماده‌یی پیشه‌یی ده‌ربه‌ندیخانی تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۸۵
۲۵	ناماده‌یی پیشه‌سازی وه‌ستا په‌جه‌ی کوپان	هه‌ولیر	۱۹۸۶
۲۶	ناماده‌یی کشتوکالی هه‌ولیری تیکه‌لاو	هه‌ولیر	۱۹۸۶
۲۷	ناماده‌یی پیشه‌یی که‌لاری تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۸۸

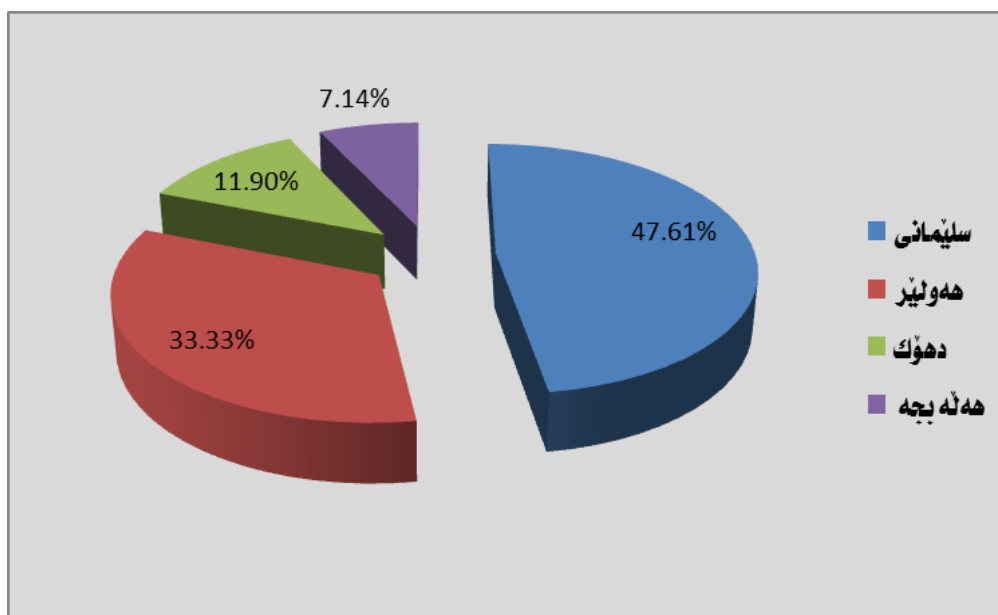
۱۹۹۴	دهۆك	ئامادەيى بازىرگانى دهۆكى كوپان	۲۸
۲۰۰۲	دهۆك	ئامادەيى بازىرگانى دهۆكى كچان	۲۹
۲۰۰۵	سليمانى	ئامادەيى بازىرگانى سليمانى تىكەلاو	۳۰
۲۰۰۶	هەلەبجە	ئامادەيى بازىرگانى هەلەبجە شەھىدى تىكەلاو	۳۱
۲۰۰۷	هەلەبجە	ئامادەيى كشتوكالى هەلەبجە تىكەلاو	۳۲
۲۰۱۳	سليمانى	ئامادەيى بازىرگانى سەيوانى ئىوارانى تىكەلاو	۳۳
۲۰۱۳	سليمانى	ئامادەيى پىشەيى كۆمپوتەرى كفىرى تىكەلاو	۳۴
۲۰۱۴	سليمانى	ئامادەيى پىشەسازى زانستى كۆمپوتەرى تىكەلاو	۳۵
۲۰۱۴	سليمانى	ئامادەيى پىشەيى گەشتوگوزارى كفىرى تىكەلاو	۳۶
۲۰۱۵	سليمانى	ئامادەيى گەشت و گوزارى تىكەلاو	۳۷
۲۰۱۵	سليمانى	ئامادەيى پىشەيى سەيد صادقى تىكەلاو	۳۸
—	هەولپىر	ئامادەيى پىشەيى ميكانىكى كوپان	۳۹
—	هەولپىر	ئامادەيى بازىرگانى ئىوارانى كوپان	۴۰
—	هەولپىر	ئامادەيى بازىرگانى كچان	۴۱
—	هەولپىر	ئامادەيى بازىرگانى ئىوارانى كچان	۴۲

به وردبونه وه له خشتهی (۱) دهرده که ویت که ژورتین ژماره ی خویندنگه پیشه بیه کان که وتونه ته پاریزگای سلیمانی که پیژه که ی ده گاته (۴۷,۶۱٪)، دوا به دوا ی ئه ویش شاره کانی هه ولیر، دهوک و هه له بجه دین به پیژه ی جیا جیا، بۆ زانیاری زیاتر بپروانه خشتهی (۲).

خشتهی (۲)

ژماره ی خویندنگا پیشه بیه کان له هه ری می کوردستاندا

ژ	شار	ژماره	ریژه ی سه دی	ریزه ند
۱	سلیمانی	۲۰	٪۴۷,۶۱	۱
۲	هه ولیر	۱۴	٪۳۳,۳۳	۲
۳	دهوک	۵	٪۱۱,۹۰	۳
۴	هه له بجه	۳	٪۷,۱۴	۴
	کۆی گشتی	۴۲	٪۱۰۰	

شیوه ی (۱)

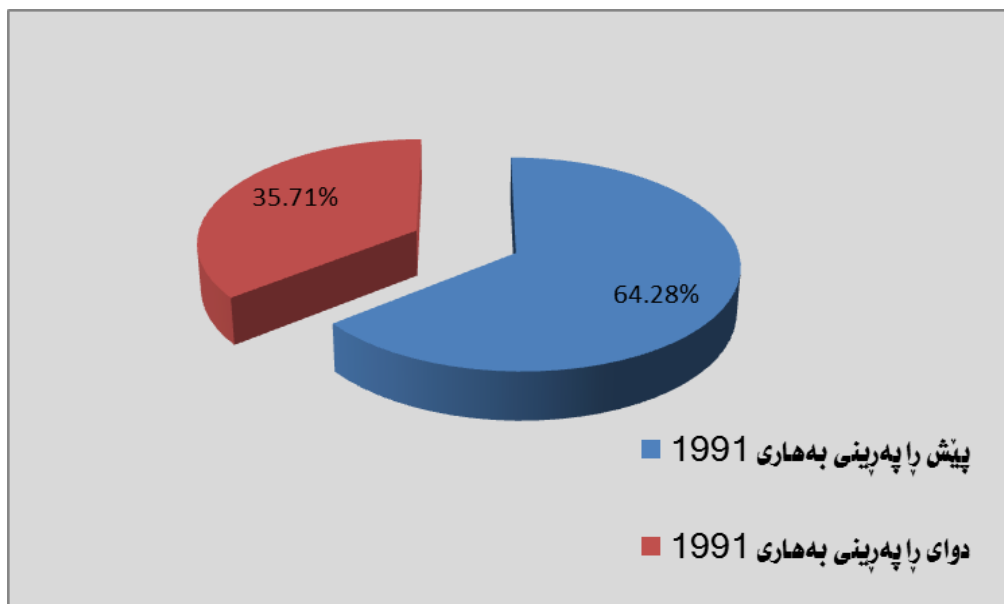
ریژه ی خویندنگا پیشه بیه کان له هه ری می کوردستاندا

به وردبوونهوهی زیاتر له خشتهی (۱) دهردهکهوئیت که ژورترین ژماره‌ی خویندنگه پیشه‌بیه‌کان پیش‌پاڼه‌پینی به‌هاری ۱۹۹۱ بووه، که ریژه‌که‌ی ده‌گاته (۶۴,۲۸٪)، دوا‌ی‌پاڼه‌پینیش ریژه‌که‌ی (۳۵,۷۱٪) یه، ئه‌م جیاوازی ریژه‌یه‌ش ئه‌وه دهرده‌خات که به‌ر له پاڼه‌پین‌گرنگی زیاتر به‌کردنه‌وه‌ی خویندنگه‌ی پیشه‌بیه‌ی دراوه به‌جیاوازی له‌گه‌ل دوا‌ی‌پاڼه‌پین، ئه‌مه جگه له‌وه‌ی ئه‌وه‌ی ئیمه‌تیبینیمان کردووه به‌ر له پاڼه‌پین‌گرنگی زیاتریش به‌خویندنگه‌ی پیشه‌بیه‌کان دراوه وه‌ک ئه‌وه‌ی دوا‌ی‌پاڼه‌پین. بۆ زانیاری زیاتر بپروانه خشته‌ی (۳).

خشته‌ی (۳)

پۆلینی خویندنگا پیشه‌بیه‌کانی هه‌ریمی کوردستان به‌پیی سائی دامه‌زراندنیان پیش‌پاڼه‌پینی به‌هاری ۱۹۹۱ و دوا‌ی‌پاڼه‌پین

ژ	پۆلین	ژماره	ریژه‌ی سه‌دی	ریژه‌بند
۱	پیش‌پاڼه‌پینی به‌هاری ۱۹۹۱	۲۷	٪۶۴,۲۸	۱
۲	دوا‌ی‌پاڼه‌پینی به‌هاری ۱۹۹۱	۱۵	٪۳۵,۷۱	۲
	کۆی گشتی	۴۲	٪۱۰۰	

شیوه‌ی (۲)

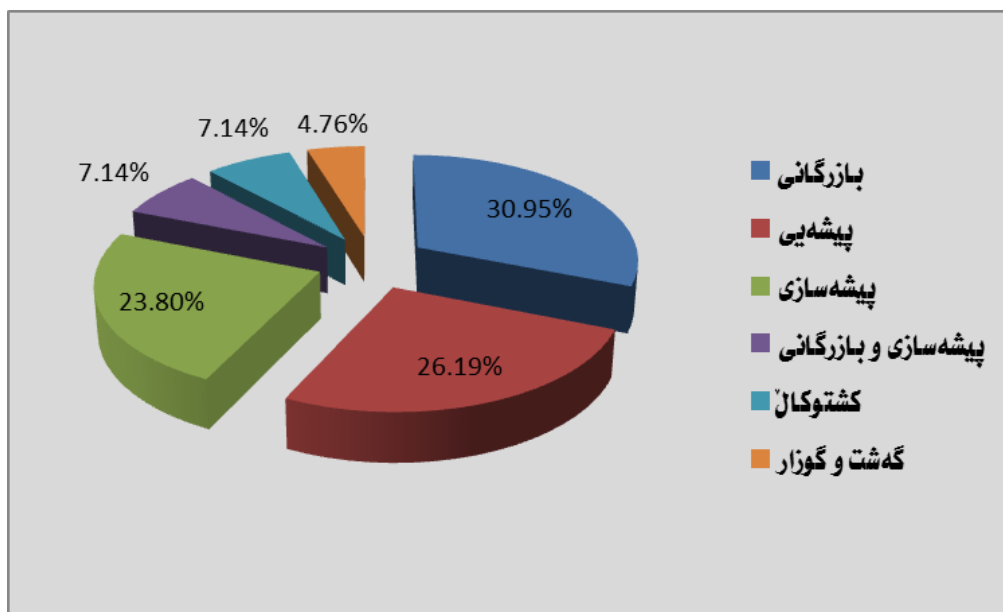
ریژه‌ی پۆلینی خویندنگا پیشه‌بیه‌کانی هه‌ریمی کوردستان به‌پیی سائی دامه‌زراندنیان پیش‌پاڼه‌پینی به‌هاری ۱۹۹۱ و دوا‌ی‌پاڼه‌پین

به وردبوونه وهی زیاتر له خشتهی (۱) بۆ ئه وهی پۆلینی خویندنگاکانی ههریمی کوردستانمان بۆ روون بیته وه، ده رده که ویت که زۆترین خویندنگای پیشه یی بۆ پۆلینی (بازرگانی)یه، که ریزه که ی ده گاته (۳۰,۹۵٪) دوا به دوا ی ئه ویش پیشه یی و پیشه سازی دین به ریزه ی جیاواز و که مترینیش بۆ پۆلینی گه شت و گوزاره که ته نها ریزه که ی ده گاته (۴,۷۶٪)، به بروای ئیمه ئه م ریزه یه زۆر که مه به به راورد به وهی که ههریمی کوردستان ناوچه یه کی گه شتیاریه و سالانه ژماره یه کی زۆر خه لکی روو له ناوچه کانی ههریمی کوردستان ده کن. بۆ زانیاری زیاتر بروانه خشته ی (۴).

خشته ی (۴)

پۆلینی خویندنگا پیشه یه کانی ههریمی کوردستان

ژ	پۆلین	ژماره	ریزه ی سه دی	ریزه ندی
۱	بازرگانی	۱۳	۳۰,۹۵٪	۱
۲	پیشه یی	۱۱	۲۶,۱۹٪	۲
۳	پیشه سازی	۱۰	۲۳,۸۰٪	۳
۴	پیشه سازی و بازرگانی	۳	۷,۱۴٪	۴,۵
۵	کشتوکال	۳	۷,۱۴٪	۴,۵
۶	گه شت و گوزار	۲	۴,۷۶٪	۶
	کۆی گشتی	۴۲	۱۰۰٪	

شیوه ی (۳)

ریزه ی پۆلینی خویندنگا پیشه یه کانی ههریمی کوردستان

۱- خویندنگا پیشه‌ییه‌کانی شاری سلیمانی :

شاری سلیمانی به یه‌که‌مین شاری هریمی کوردستان داده‌نریت بو کردنه‌وه‌ی خویندنگه‌ی پیشه‌یی، له سالی ۱۹۵۴ بو یه‌که‌مینجار له شاری سلیمانی خویندنگای ناماده‌یی پیشه‌سازی سلیمانی کورپان کرایه‌وه، به‌شی سییه‌می ئەم تووژینه‌وه‌یه ته‌رخانکراوه به نامار و داتای ورد ده‌رباره‌ی خویندنی پیشه‌یی له شاری سلیمانی و هه‌له‌بجه، بو زانیاری زیاتر بروانه به‌شی سییه‌می ئەم تووژینه‌وه‌یه، بو ناو و سالی دامه‌زراندنی خویندنگه پیشه‌ییه‌کانی شاری سلیمانی بروانه خشته‌ی (۵).

خشته‌ی (۵)

ناوی خویندنگا ناماده‌ییه پیشه‌ییه‌کانی شاری سلیمانی به پیی سالی دامه‌زراندنیان

ژ	ناوی خویندنگا	سالی دامه‌زراندن
۱	ناماده‌یی پیشه‌سازی سلیمانی کورپان	۱۹۵۴
۲	ناماده‌یی کشتوکالی تیکه‌لاو	۱۹۵۷
۳	ناماده‌یی بازرگانی که‌ریمی عه‌له‌که‌ی کورپان	۱۹۷۰
۴	ناماده‌یی پیشه‌سازی زانستی کورپان	۱۹۷۷
۵	ناماده‌یی بازرگانی سلیمانی کچان	۱۹۸۰
۶	ناماده‌یی بازرگانی چه‌مچه‌مالی تیکه‌لاو	۱۹۸۳
۷	ناماده‌یی پیشه‌سازی چه‌مچه‌مالی تیکه‌لاو	۱۹۸۳
۸	ناماده‌یی پیشه‌سازی کفری تیکه‌لاو	۱۹۸۳
۹	ناماده‌یی پیشه‌سازی به‌کره‌جۆی تیکه‌لاو	۱۹۸۴
۱۰	ناماده‌یی پیشه‌سازی سلیمانی کچان	۱۹۸۴
۱۱	ناماده‌یی پیشه‌یی رانیه‌ی تیکه‌لاو	۱۹۸۴
۱۲	ناماده‌یی پیشه‌یی ده‌ربه‌ندیخانی تیکه‌لاو	۱۹۸۵
۱۳	ناماده‌یی پیشه‌یی که‌لاری تیکه‌لاو	۱۹۸۸
۱۴	ناماده‌یی بازرگانی سلیمانی تیکه‌لاو	۲۰۰۵
۱۵	ناماده‌یی بازرگانی سه‌یوانی ئیوارانی تیکه‌لاو	۲۰۱۳
۱۶	ناماده‌یی پیشه‌یی کۆمپیوته‌ری کفری تیکه‌لاو	۲۰۱۳
۱۷	ناماده‌یی پیشه‌سازی زانستی کۆمپیوته‌ری تیکه‌لاو	۲۰۱۴
۱۸	ناماده‌یی پیشه‌یی گه‌شتوگوزاری کفری تیکه‌لاو	۲۰۱۴
۱۹	ناماده‌یی گه‌شت و گوزاری تیکه‌لاو	۲۰۱۵
۲۰	ناماده‌یی پیشه‌یی سه‌ید صادقی تیکه‌لاو	۲۰۱۵

۲- خویندنگا پیشه‌ییه‌کانی شاری هه‌ولیر:

دوابه‌دوای شاری سلیمانی شاری هه‌ولیر به دووه‌مین شاری هه‌ریمی کوردستان داده‌نریت که خویندنگه‌ی پیشه‌یی تیدا کراوه‌ته‌وه، بۆ یه‌که‌مینجار له سالی ۱۹۷۲ ئاماده‌یی پیشه‌سازی هه‌ولیر کراوه‌ته‌وه، دوای (۴) سالی ئاماده‌یی هه‌ولیری پیشه‌یی کچان کراوه‌ته‌وه، به‌م جۆره‌ به‌ر له راپه‌رین (۱۰) خویندنگه‌ی پیشه‌یی کراوه‌ته‌وه، دوای راپه‌رینیش به‌کردنه‌وه‌ی (۴) خویندنگه‌ی دیکه ژماره‌ی خویندنگا پیشه‌ییه‌کانی شاری هه‌ولیر بوونه‌ته (۱۴) خویندنگه، ئه‌وه‌ی تیبینی ده‌کریت له شاری هه‌ولیر ژماره‌ی خویندنگه‌ی پیشه‌یی و پیشه‌سازییه‌کانی ژماره‌یان (۹) خویندنگه‌یه و زۆرتین ژماره‌یه، له‌به‌رامبه‌ردا (۴) خویندنگای بازرگانی و ته‌نها (۱) خویندنگه‌ی کشتوکالی بوونیان هه‌یه و هه‌چ خویندنگه‌یه‌کی گه‌شتوگوزاری بوونی نییه، ئه‌مه‌ له‌کاتی‌کدا شاری هه‌ولیر به‌ شاری گه‌شتوگوزاری ناوه‌زه‌ده‌ده‌کریت، که‌چی هه‌چ خویندنگه‌یه‌کی گه‌شتوگوزاری بوونی نییه له‌م شاره‌دا.

بۆ ناو و سالی دامه‌زراندنی خویندنگه‌ی پیشه‌ییه‌کانی شاری هه‌ولیر بره‌وه‌ خسته‌ی (۶).

خسته‌ی (۶)

ناوی خویندنگا ئاماده‌ییه‌ی پیشه‌ییه‌کانی شاری هه‌ولیر به‌ پێی سالی دامه‌زراندنیان

ژ	ناوی خویندنگا	سالی دامه‌زراندن
۱	ئاماده‌یی پیشه‌سازی هه‌ولیر	۱۹۷۲
۲	ئاماده‌یی هه‌ولیری پیشه‌یی کچان	۱۹۷۶
۳	ئاماده‌یی پیشه‌سازی کاره‌بای کورپان	۱۹۷۷
۴	ئاماده‌یی بازرگانی هه‌ولیری کورپان	۱۹۸۰
۵	ئاماده‌یی پیشه‌سازی کاره‌بای کچان	۱۹۸۳
۶	ئاماده‌یی پیشه‌یی شه‌قلاره‌ی تیکه‌لاو	۱۹۸۴
۷	ئاماده‌یی ۱۱ ئه‌یلولی پیشه‌یی تیکه‌لاو	۱۹۸۵
۸	ئاماده‌یی پیشه‌یی کۆیه‌ی تیکه‌لاو	۱۹۸۵
۹	ئاماده‌یی پیشه‌سازی وه‌ستا ره‌جه‌ی کورپان	۱۹۸۶
۱۰	ئاماده‌یی کشتوکالی هه‌ولیری تیکه‌لاو	۱۹۸۶
۱۱	ئاماده‌یی پیشه‌یی میکانیکی کورپان	-
۱۲	ئاماده‌یی بازرگانی ئیوارانی کورپان	-
۱۳	ئاماده‌یی بازرگانی کچان	-
۱۴	ئاماده‌یی بازرگانی ئیوارانی کچان	-

۳- خویندنگا پیشه‌بیه‌کانی شاری دهۆک:

شاری دهۆک به سییه‌مین شار داده‌نریت به کردنه‌وهی خویندنگه‌ی پیشه‌یی، بۆ یه‌که‌مینجار له سالی ۱۹۷۴ ئاماده‌یی پیشه‌سازی دهۆکی تیکه‌لاو کراوه‌توه و دواي پینچ سالی دیکه ئاماده‌یی پیشه‌سازی زاخوی تیکه‌لاو له زاخۆ کراوه‌وه، له وردبونه‌وه له خشته‌ی (۷) دهرده‌که‌وێت ته‌نها (۵) خویندنگه‌ی پیشه‌یی له شاره‌که بوونیان هه‌یه، که (۳) له‌مانه‌ به‌ر له راپه‌رینه و (۲) دووانه‌که‌ی دیکه‌ش دواي راپه‌رینه، ئەمه‌ش ئه‌وه دهرده‌خات که ژماره‌ی خویندنگه‌ پیشه‌بیه‌کان له‌م شارهدا زۆر که‌مه، ئەمه‌ جگه‌ له‌وه‌ی ته‌نها بۆ پۆلینی پیشه‌سازی و بازرگانی دابه‌شکراون و هه‌یج خویندنگه‌یه‌کی پیشه‌یی تایبه‌ت به‌ کشتوکاڵ یاخود گه‌شتوگوزار بوونی نییه‌ له‌م شارهدا، له‌کاتیکدا شاره‌که ناوچه‌یه‌کی به‌رفراوانی کشتوکاڵ و گه‌شتیاریه‌.

بۆ ناو و سالی دامه‌زراندنی خویندنگه‌ پیشه‌بیه‌کانی شاری دهۆک بڕوانه‌ خشته‌ی (۷).

خشته‌ی (۷)

ناوی خویندنگا ئاماده‌بیه‌ پیشه‌بیه‌کانی شاری دهۆک به‌ پێی سالی دامه‌زراندنیان

ژ	ناوی خویندنگا	سالی دامه‌زراندن
۱	ئاماده‌یی پیشه‌سازی دهۆکی تیکه‌لاو	۱۹۷۴
۲	ئاماده‌یی پیشه‌سازی زاخوی تیکه‌لاو	۱۹۷۹
۳	ئاماده‌یی بازرگانی زاخوی تیکه‌لاو	۱۹۸۲
۴	ئاماده‌یی بازرگانی دهۆکی کوربان	۱۹۹۴
۵	ئاماده‌یی بازرگانی دهۆکی کچان	۲۰۰۲

۴- خویندنگا پیشه‌بیه‌کانی شاری هه‌له‌بجه:

شاری هه‌له‌بجه دوا شاری هه‌ریمی کوردستان که خویندنی پیشه‌یی تیدا کراوه‌توه له سالی ۱۹۵۴ بۆ یه‌که‌مینجار ۹۷۹ ئاماده‌یی پیشه‌سازی هه‌له‌بجه‌ی تیکه‌لاو کراوه‌توه. به‌شی سییه‌می ئەم توێژینه‌وه‌یه ته‌رخانکراوه به‌ ئامار و داتای ورد دهرباره‌ی خویندنی پیشه‌یی له شاری سلیمان و هه‌له‌بجه، بۆ زانیاری زیاتر بڕوانه‌ به‌شی سییه‌می ئەم توێژینه‌وه‌یه، بۆ ناو و سالی دامه‌زراندنی خویندنگه‌ پیشه‌بیه‌کانی شاری هه‌له‌بجه بڕوانه‌ خشته‌ی (۸).

خشته‌ی (۸)

ناوی خویندنگا ئاماده‌بیه‌ پیشه‌بیه‌کانی شاری هه‌له‌بجه به‌ پێی سالی دامه‌زراندنیان

ژ	ناوی خویندنگا	سالی دامه‌زراندن
۱	ئاماده‌یی پیشه‌سازی هه‌له‌بجه‌ی تیکه‌لاو	۱۹۷۹
۲	ئاماده‌یی بازرگانی هه‌له‌بجه‌ی شه‌هیدی تیکه‌لاو	۲۰۰۶
۳	ئاماده‌یی کشتوکاڵی هه‌له‌بجه‌ی تیکه‌لاو	۲۰۰۷

سېيەم: بەش و پىسپۇرېيە كانى خويندنى پيشه يى:

خويندنگا پيشه يىه كان به پيى پىسپۇرى ده كرېن به چەند به شيك، ليرەدا گرنگترين به شه كانى ديارى ده كه ين، له گەل ئەو شەدا هەربەشەى چەند لقيكى لئەببەتەو به م شيوه يه پۆلئيمان كردون:

- ۱- به شى پيشه سازى و پيشه يى، كه ئەم دوو به شه يان لقه كانيان وه كو يه كه و له يه كه وه نزيكن.
- ۲- به شى كشتوكالى
- ۳- به شى بازرگانى (ئابورى)
- ۴- به شى ميوانخانه و گەشت گوزار

يه كه م: لقه كانى به شى پيشه سازى و پيشه يى:

- ۱) په يوه نديكردن
- ۲) دارتاش
- ۳) دارتاشى و ديكور
- ۴) ديزاين و درومان
- ۵) راديو و تەلەفزيون
- ۶) ساردكردنه وه
- ۷) چاكردنه وهى كۆمپيوتهر
- ۸) چاكردنه وهى ئامپره كان
- ۹) كارەبا
- ۱۰) كانە كان
- ۱۱) كانزا و ئەلەمنيوم
- ۱۲) كۆمپيوتهر
- ۱۳) ميكانيك
- ۱۴) وينەى ئەندازە يى
- ۱۵) ئەلكترۆنيك و گە ياندن
- ۱۶) ئۆتۆمبيل

دووه م: لقه كانى به شى كشتوكالى:

- ۱) به رهه مى پوهكى
- ۲) به رهه مى ئازەلى
- ۳) به يتالى
- ۴) ئامپره كشتوكالىيه كان

سېيەم: لقه كانى بەشى بازىرگانی (ئابوری):

- (۱) کارگېرى
- (۲) ژمېرىارى
- (۳) بەشى گشتى

چوارەم: لقه كانى بەشى ميوانخانه و گشت و گوزار:

- (۱) گشت و گوزار
- (۲) ميوانخانه

چوارەم: گرنكى خویندنی پېشەيى:

كۆمەلگەى ھاوچەرخ و پېشكەوتوو بەگرنگىەو دەروانە خویندنی پېشەيى، چونكە سەرچاوەيەكى بەهيزە بۆ گەشەپېدانى تواناكانى مړووى و پېشكەوتنەكانيان، لەم پېناوهدا هەموو هەولەكانى خۆيان دەخەنەگەر بۆ ئەوەى كەسانى لېهاتوو بخەنە بازار و هەندىكيشيان بكەن خاوەن كار و پشنگىرى تەواويان دەكەن بۆ بەرەوپېشەبردى نئابوورى و لاتەكەيان.

رېنكخراوە نۆدەولەتییەكانیش بەمەبەستى چاكسازىکردن لە خویندنی پېشەيى يارمەتى زۆر لەولاتان دەدەن بۆ گەشەکردن و پەرسەندنی نئابوورى و لاتەكانيان بۆ گرنكى پېدانى لایەنى تەكنىكى و پېشەييان.

دەكرېت گرنكى خویندنی پېشەيى لە چەند خاڵىكدا كۆبەكەينەو:

- ۱- ئەو فشارە زۆرەى لەسەر هەردوو لقی وێژەيى و زانستى ئامادەيیەكان هەيە كەمى دەكاتەو.
- ۲- دەرفەتى خویندنی بۆ ژمارەيەكى زياترى خویندكاران دەرهخسینیت، بەتایبەت بۆ ئەو خویندكارانەى لە زانكۆ و پەیمانگاكان وەرناگيرین.
- ۳- ئەو لۆد و فشارە زۆرەى لەسەر زانكۆكان و خویندنی بالا هەيە كەم دەكاتەو.
- ۴- كادری پېويست بۆ بازار ئامادە دەكات.
- ۵- دەستى كارى خۆمالى بە ئاسانى دەست دەكەوێت.
- ۶- كار بۆ گەنجان دەدۆزیتەو و هەلى كار باشتر و ئاسانتريان بۆ دەرهخسینیت.
- ۷- كۆلەكەيەكى پتەوى ژېرخانى نئابوورى و لاتە.
- ۸- كەمكردنەوەى فشار لەسەر حكومەت بەمەبەستى دامەزراندنیان لە دام و دەزگاكانى مېرى، چونكە خۆيان فېرى پېشەيەك بوونە و بە ئاسانى كاربان دەستدەكەوێت ياخود خۆيان بوونەتە خاوەن كار.

پېنجه م: گرفته کانی خویندنی پیشه یی:

خویندنی پیشه یی به دهر نییه له گرفت، بویه ده کریت له چهند خالی کدا گرفته کانی به رده م خویندنی پیشه یی بخهینه پروو:

- ۱- راهینانی پیویست به ماموستایانی پیشه یی ناکریت.
- ۲- هاندان نییه تاوه کو خویندکاران پروو له خویندنی پیشه یی بکن.
- ۳- پروگرامی خویندن و په رتو وکه کانی خویندن له خویندنگا پیشه ییبه کانداه من، ئه مه جگه له وهی هندی له پروگرام وکتی بانه زور کون.
- ۴- ژماره یی به شه زانستییه کان که من و وه کو پیویست نین.
- ۵- ژماره یی خویندنگا پیشه ییبه کان که من.
- ۶- نه بونی سپوری له هندی ک پسرپییه کانی وه کو (چاکردنه وهی کومپیوتر، تبرید و تکیف سارد بونه وه و گونجاندن، نامیره کشتوکالییه کان، نامرزی پزشکی، سیرامیک، بوری ئاو، مودیلات، ئه سانسور، ..... هتد).
- ۷- له پرووی کوالیتییه وه خویندنگا پیشه ییبه کان وه کو پیویست نین.
- ۸- ژیرخانی خویندنگا پیشه ییبه کان وه کو پیویست نین.

شه شه م: نامانجی خویندنی پیشه یی:

- خویندنی پیشه یی چهند نامانجیکی هه یه، ده کریت له م خالانه یی خواره وه دا چریان بکهینه وه:
- ۱- دروستکردنی کادیری پیشه یی مامناوهندی پیشکه وتوو و شاره زا له بواره جیاجیاکاندا بو بونیادنانی ژیرخانی ئابووری ولات.
  - ۲- پیشکه وتنی تواناکان له ریگه یی راهینان و فیروونه وه بو هردوو سیکته ری گشتی و تایبه تی.
  - ۳- ناماده کردنی که سانی لیها توو بو ئه وهی کاریکه ن له ده زگا کانی په رده و ناوه نده کانی خویندنی پیشه یی.
  - ۴- ئه نجامدانی توژیینه وه و ده رخستنی گرنگی خویندنی پیشه یی.

حهوتهم: خاوهن كار و پشت بهستن به توانا بيانبييهكان:

هميشه ئه و پرسياړه ده كړيټ؟! كه بۆچى ئيمه خاوهنى ئه م ژماره زورهى ده رچواوهى خوښندنى پيشهين ياخود ده رچوانى زانكو و پهمانگانگانين، به لام هه رده بينين خاوهن كار و خاوهن كو مپانيا گوره و بچوكه كان پشت به توانا و ليها توويى شاره زاي ناوخو نابهستن و په نا بو ناوچه كانى ده ورو بهر ياخود ولاتانى زور دوور له هه ريمه كهى خو مانه وه ده بن و له وپوه ده ستى كار ده هينن، په ننگه ئه مهش له خو يه وه نه بيت و چه ند هو كار يك پالنه ر بن بو ئه وهى خاوهن كار هكان ده ستى كارى ده ركهى به با شتر بزنان له ده ستى كارى ناوخويى، ده كړيټ به م خالانهى خواره وه چريان بكه ينه وه:

۱- **شاره زايى:** به برواي خاون كار هكان، هميشه ئه و كه سانهى له ده روه وه ده هينن بو كار هكانيان شاره زاترن له ده رچوانى ناوخو، چونكه ولاتان به پيى پيوستى بازار كادير په روه رده ده كن و رايد هه ينن.

۲- **زمان:** زمان به كو له گه يه كى سه ركهى كار كردن ديټ، به تاييه تى بو ئه و كارانهى پيوستيان به زمان هه يه به تاييه تى بو هو تيل و مو تيله كان و به رنامه كانى ئاى تى، ئه وان زياد له زمانى دا يك زمانى ئينگليزى باش ده زانن و له ما وه يه كى كه ميشدا خو يان فيرى زمانى كوردى ده كن.

۳- **موچه:** هميشه موچه له نيوان خاوهن كار و كارمهن د باسى ليوه ده كړيټ، بويه ئه و كه سانهى له ده روه وه ده هينرين ناماده ن به موچه يه كى كه ميش كار بكن، چونكه په ننگه ئه و موچه يه ي ليړه وه ريده گرن، زور زياتر بيت له و موچه يه ي له ولاته كهى خو يان وه ريده گرن.

۴- **كاتى ده وام:** به هو ي ئه وهى ئه و كه سانهى له ده روه وه ده هينرين، ليړه خاوهن هيج ئيلتيزاميكى ديكه ي كو مه لايه تى و خيزانى نين، ته نها بير له كار هكه يان ده كه نه وه، بويه ناماده ن به به رده وامى كار بكن، ته نانه ت به شيك يان شه وانه ش له شو ينى كار هكه يان ده ميننه وه.

۵- **وه رگرتنى پشو و ياخو مو له ت:** به پيى گريبه ستيك كه له نيوان خاوهن كار و ده ستى كار هه يه، پشو و مو له ته كان ديارى كراون له روژى كار كردن ياخود له وه رزى كار كردن، بويه هميشه ده ستى كار ناماده يه پابه ندى ئه و گريبه سته بيت، نه وه ك كار هكهى له ده ست بدات.

۶- **شه رمنه كردن:** ئه و ده ستى كارانهى له ده روه وه ده هينن شه رم له هيج كار يك ناكه نه وه، چونكه له بنه رته دا بو ئه و كار هه اتوون و شاره زايان هه يه و ناماده ن كار هكهى خو يان به ريك و پيكي ئه نجام بده ن.

ههشتهم: گرفته‌کانی خاوهن کار و دەرچوانی خویندنی پیشه‌یی له ههریمی کوردستاندا:

دهکریت خالەکانی سه‌روهه بکرین به وه‌لامیک، که بۆچی خاوهن کار گرتی هه‌یه له‌گه‌ڵ دەرچوانی خویندنی پیشه‌یی له ههریمی کوردستاندا و پشت به تواناکانی دهستی کاری ناوخۆ نابه‌ستن، بۆ ئەمەش هه‌میش خاوهن کار وه‌لامی خۆی هه‌یه دهکریت له‌م خالانه‌دا چریان بکه‌ینه‌وه:

۱- **که‌می شاره‌زایی و که‌م ئەزموونی:** به‌هۆی کۆنی پۆگرامی خویندن و نه‌بوونی هه‌ز و ئاره‌زوو بۆ به‌شیک له دەرچوانی خویندنی پیشه‌یی بۆ کاره‌که‌یان، بۆیه کاتی‌ک دهرده‌چن له خویندن شاره‌زانی و که‌م ئەزموون، بۆیه خاوهن کار به‌ناچاری پوو ده‌کاته دهستی کاری دهره‌کی و له دهره‌وه دهستی کار ده‌هینیت، چونکه له بنه‌په‌تدا ئه‌و دەرچوانه بۆ پێویستی ئیستای بازار ئاماده نه‌کراون، به‌لکو بۆ پێویستی چه‌ند سالیک به‌ر له ئیستا ئاماده‌کراون.

۲- **نه‌زانیی زمان:** به‌لای خاوهن کار زانیی زمان زۆر گرنگه، به‌تایبه‌ت بۆ ئه‌و کارانه‌ی پێویستیان به زیاتر له زمانیک هه‌یه، به‌تایبه‌تی زمانی ئینگلیزی، بۆیه دەرچوانی خویندنی پیشه‌یی فی‌ی هه‌یچ زمانیک ناکرین، چونکه پڕۆگرامی خویندن به زمانی کوردییه.

۳- **مووچه‌ی مانگانه:** به‌هۆی لی‌شای زۆری دامه‌زراندن له پابردودا و بوونی مووچه‌یه‌کی زۆر، ئەمه وایکردوه دەرچوانی خویندنی پیشه‌یی به‌هه‌موو مووچه‌یه‌ک رازی نه‌بن و خاوهن کاریش ئاماده نه‌بیت له‌و بره‌ی دیاریکراوه مووچه‌ بدات، بۆیه ئەمەش بووه‌ته‌ گرتیکی دیکه‌ی نیوان خاوهن کار و دەرچوانی خویندنی پیشه‌یی.

۴- **کاتی ده‌وام:** هه‌میشه ئی‌مه وافیر کراوین که کاتی ده‌وام له کاتێر (۸) ی به‌یانی بۆ (۱) ی نیوه‌پۆیه، چونکه ئه‌م کاته کاتی ده‌وامی فه‌رمی حکومه‌یه به‌شیک له دام و ده‌زگاکانی حکومه‌ت، بۆیه به‌لای زۆر که‌سه‌وه قورسه زیاد له‌و کاتێره‌ی هه‌یه بۆ کارکردن کاربکات، بۆیه زۆر خاوهن کار پێویستیان به‌که‌سانیکه هه‌موو کاته‌کانی خۆیان بۆ کارکردنی ته‌رخان بکه‌ن و پۆژانه له کاتێر (۸) بۆ (۴) ی ئیواره یاخود زیاتر له‌سه‌ر کار بمیننه‌وه.

۵- **وه‌رگرتنی مۆله‌ت:** به‌هۆی پابه‌ندبوون به داب و نه‌ریت و یاخود بوونی کاری خه‌یزان و منال و زۆر هۆکاری دیکه، هه‌میشه دهستی کاری ناوخۆ داوای مۆله‌ت له خاوهن کار ده‌کات، په‌نگه هه‌ندیک مۆله‌ت پێویستی به‌هه‌فته‌یه‌ک یاخود زیاتریش هه‌بیت، بۆیه ئەم جۆره مۆله‌ت و ده‌وام نه‌کردنه هه‌میشه ده‌بیت له‌مپه‌ر له‌به‌رده‌م خاوهن کار.

۶- **شه‌رمکردن:** به‌شیک له دەرچوانی خویندنی پیشه‌یی یاخود دەرچوانی زانکۆ و په‌یمانگاکانی شه‌رم ده‌که‌ن له‌ناوخۆ هه‌موو کاریک بکه‌ن، په‌نگه له بنه‌ره‌تیشدا بۆ ئەم کاره خویندنی خویندبیت، به‌لام داوی خویندنه‌که به‌هۆی شه‌رم کردن له‌کاره‌که په‌نگه ئاماده‌یی ئه‌وه‌ی تیدا نه‌بیت، که ئه‌و کاره بکات.

۷- **کلتور:** له ههریمی کوردستان بووه به‌ کلتور هه‌موان پوو له‌که‌رتی حکومی ده‌که‌ن به‌مه‌به‌ستی دامه‌زراندن، چونکه داها‌توویان دیاره و به‌به‌رده‌وامی ده‌مینه‌وه، په‌نگه ئەمه له‌که‌رتی تایبه‌ت پوو نه‌دات هه‌ر کاتی‌ک بیه‌ویت له‌سه‌ر کاره‌که ده‌ری بکات، ئەمه جگه له‌وه‌ی داوی دامه‌زراندن له‌که‌رتی حکومی داوی خانه‌نشین بوون مووچه‌که‌ی به‌رده‌وام ده‌بیت، به‌لام لای خاوهن کار تا ئه‌وکاته‌ی کار ده‌کات مووچه‌ی پێده‌دریت، نه‌ک توانای کارکردنی نه‌مینه‌ت و مووچه‌چ وه‌ربگریت.

نۆپەم : كۆمەلگەي پيشەيى

كابينەي شەشەمى حكومەتى ھەرىمى كوردستان لە كاتى پەسەند كەردنى بودجەي سالى ۲۰۱۰ دا لە پەرلەمان، لە بەشى بودجەي وەزارەتى پەرورەدەدا ھاتبوو كە سى كۆمەلگەي پيشەيى مۆدرين لە ھەر سى پاريزگاي ھەولير و دەوك و سلیمانی دروستبكریت، لە سالەكانى دواتریشدا واتە سالانى (۲۰۱۱، ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳) دا بە ھەمان شیۆھ سالانە پرى بودجەي پيويست كە (۲۰) ملیار دینار بوو تەرخانكرا، ئەگەر ئەم ھەنگاوه جیبه جی بکرا بوايە تا ئاستیكى زۆر خۆیندنى پيشەيى لەرووی كوالیتی و چەندایەتیەوه بەرەو پيشەوه دەچوو، بەلام ئەوهی جیگەي سەرسورمانە سەربارى تەرخانكردنى بودجەي پيويست بۆی، وەزارەتى پەرورەدە نەیتوانی جیبه جی بکات و هیچ ھەنگاویكى بۆ نەزاو بودجە تەرخانكراوەكەیشی تا ئیستاش بی سەروشوینە.

به شى سيبه م لايه نى پراكتيكي

يه كه م : كورته يه ك دهر باره ي سامپلى تويزينه وه كه
دووه م : ريكاره كاني ناخشيكارى
سيبه م : نه نجامى ناخشيكاريه كه

بەشى سېيەم لايەنى پراكتىكى

يەكەم: كورتە يەك دەربارەى سامپلى توۋىنە وەكە:

ئەم توۋىنە يە تايبە تە بە (بەشدارى لە كارکردنى خوۋىندنى پېشەيى - شارەكانى (سليمانى و ھەلەبجە) وەك (نمونه)، كە تايادا سەر جەم خوۋىندنگا پېشەيەكانى ھەردوو شارەكەى لە سنوورى وەزارەتى پەروەردەى حكومەتى ھەريمى كوردستانى لەخۇگرتوۋە.

توۋىنە وەكە تېشك دەخاتە سەر سالى خوۋىندنى (۲۰۱۶-۲۰۱۷)، لەم سالى خوۋىندنەدا لە چەند خشتە يەكدا سەر جەم داتا و زانباريەكان بەيەنەروو، لەم توۋىنە وەيەدا تېشك بە ژمارە و داتاي ورد تېشك خراۋەتە سەر چەند لايەنك، كە گرنگترينيان لېرەدا دياريدەكەين:

- ۱) خوۋىندنگا پېشەيەكان بەپېى دابەشبوونى شوۋىنى جوگرافيان لەنيوان شار، قەزا، ناحيەكاندا.
- ۲) خوۋىندنگا پېشەيەكان بەپېى سالى دامەرانديان لە ھەردوو شارەكەدا.
- ۳) ژمارەى بەشەكانى خوۋىندنگا پېشەيەكان.
- ۴) خوۋىندنگا پېشەيەكان بەپېى رەگەزى خوۋىندنيان كوران، كچان ياخود تېكەلاو.
- ۵) خوۋىندنگا پېشەيەكان بەپېى زمانى خوۋىندنيان.
- ۶) خوۋىندنگا پېشەيەكان بەپېى ھەبوونى خاۋەنداريتى بيناي تايبەت بەخۆى.
- ۷) خوۋىندنگا پېشەيەكان بەپېى كاتى دەوام كردنيان لە لەناو يەك بينايەدا (خوۋىندنگاى يەك دەوام، خوۋىندنگاى دوو دەوام ، خوۋىندنگاى سى دەوام).
- ۸) خوۋىندنگا پېشەيەكان بەپېى كاتى دەوام كردنيان لە رۆژيكا (بەيانيان، نيۋەرۆيان ، بەيانيان و نيۋەرۆيان، ئىۋاران).
- ۹) پىداويستىەكانى خوۋىندنگا پېشەيەكان وەكو پەحلى يەك كەسى و دوو كەسى، كۆمپيوتەر، سكانەر، پرنتر و ..... ھند بەپېى باش و خراپيان.
- ۱۰) ھەبوونى پەرتوكخانە، تاقىگە، وەرشە، شورەى خوۋىندنگاكان.
- ۱۱) خوۋىندنگا پېشەيەكان بەپېى بەستراۋ بە تۆرى ئاۋى پاكى خواردنەو.
- ۱۲) پىكھاتەى دروستكاراى خوۋىندنگا پېشەيەكان.
- ۱۳) پىۋيست بوون بە نۆژەنكردنەو و نۆژەن نەكردنەو ەى خوۋىندنگا پېشەيەكان.
- ۱۴) پىۋيستبوون و پىۋيست نەبوونى خوۋىندنگا پېشەيەكان بە پۆلى زيادە.
- ۱۵) ژمارەى پىۋيستبوون بە پۆلى زيادە بۇ خوۋىندنگا پېشەيەكان.
- ۱۶) ژمارەى سەر جەم خوۋىندكاران بە پېى رەگەز لەم سالى خوۋىندنەدا.
- ۱۷) ژمارەى خوۋىندكارانى دەرچوو و دەرئەچوو بە پېى رەگەز لەم سالى خوۋىندنەدا.
- ۱۸) ژمارەى خوۋىندكارانى دابراۋ لە خوۋىندن بە پېى رەگەز لەم سالى خوۋىندنەدا.

۱۹) ئامارى پيشەى مامۇستايان بەپىي رەگەز، ۋەك (بەرپۆەبەر، ياريدەدەر ، مامۇستا، مامۇستاي پيشەى، رابەرى پەرۋەردەى و توپزەرى كۆمەلايەتى).

۲۰) ئامارى بېرونامەى مامۇستايان بە پىي رەگەز (دكتورا، ماستەر، دبلۆمى بالا ، بەكالۆريۇس كۆلپىزى پەرۋەردە، بەكالۆريۇس كۆلپزەكانى تر ، دبلۆم، خانەى مامۇستايان، خولى پەرۋەردەى، پەيمانگاي پيگەياندىنى مامۇستايان، پەيمانگاي ھونەرە جوانەكان، ئامادەى ئەكادىمى، ئامادەى پيشەى، پەيمانگاي تەكنىكى، باخچەى ساوايان، ھونەرى مالەۋە، زانكۆ، ھى تر).

۲۱) ئامارى پسپۆرى مامۇستايان بە پىي رەگەز بۆ پسپۆرىيەكانى (زمانى كوردى، زمانى عەرەبى، زمانى ئىنگلىزى، بىركارى، فىزىيا، كىمىيا، زىندەۋەرزانى، كۆمەلايەتى، ئابورى، ئامار، پەرۋەردەى ئىسلامى، پەرۋەردەى ۋەرزىش، پەرۋەردەى ھونەرى، دەرۋزانى، دەرۋنناسى، كۆمپپوتەر، گشتى، زانستەكان، زانستە گشتىەكان، ھىتر، باخچە، دىزانىن، سىرامىك، شىۋەكار، سىنەما، شانۆ، مۇسىقا، كشتوكال، ئەلكترۆن، كارەبا، كانزاكان، دارتاش، مىكانىك، بەيتەرە، ژمپىيارى).

۲۲) (ئامارى جۆرى مۆلەتى مامۇستايان بە پىي رەگەز (دايكايەتى، درپزخايەن، خويندىن، بى موچە، ھاسەفەرى، ھىتر).

دوۋەم: رپكارەكانى ناخشىكارى:

لەپىناۋ ئەنجامدانى لايەنى مەيدانى توپزىنەۋەكە و ناخشىكارى بۆ بەشدارى لە كارکردنى خويندىنى پيشەى، توپزەران چەند ھەنگاۋىكى گرتۆتەبەر، لەۋانە:

۱- ئامادەکردنى فۆرمىكى سەرەتايى و ديارىکردنى بابەتى ناخشىكارىەكە لە چەند خشتەيەكدا بۆ دياردەى ۋازھىنان لە خويندىن.

۲- دواى دەرھىنانى رپزەى درۋوستىەكان خالە ھاۋبەشەكانمان بەيەكەۋە داناۋە دواتر رپزەى سەدى بۆ ھەر ۋەلامىك بەم شىۋەيە دەرھىنرا: ژمارەى ھەر بېرگەيەك / كۆى گشتى $\times 100 =$ رپزەى سەدى.

سێیه م: ئه نجامی ناخشیکاریه که:
یه که م: زانیاری گشتی

۱- ناوی خویندنگا ئاماده ییه پیشه ییه کان به پیتی شوین و سالی دامه زانندن و پسیپوریان:

بۆ ئه وهی داتا و زانیاری ورد بدهین له سه ر ناوی سه رجه م خویندنگا پیشه ییه کانی شاره کانی سلیمانی و هه له بجه، له گه له دابه شبوونیان به سه ر سه نته ری شار و ناحیه و قه زا و گه ره کان، هه روه ها سالی دامه زانندن و پسیپوریان، به پیوستمان زانی خشته یه که ته رخا ن بکه ی ن به ناوی سه رجه م خویندنگا پیشه ییه کانی هه ردوو شاره که، بۆ زانیاری زیاتر بر وانه خشته ی (۹).

خشته ی (۹)

ناوی خویندنگا ئاماده ییه پیشه ییه کان به پیتی شوین و سالی دامه زانندن و پسیپوریان

ژ	ناوی خویندنگا	شوین و گه ره ک	سالی دامه زانندن	پسیپوری (به ش)
۱	ئاماده یی پیشه سازی سلیمانی کورپان	سلیمانی - ناوهند گه ره کی شیخ محی الدین	۱۹۵۴	۱- میکانیک ۲- دارتاش ۳- کازا و ئه له منیوم
۲	ئاماده یی کشتوکالی تیکه لائو	سلیمانی - ناوهند ناحیه ی به کره جو گه ره کی ئه لبان	۱۹۵۷	۱- پوه کی ۲- ئاژه لی
۳	ئاماده یی بازرگانی که ریمی عه له که ی کورپان	سلیمانی - ناوهند گه ره کی سابونکه ران	۱۹۷۰	۱- گشتی
۴	ئاماده یی پیشه سازی زانستی کورپان	سلیمانی - ناوهند گه ره کی کانی ئاسکان	۱۹۷۷	۱- کاره با ۲- ئه لکترۆنیک و گه یانندن
۵	ئاماده یی پیشه سازی هه له بجه ی تیکه لائو	هه له بجه گه ره کی شه هید فاتح	۱۹۷۹	۱- به شی کاره با ۲- ئوتۆمبیل ۳- کانه کان ۴- کۆمپیوتەر
۶	ئاماده یی بازرگانی سلیمانی کچان	سلیمانی - ناوهند گه ره کی شوپش	۱۹۸۰	۱- گشتی
۷	ئاماده یی بازرگانی چه مچه مالی تیکه لائو	سلیمانی - چه مچه مال گه ره کی گوله سووتاو	۱۹۸۳	۱- گشتی
۸	ئاماده یی پیشه سازی چه مچه مالی تیکه لائو	سلیمانی - چه مچه مال گه ره کی گوله سووتاو	۱۹۸۳	۱- کۆمپیوتەر ۲- کاره با
۹	ئاماده یی پیشه سازی کفری تیکه لائو	سلیمانی - کفری گه ره کی نه ورۆز	۱۹۸۳	۱- کاره با
۱۰	ئاماده یی پیشه سازی به کره جو ی تیکه لائو	سلیمانی - به کره جو	۱۹۸۴	۱- کاره با

ژ	ناوی خویندنگا	شوین و گه پهك	سائی دامه زرانندن	پسپوړی (به ش)
		گه په کی مه لیک مه حمود		۲- میکائیک ۳- نوتومبیل ۴- ساردکردنه وه
۱۱	ناماده یی پیشه سازی سلیمانی کچان	سلیمانی - ناوهند گه په کی قالاوه	۱۹۸۴	۱- وینه یی نه اندازه یی ۲- کاره با ۳- نه لکترونیک و گه یانندن ۴- دیزاین و درومان ۵- چاککردنه وه یی کومپیوټر
۱۲	ناماده یی پیشه یی رانیه یی ټیکه لاور	سلیمانی - رانیه گه په کی ماموستایان	۱۹۸۴	۱- بازرگانی ۲- کاره با ۳- چاککردنه وه یی کومپیوټر
۱۳	ناماده یی پیشه یی دهر به ندیخان ټیکه لاور	سلیمانی - دهر به ندیخان گه په کی زمانکو	۱۹۸۵	۱- بازرگانی ۲- کاره با
۱۴	ناماده یی پیشه یی که لاری ټیکه لاور	سلیمانی - که لار گه په کی بنگرد	۱۹۸۸	۱- کاره با ۲- بازرگانی
۱۵	ناماده یی بازرگانی سلیمانی ټیکه لاور	سلیمانی - ناوهند گه په کی کورده سات	۲۰۰۵	۱- گشتی
۱۶	ناماده یی بازرگانی هه له بجه یی شه هیدی ټیکه لاور	هه له بجه - ناوهند گه په کی شه هیدان	۲۰۰۶	۱- به شی کارگری ۲- به شی ژمیریاری ۳- به شی گشتی
۱۷	ناماده یی کشتوکالی هه له بجه یی ټیکه لاور	هه له بجه - ناوهند گه په کی زهمه قی	۲۰۰۷	۱- به شی به ره می پوه کی
۱۸	ناماده یی بازرگانی سه یوانی نیوارانی ټیکه لاور	سلیمانی - ناوهند گه په کی شوپش	۲۰۱۳	۱- گشتی
۱۹	ناماده یی پیشه یی کومپیوټری کفری ټیکه لاور	سلیمانی - کفری گه په کی شه هیدان	۲۰۱۳	۱- گشتی
۲۰	ناماده یی پیشه سازی زانستی کومپیوټری ټیکه لاور	سلیمانی - به کره جو گه په کی به کره جو یی تازه	۲۰۱۴	۱- گشتی
۲۱	ناماده یی پیشه یی گه شتوگوزاری کفری ټیکه لاور	سلیمانی - کفری گه په کی باوه شاسوار	۲۰۱۴	۱- گشتی
۲۲	ناماده یی گه شت و گوزاری ټیکه لاور	سلیمانی - ناوهند گه په کی قالاوا	۲۰۱۵	۱- گه شت و گوزار
۲۳	ناماده یی پیشه یی سه ید صادقی ټیکه لاور	سلیمانی - سه ید صادق گه په کی شیخان	۲۰۱۵	۱- کاره با

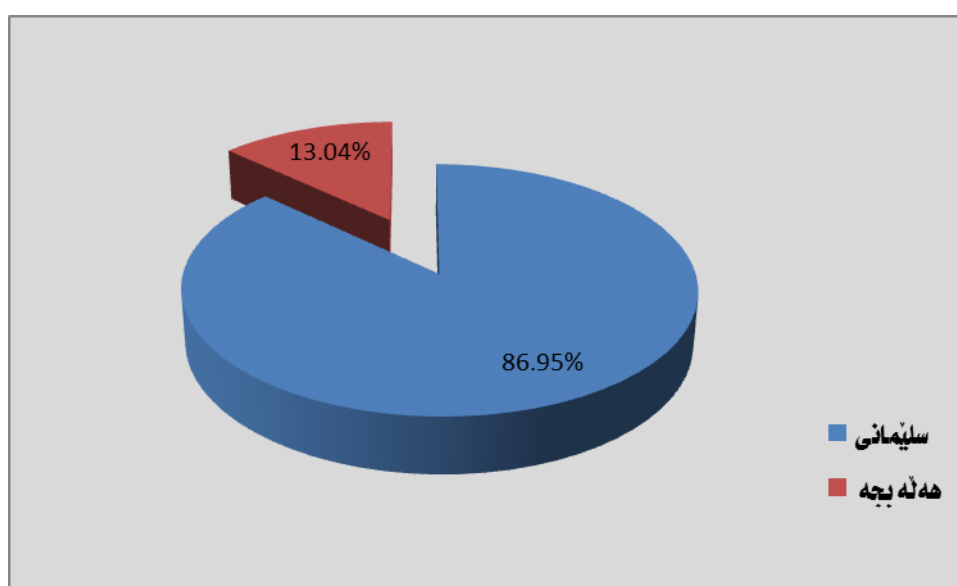
۲- پۆلینی خویندنگاکان به پیی پاریزگاکان:

ههروهك له خشتهی (۱۰) دهركه وتوو، به پیی پۆلینهكه به ریژهی (۸۶,۹۵٪) خویندنگا پیشه ییهكان دهكهونه سنووری پاریزگای سلیمانی و به ریژهی (۱۳,۰۴٪) دهكهونه سنووری پاریزگای ههله بجه، دهركه وتنی ئەم ریژهیه بهم شیوهیه بۆ ئەوه دهگه ریتهوه كه سنووری پاریزگای سلیمانی زۆر فراوانتره و چه ندین به ریژه به ریتهی گشتی پهروه ده و به ریژه به ری پهروه دهی له سنووره، ئەمه جگه له وهی له پووئی ئیداریشهوه چه ندین قهزا و ناحیه دهكهنه سنووری پاریزگاکه، له بهرامبه ریشدا پاریزگای ههله بجه پاریزگایهکی تازه دامه زراوه و سنووره كهی زۆر فراوان نییه و پیشتریش به شیک بووه له سنووری پاریزگای سلیمانی. بۆ زانیاری زیاتر بروانه خشتهی (۱۰).

خشتهی (۱۰)

پۆلینی خویندنگاکان به پیی پاریزگاکان

ژ	پاریزگا	ژماره	ریژهی سه دی	ریژه بند
۱	سلیمانی	۲۰	۸۶,۹۵٪	۱
۲	ههله بجه	۳	۱۳,۰۴٪	۲
	کۆی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شیوهی (۴)

ریژهی پۆلینی خویندنگاکان به پیی پاریزگاکان

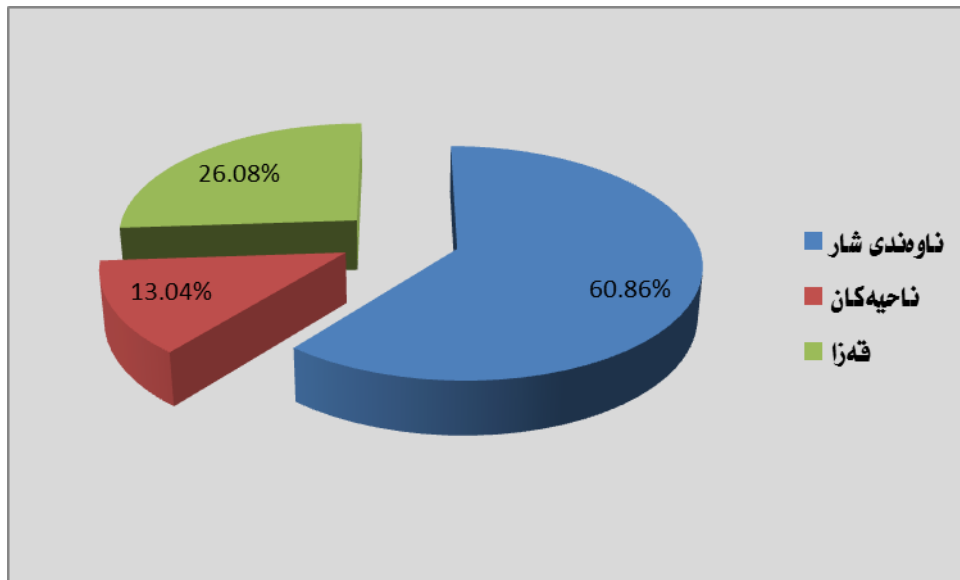
۳- پۆلینی خویندنگاکان به پیی ناوهندی شار و قهزا و ناحیهکان:

به پیی ئەنجامهکانی خشتهی (۱۱) دهركه وتوو، به ریزهی (۶۰,۸۶٪) خویندنگا پیشه بیهکان دهکونه ناوهندی شارهکان، که ئەمه به ریزترین ریزه بیه، دووهم ریزهش به رقهزاکان که وتوو که ریزه کهی گه یشتوته (۲۶,۰۸٪)، ناحیهکانیش به پلهی سییه م و کۆتایی دیت که ریزه کهی گه یشتوته (۱۳,۰۴٪)، رهنگه ریزه ی زۆری ناوهندی شار به هۆی فراوانی سهنته ری شارهکانه وه ببت که گه وره ترن له قهزا و ناحیهکان، ههروه ها جۆری پۆلینی خویندنگا پیشه بیهکانیش به هه موو جۆرهکانی (پیشه یی، پیشه سازی، بازرگانی، گه شت و گوزار و کشتوکال) له سهنته ری شارهکان هه بن و له قهزا و ناحیهکان نه بن، که ئەمهش به بروای ئیمه گرفتیکي دیکه ی خوازیاران خویندنی پیشه یین که به شی ناوخۆیی له خویندنگا پیشه بیهکان نین بۆ ئه وه ی خوازیاران بتوانن به ئاره زوی خۆیان له جۆریک له جۆرهکانی خویندنی پیشه یی بخوینن و ناچارن ته نها ئه و جۆره هه لبژیرن که له سنووری ناوچه کهی خۆیان بوونایان هه یه . بۆ زانیاری زیاتر بروانه خشته ی (۱۱).

خشته ی (۱۱)

پۆلینی خویندنگاکان به پیی ناوهندی شار و قهزا و ناحیهکان

ژ	پۆلین	ژماره	ریزه ی سه دی	ریزه بیه ندی
۱	ناوهندی شار	۱۴	۶۰,۸۶٪	۱
۲	ناحیهکان	۳	۱۳,۰۴٪	۳
۳	قهزا	۶	۲۶,۰۸٪	۲
	کۆی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شیوه ی (۵)

ریزه ی پۆلینی خویندنگاکان به پیی ناوهندی شار و قهزا و ناحیهکان

۴- پۆلینی خویندنگاکان به پپی سالی دامه زانندیان پیش راه پینی به هاری ۱۹۹۱ و دوی راه پین:

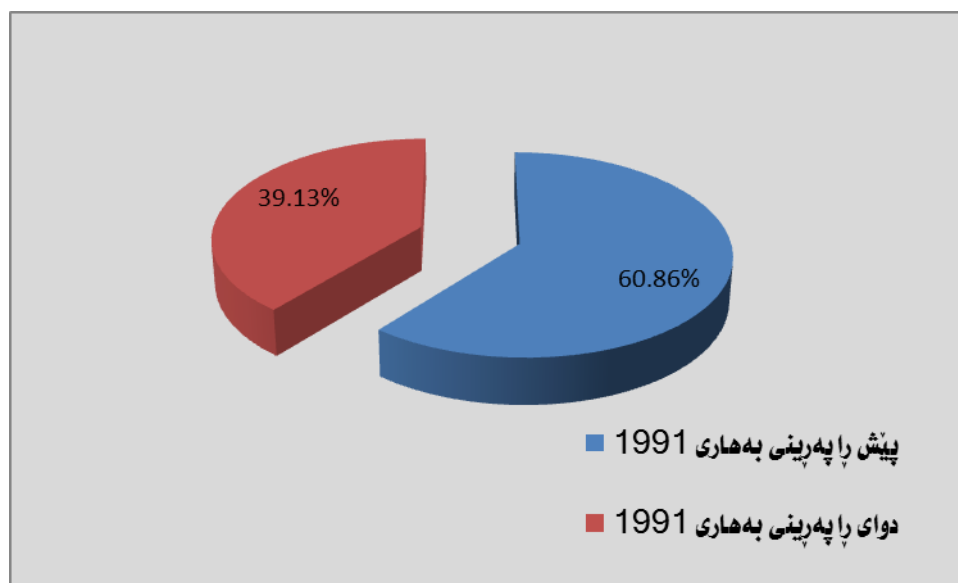
له خشتهی (۱۲) دا ده رکه وتوو به ریژهی (۶۰,۸۶٪) خویندنگا پیشه بیهکان پیش راه پینی به هاری ۱۹۹۱ دامه زاون، له به رامبه ریشدا به ریژهی (۳۹,۱۳٪) له دوی راه پینی ئه و ساله دامه زاون، ئه مهش ئه وه ده رده خات که بهر له راه پین گرنگی زیاتر به کردنه وهی خویندنگا پیشه بیهکان له ههردوو شاری سلیمانی و ههله بجه دراوه نه وه که دوی راه پین.

به پروای ئی مه پیویست بوو گرنگی زیاتر به کردنه وهی خویندنگا پیشه بیهکان بدرایه، به تایبه تی له و ناوچانهی خویندنی پیشه بی لی نییه، یا خود ئه و بریاره ی حکومت جبه جی بکرایه، که بریاری کردنه وهی کومه لگای پیشه بی له شاره کان درا بوو، ته نانه ت بودجه ی پیویستیشی بو ته رخا ن کرابوو. بو زانیاری زیاتر پروانه خشتهی (۱۲).

خشتهی (۱۲)

پۆلینی خویندنگاکان به پپی سالی دامه زانندیان پیش راه پینی به هاری ۱۹۹۱ و دوی راه پین

ژ	پۆلین	ژماره	ریژهی سه دی	ریژه بند
۱	پیش راه پینی به هاری ۱۹۹۱	۱۴	۶۰,۸۶٪	۱
۲	دوی راه پینی به هاری ۱۹۹۱	۹	۳۹,۱۳٪	۲
	کۆی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شیوهی (۶)

ریژهی پۆلینی خویندنگاکان به پپی سالی دامه زانندیان پیش راه پینی به هاری ۱۹۹۱ و دوی راه پین

۵- پۆلىنى خويندنگاكان به پىي پىپورىان:

به پىي ئه نجامه كانى خستهى (۱۳) ده ركه وتووه، به رزترين ريزه بۆ به شى كاره بايه كه ريزه كهى ده گاته (۲۲,۷۲٪)، دوا به دواى ئه وىش به شه كانى گشتى و بارزگانى دىن، وردبونه وه له خسته كه چەند به شى كانى نيشان ده دات كه به هيچ شيوه يه ك گرنگى پى نه دراوه، له كاتيكدا پىويستى پوژن و بازاره ئه مپر كه ئه مهى پىويسته، ئه وانىش به شه كانى كۆمپيوته ر و ئۆتۆمبيل و گه شتوگوزار و چەند به شى كى ديكه، كه به برواى ئيمه گرنگ بوو گرنگى به م به شانە بدرين. بۆ زانىارى زياتر بروانه خستهى (۱۳).

خستهى (۱۳)

پۆلىنى خويندنگاكان به پىي پىپورىان

ژ	پىپورى	ژماره	ريزهى سهدى	ريزه ندى
۱	كاره با	۱۰	۲۲,۷۲٪	۱
۲	گشتى	۹	۲۰,۴۵٪	۲
۳	بازرگانى	۳	۶,۸۱٪	۳
۴	چاكردنه وهى كۆمپيوته ر	۲	۴,۵۴٪	۶
۵	كۆمپيوته ر	۲	۴,۵۴٪	۶
۶	ميكانيك	۲	۴,۵۴٪	۶
۷	ئه لكترونيك و گه ياندىن	۲	۴,۵۴٪	۶
۸	ئۆتۆمبيل	۲	۴,۵۴٪	۶
۹	به ره مهى پوهه كى	۱	۲,۲۷٪	۱۴,۵
۱۰	دارتاش	۱	۲,۲۷٪	۱۴,۵
۱۱	ديزايين و درومان	۱	۲,۲۷٪	۱۴,۵
۱۲	ژميريارى	۱	۲,۲۷٪	۱۴,۵
۱۳	پوهه كى	۱	۲,۲۷٪	۱۴,۵
۱۴	ساردكردنه وه	۱	۲,۲۷٪	۱۴,۵
۱۵	گه شت و گوزار	۱	۲,۲۷٪	۱۴,۵
۱۶	كارگيرى	۱	۲,۲۷٪	۱۴,۵
۱۷	كانه كان	۱	۲,۲۷٪	۱۴,۵
۱۸	كانزا و ئه له منيۆم	۱	۲,۲۷٪	۱۴,۵
۱۹	وينه ي ئه ندازه يى	۱	۲,۲۷٪	۱۴,۵
۲۰	ئازهل	۱	۲,۲۷٪	۱۴,۵
	كۆي گشتى	۴۴	۱۰۰٪	

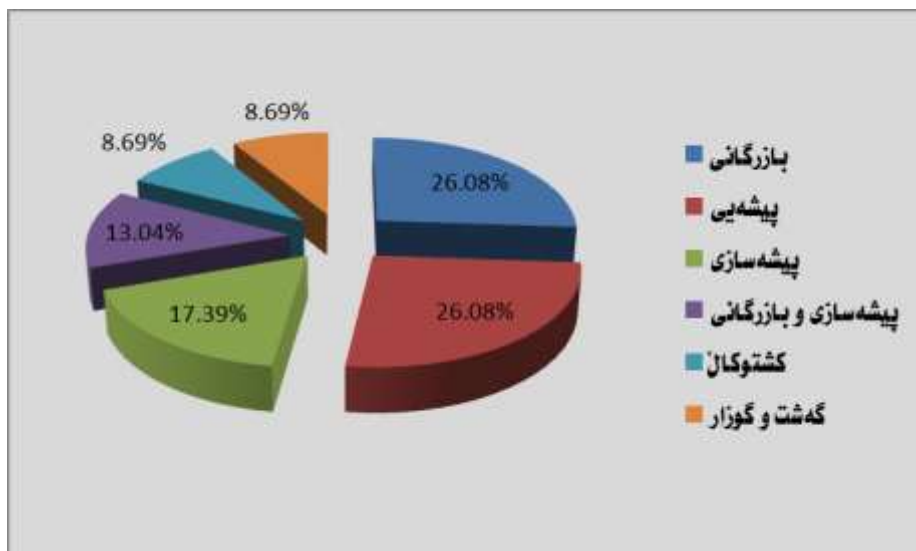
۶- پۆلینی خویندنگاکان:

له خشتهی (۱۴) دەرکه وتوو، به پڕیژهی هاو به ش بازرگانی و پیشه یی پڕیژهی (۲۶,۰۸٪) یان به رکه وتوو، دوابه دوی ئه ویش پیشه سازی و پیشه سازی و بازرگانی به یه که وه دین به پڕیژهی جیاوازا، کشتوکال و گه شت و گوزاریش به هاو به شی دوا هه مین پڕیژه یان وه رگرتوو. به پروای ئیمه گرنگی زور که م به هه ردوو پڕیژه ی کۆتایی که کشتوکال و گه شت و گوزاره دراوه، چونکه هه ردووکیان سه رچاوه یه کی گه وه ی داها تن، به جۆریک زۆریک له ولاتان له سه ر داها تی گه شت و گوزار ژیان به ریده که ن، به لام ئه و گرنگیه له کردنه وه ی به شی گه شت و گوزار نابینین و پڕیژه که ی که مه، ئه وه جگه له وه ی هه ری می کوردستان ناوچه یه کی ده وله مه نده به کشتوکال، که چی به پپی پڕیژه کان دەرکه وتوو ئه ویش شان به شانی گه شت و گوزار که متر بایه خیان پیدراوه. بو زانیاری زیاتر پروانه خشته ی (۱۴).

خشته ی (۱۴)

پۆلینی خویندنگاکان

ژ	پۆلین	ژماره	رێژه ی سه دی	رێژه ند
۱	بازرگانی	۶	٪۲۶,۰۸	۱,۵
۲	پیشه یی	۶	٪۲۶,۰۸	۱,۵
۳	پیشه سازی	۴	٪۱۷,۳۹	۳
۴	پیشه سازی و بازرگانی	۳	٪۱۳,۰۴	۴
۵	کشتوکال	۲	٪۸,۶۹	۵,۵
۶	گه شت و گوزار	۲	٪۸,۶۹	۵,۵
	کۆی گشتی	۲۳	٪۱۰۰	

شێوهی (۷)

رێژه ی پۆلینی خویندنگاکان

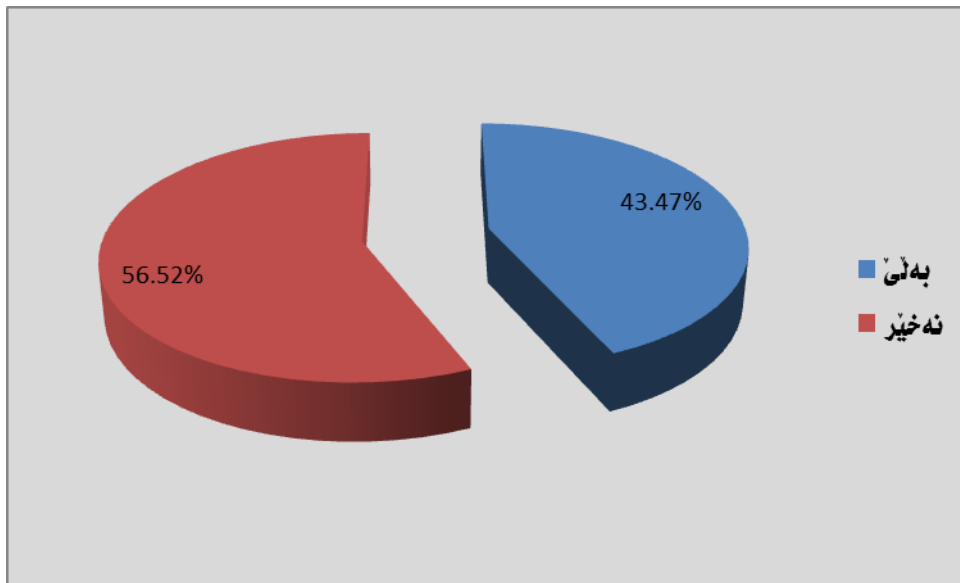
۷- بینای خویندنگاکان گونجاوه بۆ ئامادهی پیشهیی:

به پێی ئەنجامه کانی خشتهی (۱۵) دهركه وتوه، به رێژهی (۵۶,۵۲٪) بینای خویندنگاکان گونجاونین بۆ ئامادهی پیشهیی له بهرامبه ریشدا به رێژهی (۴۳,۴۷٪) گونجاون بۆ ئامادهی پیشهیی، ئەم رێژه زۆرهی که گونجاو نیین بۆ ئامادهی پیشهیی پهنگه به هۆی ئه وه وه بیته که به شیکێ زۆری خویندنگا پیشهیهکان خاوهنی بینای تایبته بهخۆیان نین و میوانن له یه کێک له خویندنگاکانی دیکه، به پروای ئیمه ئه مهش گرفتیکێ گه وره یه، چونکه ناتوانریت وهکو پێویست سوود لهو خویندنگایانه وه ریکرێن به تایبتهی خویندنگای پیشهیی پێویستی به تاقیگه و وه رشهی پێویست هه یه. بۆ زانیاری زیاتر بروانه خشتهی (۱۵).

خشتهی (۱۵)

بینای خویندنگاکان گونجاوه بۆ ئامادهی پیشهیی

ژ	ئهگه رهکان	ژماره	رێژهی سهدی	رێژه نه
۱	به ئی	۱۰	٪۴۳,۴۷	۲
۲	نه خیر	۱۳	٪۵۶,۵۲	۱
	کۆی گشتی	۲۳	٪۱۰۰	

شیوهی (۸)

رێژهی بینای خویندنگاکان گونجاوه بۆ ئامادهی پیشهیی

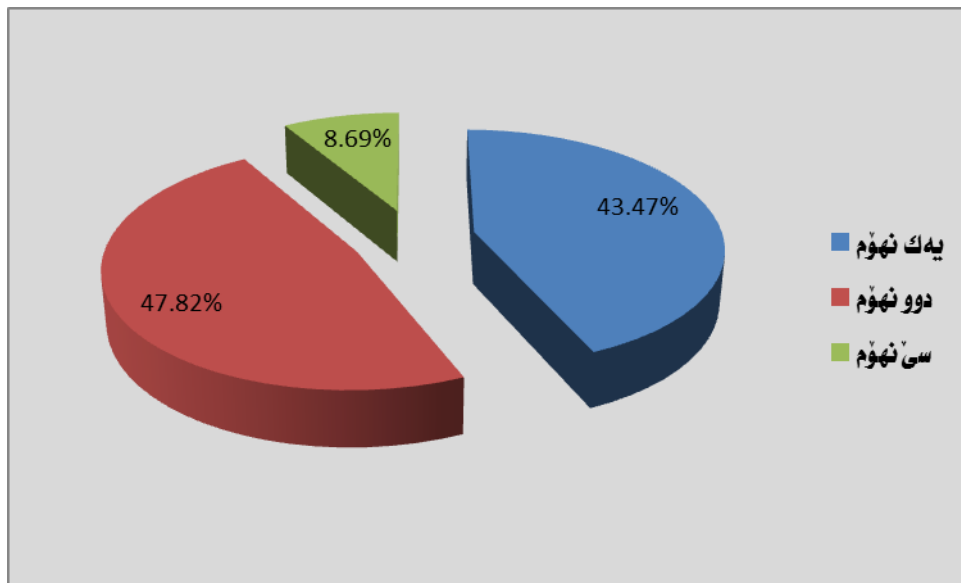
۸- نھۆمى خويندنگاكان:

بەپىيى ئەنجامەكانى خىشتەى (۱۶) بەرزتەين رېژە بۆ نھۆمى خويندنگاكان دوو نھۆمىيە، كە رېژەكەى دەگاتە (۴۷,۸۲٪)، دوا بەدواى ئەویش يەك نھۆمى و سى نھۆمى دىن بەرېژەى جىاواز، بەبرواى ئىمە بۆ خويندنگا پىشەبىيەكان زۆرى نھۆمەكان گرنىگ نىن، ھىندەى ھەبوونى پۆل و تاقىگە و وەرشە، رەنگە خويندنگاى يەك نھۆمى باشتەر و گونجاوترىن لە چاؤ خويندنگاى دوو نھۆمى يان زىاتەر، ئەویش بەھۆى ھەبوونى وەرشە و تاقىگە و وانەى پراكتىكى، كە رەنگە ئەمانەش پىويستىان تەنھا بە يەك نھۆمى ھەبىت. بۆ زانىارى زىاتەر بىروانە خىشتەى (۱۶).

خىشتەى (۱۶)

نھۆمى خويندنگاكان

ژ	نھۆم	ژمارە	رېژەى سەدى	رېزبەند
۱	يەك نھۆم	۱۰	۴۳,۴۷٪	۲
۲	دوو نھۆم	۱۱	۴۷,۸۲٪	۱
۳	سى نھۆم	۲	۸,۶۹٪	۳
	كۆى گىشتى	۲۳	۱۰۰٪	

شېوہى (۹)

رېژەى نھۆمى خويندنگاكان

۹- ژماره ی پۆلی خویندنگاکان:

بە پێی ئەنجامەکانی خشتە ی (۱۷) دەرکەوتوو، بەرزترین رێژە بۆ ژماره ی پۆلی خویندنگاکان (۱۲) پۆلییە، کە رێژەکە ی دەگاتە (۳۰،۴۳٪)، دوا بەدوای ئەویش خویندنگای (۶) پۆلی و (۱۸) پۆلی بەهەمان رێژە ی هاوسەنگ دین، ئینجا ژماره ی پۆلەکانی دیکە، کە لە خشتە کە دا دیاریکراو.

بەبەروای ئێمە بەرزترین رێژە کە خویندنگای (۱۲) پۆلییە، بۆ خویندنگای پیشەیی گونجاو نییە، چونکە خویندنگای پیشەیی جگە لە پۆلەکانی وانه خویندن پێویستی بەچەندین هۆلی گەرە هە یە بۆ تاقیگە و وەرشەکان، رەنگە ژماره ی تاقیگە و وەرشەکانیش پێویستیان بەو هەبیت زیاد لە هۆلیک یان چەند هۆلیکی پێویست بیت. دەشیت ئەو خویندنگا (۱۲) پۆلیانە لە بنەرەتا بۆ خویندنگای بنەرەتی یاخود ئامادەییەکانی بەدەر لە ئامادەیی پیشەیی دروستکرا، رەنگە بۆ ئەوان گونجاو بن، بەلام بۆ خویندنگە ی پیشەیی گونجاو نین و ئەوانیش بەناچاری لەو خویندنگایانە وەکو میوان دەوام دەکەن. بۆ زانیاری زیاتر بپروانە خشتە ی (۱۷).

خشتە ی (۱۷)

ژماره ی پۆلی خویندنگاکان

ژ	پۆل	ژماره	رێژە ی سه دی	ریزبەند
۱	پۆلی ۱۲	۷	٪۳۰،۴۳	۱
۲	پۆلی ۶	۳	٪۱۳،۰۴	۲،۵
۳	پۆلی ۱۸	۳	٪۱۳،۰۴	۲،۵
۴	پۆلی ۲۰	۲	٪۸،۶۹	۴
۵	پۆلی ۳	۱	٪۴،۳۴	۸،۵
۶	پۆلی ۷	۱	٪۴،۳۴	۸،۵
۷	پۆلی ۱۰	۱	٪۴،۳۴	۸،۵
۸	پۆلی ۱۵	۱	٪۴،۳۴	۸،۵
۹	پۆلی ۱۶	۱	٪۴،۳۴	۸،۵
۱۰	پۆلی ۲۴	۱	٪۴،۳۴	۸،۵
۱۱	پۆلی ۲۷	۱	٪۴،۳۴	۸،۵
۱۲	پۆلی ۳۲	۱	٪۴،۳۴	۸،۵
	کۆ ی گشتی	۲۳	٪۱۰۰	

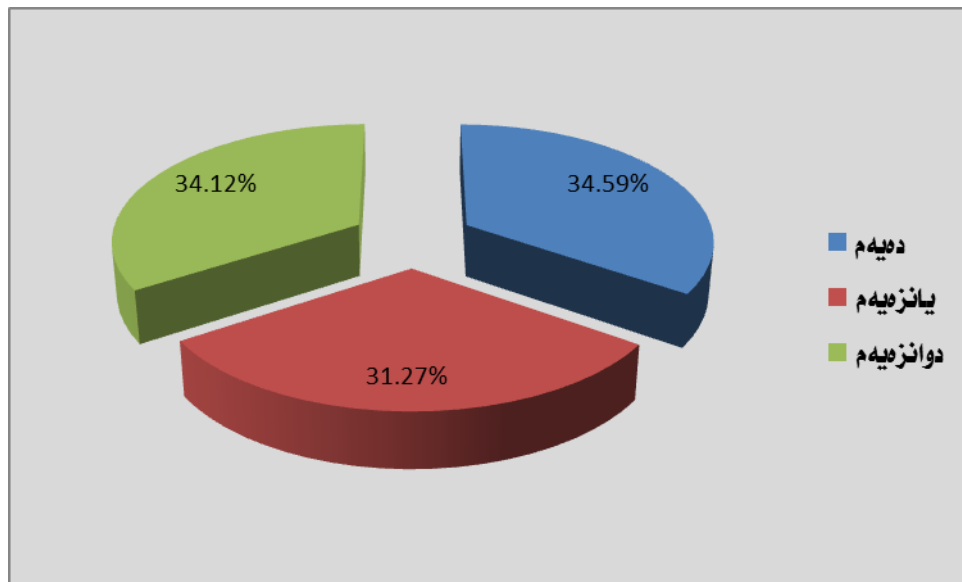
۱۰- ژماره‌ی هۆبه و پۆله‌کان به پێی ره‌گه‌ز:

به پێی ئەنجامه‌کانی خشته‌ی (۱۸) ده‌رکه‌وتوو، زۆرتهرين ژماره‌ی هۆبه و پۆله‌کان بۆ هه‌ردوو ره‌گه‌زی نێر و مێ به تیکه‌لاوییه بۆ هه‌ر سێ پۆله‌که، ئینجا کورپان و دواتر کچان به‌ته‌نها، په‌نگه ئه‌مه‌ش به‌هۆی ئه‌وه‌وه بێت که به‌شیکێ زۆری ره‌گه‌زی خۆیندنگا پيشه‌بیه‌کان تیکه‌لاون. هه‌روه‌ک له خشته‌که‌شدا ده‌رکه‌وتوو به‌زۆرتهرين رێژه بۆ پۆلی ده‌یه‌مه که رێژه‌که‌ی ده‌گاته (۳۴,۵۹٪). دواتر پۆله‌کانی دوانزه‌یه‌م و یانزه‌یه‌م دین. په‌نگه ئه‌مه‌ش به‌هۆی ئه‌وه‌وه بێت که خوازیاران له‌یه‌که‌م سالی خۆیندندا رووده‌که‌نه خۆیندنگا پيشه‌بیه‌کان، به‌لام دواتر به‌ر له‌وه‌ی بینه پۆلی یانزه‌یه‌م یان ئه‌وه‌تا به‌هۆی چه‌زو ئاره‌زووی خۆیانه‌وه نه‌بووه یاخود هۆکاری دیکه وازیان له خۆیندن هیناوه، هه‌ر بۆیه ده‌بینین ژماره‌ی پۆله‌کانی ده‌یه‌م و یانزه‌یه‌م تا راده‌یه‌ک جیاوازیان هه‌یه. بۆ زانیاری زیاتر برۆانه خشته‌ی (۱۸).

خشته‌ی (۱۸)

ژماره‌ی هۆبه و پۆله‌کان به پێی ره‌گه‌ز

ژ	پۆل	ژماره‌ی هۆبه‌کان			کۆی گشتی	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌بهند
		کورپان	کچان	تیکه‌لاو			
۱	ده‌یه‌م	۱۹	۱۱	۴۳	۷۳	۳۴,۵۹٪	۱
۲	یانزه‌یه‌م	۱۸	۱۱	۳۷	۶۶	۳۱,۲۷٪	۳
۳	دوانزه‌یه‌م	۱۸	۱۶	۳۸	۷۲	۳۴,۱۲٪	۲
	کۆی گشتی	۵۵	۳۸	۱۱۸	۲۱۱	۱۰۰٪	

شیوه‌ی (۱۰)

رێژه‌ی هۆبه و پۆله‌کان به پێی ره‌گه‌ز

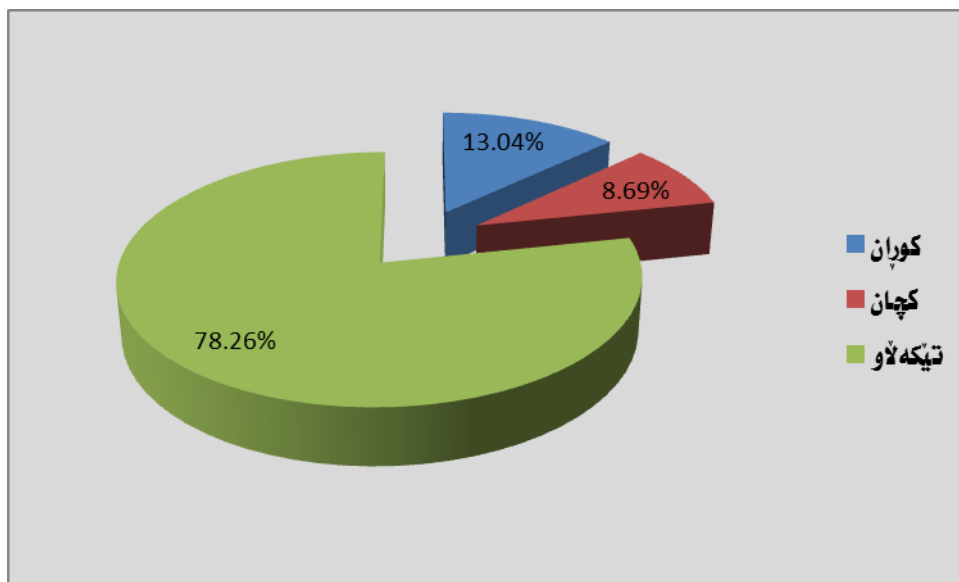
۱۱- رهگهزی خویندنگاکان:

له خشتهی (۱۹) دهركه وتوه، كه بهرترين پيژه بو رهگهزی خویندنگاکان تيکه لاه، كه پيژهكهی دهگاته (۷۸,۲۶٪)، دواتر رهگهزی خویندنگاکان بو كوران و ئيجا كچان به پيژهی جياواز، رهنگه بهرترين پيژه بو رهگهزی تيکه لاه بو خویندنگاکان بو نهوه بگه پيژتهوه كه يهك جوری خویندنگای پيشهیی له شارێك ياخود قهزا و ناحیه يهك ههبيت و سنووری پهروه دهی ناوچه كه له توانای نهوهی ههبيت ياخود بينای تاييهت نهبيت، كه خویندنگای پيشهیی بو ههر دوو رهگهز به جيا بکاتهوه، بويه يهك خویندنگای پيشهیی بو ههر دوو رهگهزه كه كراوه تهوه، به بپوای ئيمهش بوونی خویندنگای پيشهیی تيکه لاه به گونجاوتر دهزانين له وهی خویندنگاکان به جيا بن، چونكه بوونی ههر دوو رهگهز به يهك وه به تاييهتی له وانه پراكتيكيه كاندا هاوكاری زياتری يه كتر ده بن و زياتر سوود به يه كتر دهگه يه نن، ئه ویش به هوی نهوهی ههر يهكێکیان له بواریك يان چهند بواریك زياتر شاره زاترن. بو زانیاری زياتر بپوانه خشتهی (۱۹).

خشتهی (۱۹)

رهگهزی خویندنگاکان

ژ	رهگهز	ژماره	پيژهی سهدی	پيژبه ند
۱	كوران	۳	۱۳,۰۴٪	۲
۲	كچان	۲	۸,۶۹٪	۳
۳	تيکه لاه	۱۸	۷۸,۲۶٪	۱
	كۆی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شيوهی (۱۱)

پيژهی رهگهزی خویندنگاکان

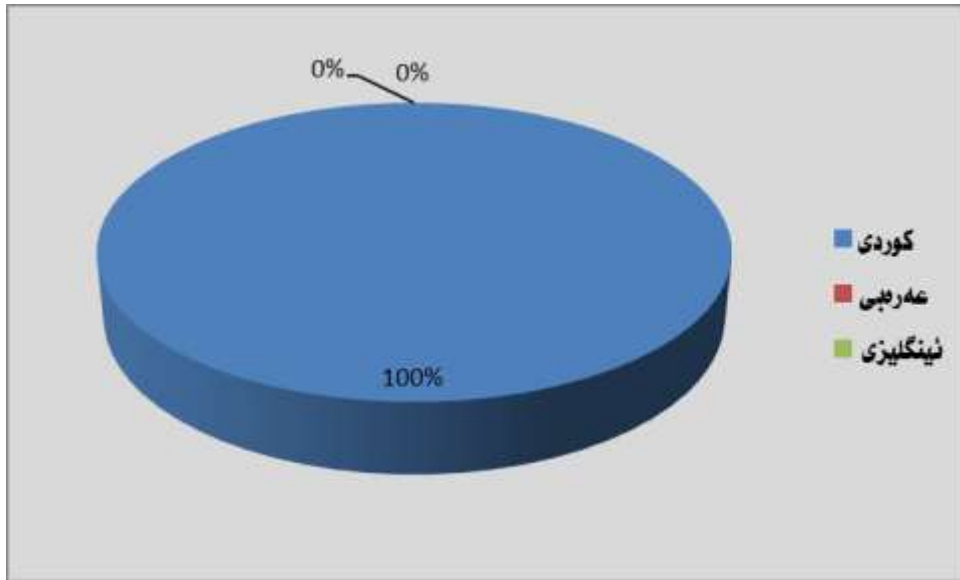
١٢- زمانی خویندنی خویندنگاکان:

به پئی نه نجامه کانی خشته ی (٢٠) ده رکه وتووه، به ریژه ی (١٠٠٪) زمانی خویندنگا پیشه بیه کان زمانی کوردیه، به هیچ شیوه بیه کان زمانی عه ره بی و ئینگلیزی نه بوته زمانی خویندنی هیچ ناماده بیه کی پیشه بی له شاره کانی سلیمان و هه له بجه، به بروای ئیمه گرنگ بوو زمانی ئینگلیزی بایه خی زیاتر پی بدرایه به تاییه تی بو ئه م ناماده بیه پیشه یانه ی پیوستیان به و زمانه هه یه، چونکه ئه وه ی ئیمه تییینیمان کردووه هه ندیک کار وه کو کارکردن له هۆتیل و مۆتیله کان و شوینه گه شتیاریه کان و به رنامه کانی موبایل و ئینتهرنیت پیوستیان به و زمانه، هه ر ئه مه شه به بروای ئیمه پینه دانی کار له لایهن خاوه ن کاره کان به ده رچوانی ناماده بی پیشه بی یه کیک له هۆکاره کان نه زانیی زمانه و ئه وانیش پیوستیان به که سانی شاره زای زمان هه یه . بو زانیاری زیاتر پروانه خشته ی (٢٠).

خشته ی (٢٠)

زمانی خویندنی خویندنگاکان

ژ	زمانی خویندن	ژماره	ریژه ی سه دی
١	کوردی	٢٣	١٠٠٪
٢	عه ره بی	٠	٠٪
٣	ئینگلیزی	٠	٠٪
	کۆی گشتی	٢٣	١٠٠٪

شیوه ی (١٢)

ریژه ی زمانی خویندنی خویندنگاکان

دووه م: ژینگه ی خویندنگان:

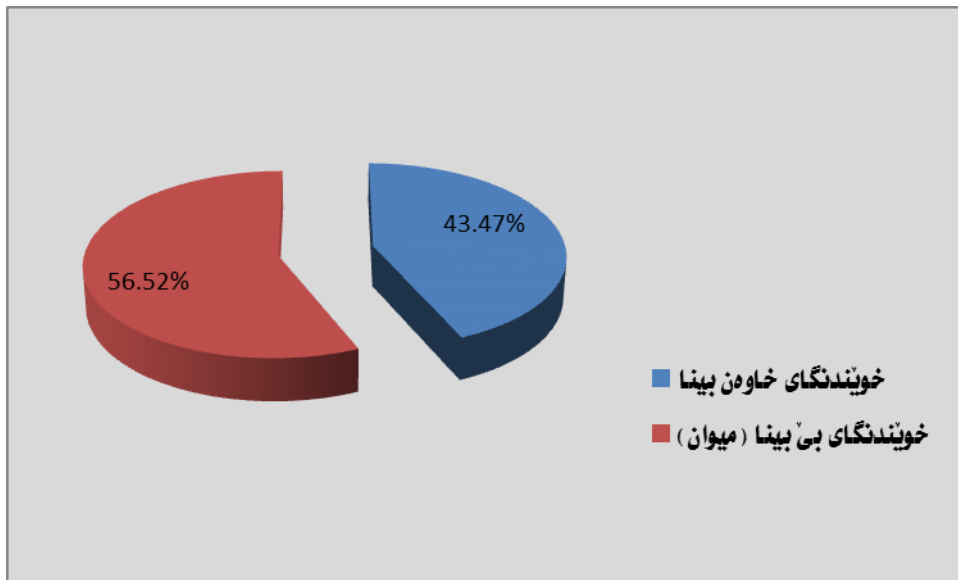
۱- خاوه ندریټی بینای تاییه ت به خویندنگان:

له خشته ی (۲۱) دهرکه وتوو به رزترین ریژه (۵۶,۵۲٪) ه، که خویندنگا پیشه ییبه کان خاوه نی بینای تاییه ت به خوینان نین، به لکو میوانن له یه کیك له خویندنگا کانی دیکه ی سنوری په رورده ی ناوچه که یان، له به رامبه ریشدا به ریژه ی (۴۳,۴۷٪) خاوه نی بینای خوینان. ئەم ریژه زوره، ئەگرچی ریژه که شی که متریش بوایه به لای ئیمه وه په سەند نه بوو، چونکه خویندنگه ی پیشه یی سرووشتی خو ی و پیداو یستی خو ی هه یه، پیویسته به شیوه یه ک درووست بکریټ که شیوا ی خویندنگه ی پیشه یی بیټ، به لام به داخه وه ئەوه ی ئیمه تیبینیمان کردوو به شیک له خویندنگا پیشه ییبه کان له ناو خویندنگا بنه په تیه کان یا خود ئاماده ییبه کان ته نانه ت له باخچه ی ساوا یانیش ده وام ده کن. بۆ زانیاری زیاتر بپوانه خشته ی (۲۱).

خشته ی (۲۱)

خاوه ندریټی بینای تاییه ت به خویندنگان

ژ	خاوه ندریټی	ژماره	ریژه ی سه دی	ریزه بند
۱	خویندنگای خاوه ن بینا	۱۰	٪۴۳,۴۷	۲
۲	خویندنگای بی بینا (میوان)	۱۳	٪۵۶,۵۲	۱
	کۆی گشتی	۲۳	٪۱۰۰	

شیوه ی (۱۳)

ریژه ی خاوه ندریټی بینای تاییه ت به خویندنگان

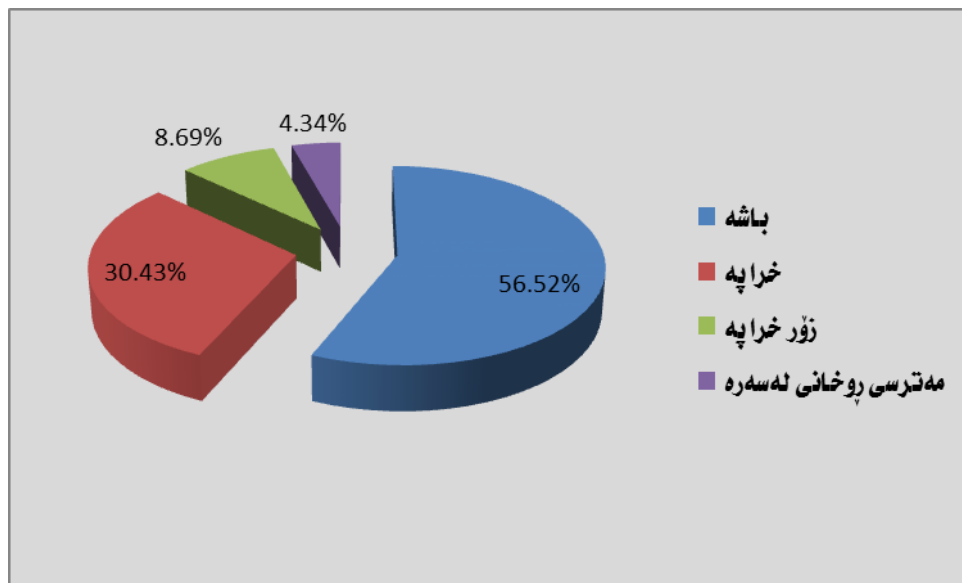
۲- باری بینای خویندنگاکان:

به پپی نه نجامه کانی خشته ی (۲۲) دهرکه وتوو، به ریژه ی (۵۶,۵۲٪) باری بینای خویندنگا پیشه ییه کان باشه، هروه ها به ریژه ی (۳۰,۴۳٪) باری بینای خویندنگا پیشه ییه کان خراپه و دواتریش به ریژه ی جیا جیا باری خویندنگا پیشه ییه کان زور خراپه و مه ترسی پووخانیش له سه ر خویندنگا پیشه ییه کان هیه. نه گه رچی ریژه ی باشی باری خویندنگا پیشه ییه کان به رزه، به لام نه وه ی تیبینی ده که یین باری به شیکیش خراپه یان زور خراپه یا خود مه ترسی پووخانیشی له سه ره، رهنگه نه مه ش به هوی قهیرانی داراییه وه بییت که نه توانراوه خویندنگا پیشه ییه کان نوژن بکرینه وه و کاری چاککاری تیدا نه نجام بدریت. بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشته ی (۲۲).

خشته ی (۲۲)

باری بینای خویندنگاکان

ژ	جوړ	ژماره	ریژه ی سه دی	ریزبه ند
۱	باشه	۱۳	۵۶,۵۲٪	۱
۲	خراپه	۷	۳۰,۴۳٪	۲
۳	زور خراپه	۲	۸,۶۹٪	۳
۴	مه ترسی پووخانی له سه ره	۱	۴,۳۴٪	۴
	کوی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شیوه ی (۱۴)

ریژه ی باری بینای خویندنگاکان

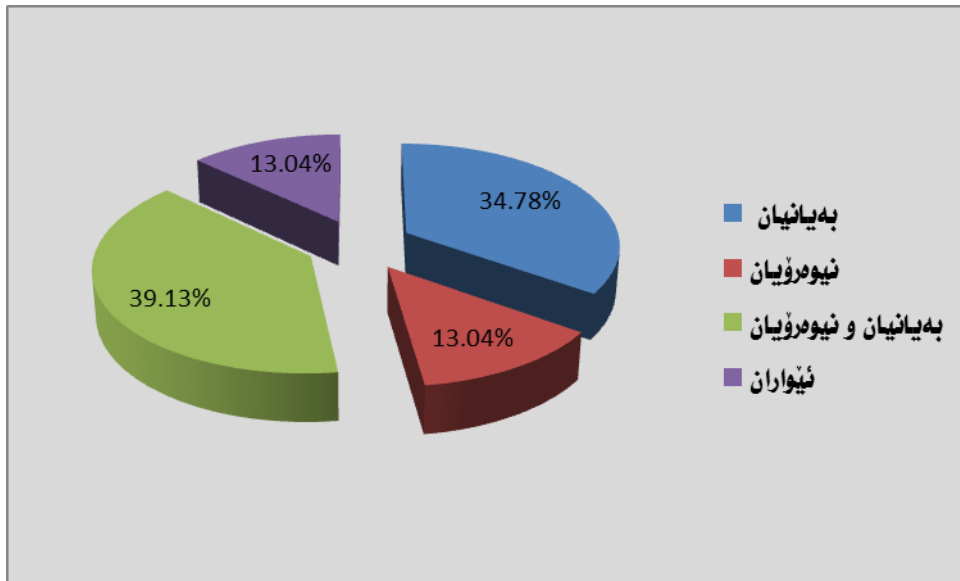
۳- کاتی دهوامکردنی خویندنگاکان:

به پئی نهجامه کانی خشته ی (۲۳) دهرکه وتوهه، به ریژه ی (۳۹,۱۳٪) که به رزترین ریژه یه خویندنگا پیشه ییه کان کاتی دهوامکردنیان بۆ به یانیان و نیوه ریویانه، واته (۳) پۆژ به یانی و (۳) پۆژه که ی تر نیوه پۆن، دوا به داوی نه ویش دهوامی به یانیان دیت به ریژه ی (۳۴,۷۸۵)، ئینجا نیوه پۆ و ئیواران به هاویه شی دین و دوا پله یان گرتوهه، به پروای ئیمه کاتی به یانیان بۆ دهوامکردن بۆ خویندنی پیشه یی باشترین کاته، چونکه به هوی بوونی وانه ی تیوری و پراکتیکی ده توانن زیاتر سوود له کات وه ریگرن و کاتی به یانیانیش خویندکاران جوست و چالاکترن. بۆ زانیاری زیاتر برونه خشته ی (۲۳).

خشته ی (۲۳)

کاتی دهوامکردنی خویندنگاکان

ژ	کاتی دهوام	ژماره	ریژه ی سه دی	ریزه بند
۱	به یانیان	۸	٪۳۴,۷۸	۲
۲	نیوه ریویان	۳	٪۱۳,۰۴	۳,۵
۳	به یانیان و نیوه ریویان	۹	٪۳۹,۱۳	۱
۴	ئیواران	۳	٪۱۳,۰۴	۳,۵
	کۆی گشتی	۲۳	٪۱۰۰	

شیوه ی (۱۵)

ریژه ی کاتی دهوامکردنی خویندنگاکان

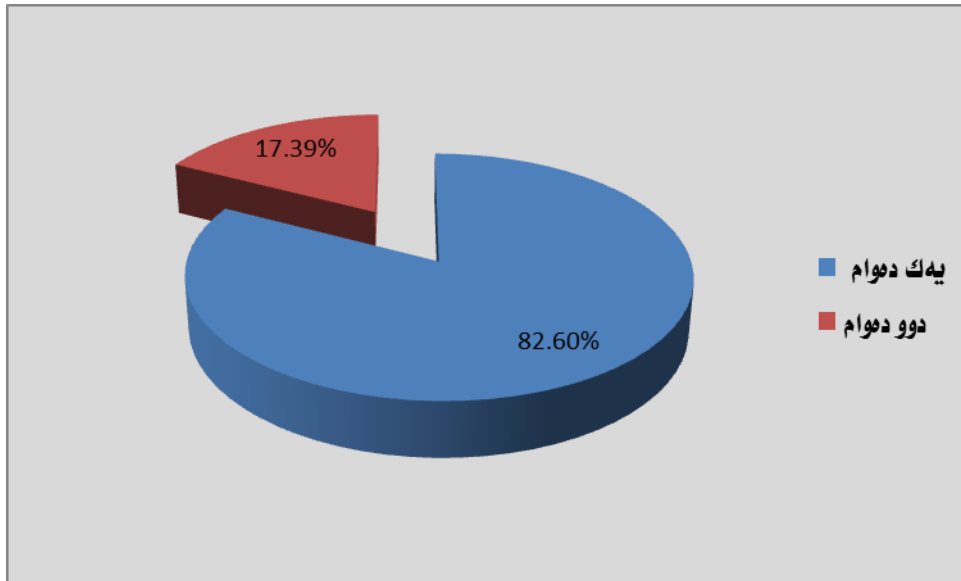
۴- جۆرى دهوامى خويندنگاكان:

خشتهى (۲۴) ئەو دەمان بۆ پوون دەكاتەو، كه به ريزهئى (۸۲,۶۰٪) خويندنگا پيشه بيه كان جۆرى دهواميان يهك دهواميه، كه ئەمەش بەرزترين ريزهئى، له بهرامبەردا به ريزهئى (۱۷,۳۹٪) خويندنگا پيشه بيه كان دوو دهوامين، پەنگە ئەم ريزه به رزهئى يهك دهوامى بۆ ئەو بگەرپتەو كه به شيكى زۆرى خويندنگا پيشه بيه كان خاوهنى بيناى خۆيان نين و ميوانن، بۆيه له وكتەئى بۆيان ديارىكراوه ناتوانن زياتر دهوام بكن، هەر بۆيه ناچارن كه به شيوه يهك وانەكانيان ريك بخەن كاريگەرى نەبەت لەسەر دهوامى خاوهن بينا. بۆ زانيارى زياتر پروانه خشتهئى (۲۴).

خشتهئى (۲۴)

جۆرى دهوامى خويندنگاكان

ژ	جۆرى دهوام	ژماره	ريزهئى سهئى	ريزه بند
۱	يهك دهوام	۱۹	۸۲,۶۰٪	۱
۲	دوو دهوام	۴	۱۷,۳۹٪	۲
	كۆى گشتى	۲۳	۱۰۰٪	

شيوهئى (۱۶)

ريزهئى جۆرى دهوامى خويندنگاكان

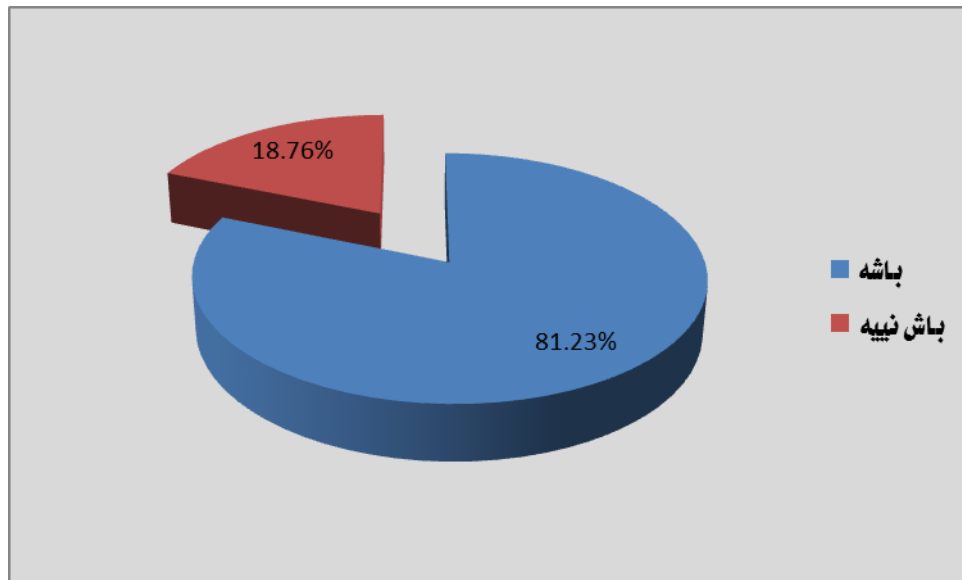
۵- ژماره‌ی رەحله‌ی یەك كەسى و دوو كەسى خۆیندنگاكان بە پێی باش و خراپیان:

بۆ ژماره‌ی رەحله‌ی یەك كەسى و دوو كەسى خۆیندنگاكان بە پێی باش و خراپیان لە خشته‌ی (۲۵) دەرکەوتوو، که بەرپێژەیه‌ی (%۸۱,۲۳) جۆری رەحله‌كان باشن، لەبەرئامبەریشدا بەرپێژە‌ی (۱۸,۷۶) جۆری رەحله‌كان باش نین، رەنگه‌ خراپى یاخود باش نەبوونی ئەو رەحلانە بۆ قەیرانی دارایی و نەبوونی بودجە‌ی پێویست بۆ خۆیندنگا پیشە‌ییه‌كان بگەرێتەوه، یاخود نەبوونی وەرشە‌یەك بۆ چا‌ک‌کردنەوه‌یان، ئەوه‌ی ئێمە‌ی تێبینیمان کردوو و بوو‌تە زانیاریش بۆ توێژینه‌وه‌که‌مان بەشێک‌ له‌و خۆیندنگا پیشە‌ییانە‌ی میوانن له‌ خۆیندنگاكان خاوه‌ن هیچ رەحله‌یەك نین، بە‌ل‌کو به‌ خواستن له‌ خۆیندنگای خاوه‌ن بینایان وەرگرتوو، که ئەمە‌ش بوو‌تە گرفتێکی دیکه‌ی خۆیندنگا پیشە‌ییه‌كان. بۆ زانیاری زیاتر برۆانه‌ خشته‌ی (۲۵).

خشته‌ی (۲۵)

ژماره‌ی رەحله‌ی یەك كەسى و دوو كەسى خۆیندنگاكان بە پێی باش و خراپیان

ژ	جۆره‌که‌ی	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌بە‌ند
۱	باشه	۳۶۲۳	%۸۱,۲۳	۱
۲	باش نییه	۸۳۷	%۱۸,۷۶	۲
	کۆی گشتی	۴۴۶۰	%۱۰۰	

شێوه‌ی (۱۷)

رێژه‌ی رەحله‌ی یەك كەسى و دوو كەسى خۆیندنگاكان بە پێی باش و خراپیان

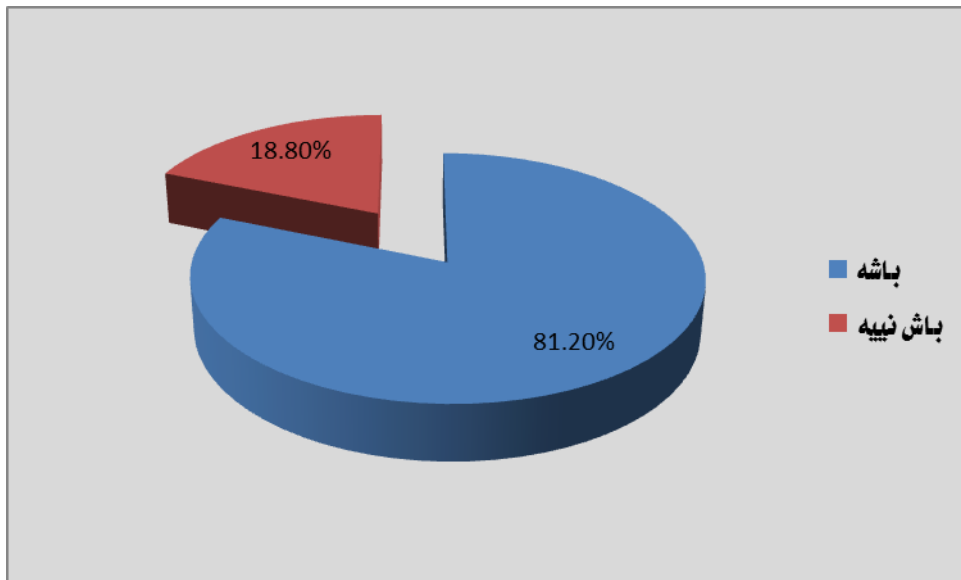
۶- ژماره‌ی کۆمپيوته‌ری خویندنگاکان (دیسک تۆپ و لاپ تۆپ) به پئی باش و خراپیان:

به پئی ئەجامه‌کانی خشته‌ی (۲۶) ده‌رکه‌وتوو، که به‌رێژهی (۸۱,۲٪) خویندنگا پیشه‌یه‌کان خاوه‌نی کۆمپيوته‌ری (دیسک تۆپ و لاپ تۆپ) باشن، له‌به‌رامبه‌ریشدا به‌رێژهی (۱۸,۸٪) خاوه‌نی کۆمپيوته‌ری (دیسک تۆپ و لاپ تۆپ) خراپیان، په‌نگه‌ دیسان خراپی ئەم کۆمپيوته‌رانه‌ بۆ قه‌یرانی دارایی و نه‌بوونی بودجه‌ی پێویست له‌به‌رده‌م خویندنگا پیشه‌یه‌کان بگه‌رێته‌وه‌ له‌ ئیستادا، ئەوه‌ی ئیمه‌ تێبینیمان کردوو به‌شیک له‌ خویندنگا پیشه‌یه‌کان خاوه‌نی هیچ کۆمپيوته‌ری خویندنگا، به‌لکو ئەو کۆمپيوته‌رانه‌ی به‌کاری ده‌هێنن هی خویندنگای خاوه‌ن بینایه‌، ئەوه‌ی تێبینی ده‌کریت ژماره‌ی کۆمپيوته‌ره‌کان له‌ چاوه‌ ژماره‌ی خویندکاران زۆر که‌من به‌تایه‌تی بۆ تاقیگه‌ی کۆمپيوته‌ر و به‌کارهێنانیان له‌لایه‌ن خویندکارانه‌وه‌ . بۆ زانیاری زیاتر بره‌وه‌ خشته‌ی (۲۶).

خشته‌ی (۲۶)

ژماره‌ی کۆمپيوته‌ری خویندنگاکان (دیسک تۆپ و لاپ تۆپ) به پئی باش و خراپیان

ژ	جوهره‌که‌ی	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌ند
۱	باشه	۲۰۳	٪۸۱,۲	۱
۲	باش نییه	۴۷	٪۱۸,۸	۲
	کۆی گشتی	۲۵۰	٪۱۰۰	

شێوه‌ی (۱۸)

رێژه‌ی کۆمپيوته‌ری خویندنگاکان (دیسک تۆپ و لاپ تۆپ) به پئی باش و خراپیان

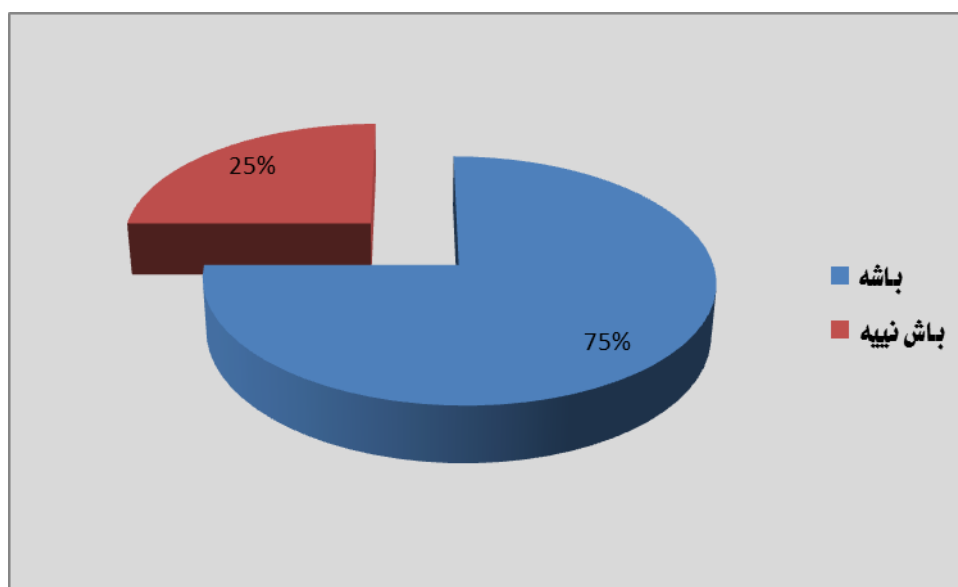
۷- ژماره‌ی سکانه‌ری خویندنگاکان به پیی باش و خراپیان:

بۆ ژماره‌ی سکانه‌ری خویندنگاکان به پیی باش و خراپیان هه‌روه‌ک له خشته‌ی (۲۷) دا ده‌رکه‌وتووته که به‌رێژه‌ی (%۷۵) سکانه‌ره‌کان باشن، له‌به‌رامبه‌ریشدا به‌رێژه‌ی (%۲۵) خراپین، ئەگه‌ر سه‌یری ژماره‌ی سکانه‌ره‌کان بکه‌ین ده‌بینین ژماره‌یان یه‌کجار که‌مه و که‌متره له ژماره‌ی خویندنگا پیشه‌یه‌کانی سنووری توێژینه‌وه‌که‌مان، ئەمه‌ش ئەوه‌ ده‌رده‌خات که به‌شیک له خویندنگا پیشه‌یه‌کان هیچ سکانه‌ریکی نه‌باش و نه‌خراپیان نییه، که ئەمه‌ش گرفتێکی دیکه‌ی خویندنگا پیشه‌یه‌کانه له نه‌بوونی پێداویسته‌کانیان. بۆ زانیاری زیاتر بپوانه خشته‌ی (۲۷).

خشته‌ی (۲۷)

ژماره‌ی سکانه‌ری خویندنگاکان به پیی باش و خراپیان

ژ	جوهره‌که‌ی	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌به‌ند
۱	باشه	۱۲	%۷۵	۱
۲	باش نییه	۴	%۲۵	۲
	کۆی گشتی	۱۶	%۱۰۰	

شیوه‌ی (۱۹)

رێژه‌ی سکانه‌ری خویندنگاکان به پیی باش و خراپیان

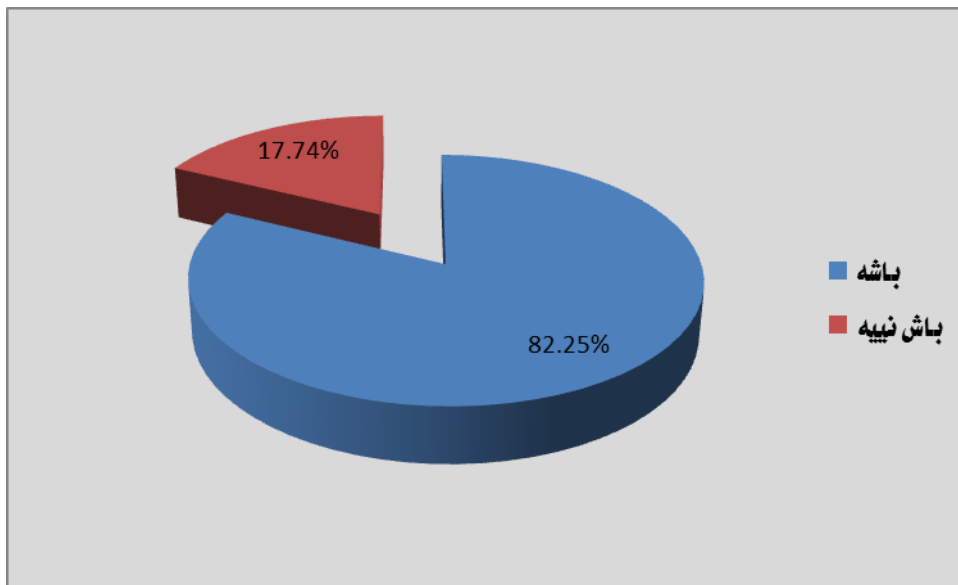
۸- ژماره‌ی پرنتره‌ی خویندنگاکان به پیی باش و خراپیان:

به پیی ئەنجامه‌کانی خشته‌ی (۲۸) دەرکەوتوو، که به‌رێژه‌ی (٪.۸۲,۲۵) ژماره‌ی پرنتره‌ی خویندنگاکان باشن که ئەمەش بەرزترین رێژه‌یه، له‌بەرامبەریشدا له رێژه‌ی (٪.۱۷,۷۴) ژماره‌ی پرنتره‌کان باش نین، ئەگەر سه‌یری ژماره‌ی پرنتره‌کان بکه‌ین ژماره‌یان له چاو خویندنگاکان زۆر که‌مه، به‌جۆرێک هەر خویندنگایه‌ی (۳) پرنتره‌ی به‌رناکه‌وێت، ئەمە جگه له‌وه‌ی ئەوه‌ی ئێمه تیبینیمان کردوو و وه‌کو سه‌رچاوه‌یه‌کی زانیاریش ده‌ستمان که‌وتوو، خویندنگه‌ی پیشه‌یی هه‌یه، هیچ جۆره پرنتره‌ریکی نییه. بۆ زانیاری زیاتر بپروانه خشته‌ی (۲۸).

خشته‌ی (۲۸)

ژماره‌ی پرنتره‌ی خویندنگاکان به پیی باش و خراپیان

ژ	جۆره‌که‌ی	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌ند
۱	باشه	۵۱	٪.۸۲,۲۵	۱
۲	باش نییه	۱۱	٪.۱۷,۷۴	۲
	کۆی گشتی	۶۲	٪.۱۰۰	

شیوه‌ی (۲۰)

رێژه‌ی پرنتره‌ی خویندنگاکان به پیی باش و خراپیان

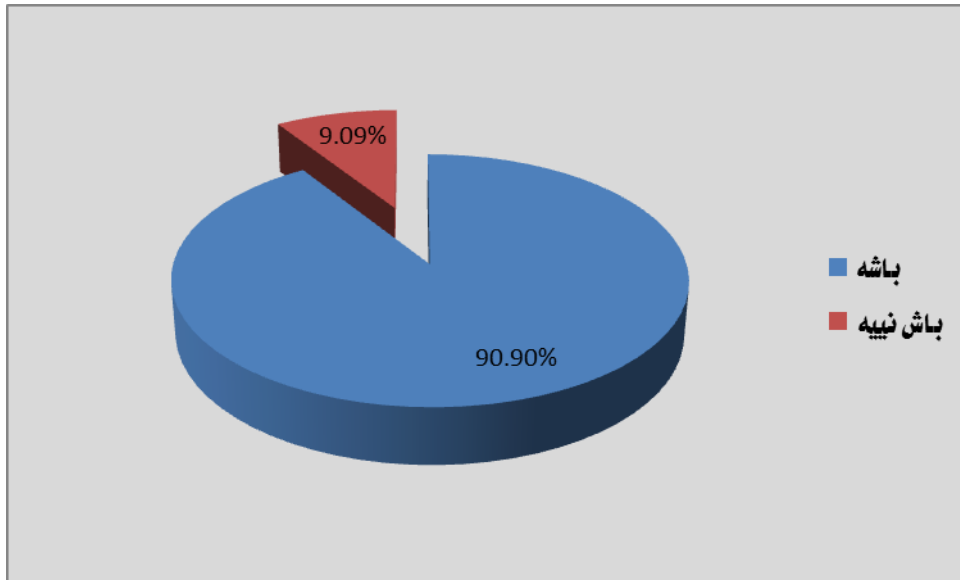
۹- ژماره‌ی داتاشۆی خویندنگاکان به پئی باش و خراپیان:

به پئی ئه‌نجامه‌کانی خشته‌ی (۲۹) دهرکه‌وتوو، که به‌رێژه‌ی (٪۹۰,۹۰) داتاشۆی خویندنگا پیشه‌یه‌کان باشن، له‌به‌رامبه‌ردا به‌رێژه‌ی (٪۹,۰۹) داتا شۆکان باشن، ئه‌گهر وردبینه‌وه‌ی له ژماره‌ی داتاشۆکان بۆمان دهرده‌که‌وێت که ژماره‌یان له‌گه‌ڵ ژماره‌ی پۆل و هۆبه‌کان زۆر که‌متره، ئه‌گه‌رچی پئویست بوو ژماره‌یان وه‌کو ژماره‌ی پۆل و هۆبه و تاقیگه‌کان بویه، بۆ ئه‌وه‌ی خویندکاران له‌رێگه‌ی کۆمپیوتهر و داتاشۆوه زانیارییه‌کان وه‌ربگرن، ره‌نگه‌ که‌می ئه‌م رێژه‌یه له‌لایه‌ک بۆ نه‌بوونی بودجه‌ی پئویست بێت و له‌لایه‌کی دیکه‌ش نه‌بوونی کاره‌بای پئویست، چونکه هه‌ندیک له خویندنگا پیشه‌یه‌کان ته‌نها کاره‌بای نیشتمانیان هه‌یه و کاره‌بای مۆلیده‌یان نییه، به‌مه‌ش ناتوانن سوود له داتاشۆکان ببینن ئه‌گهر کاره‌با نه‌بێت. بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشته‌ی (۲۹).

خشته‌ی (۲۹)

ژماره‌ی داتاشۆی خویندنگاکان به پئی باش و خراپیان

ژ	جۆره‌که‌ی	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌بهند
۱	باشه	۴۰	٪۹۰,۹۰	۱
۲	باش نییه	۴	٪۹,۰۹	۲
	کۆی گشتی	۴۴	٪۱۰۰	

شیوه‌ی (۲۱)

رێژه‌ی داتاشۆی خویندنگاکان به پئی باش و خراپیان

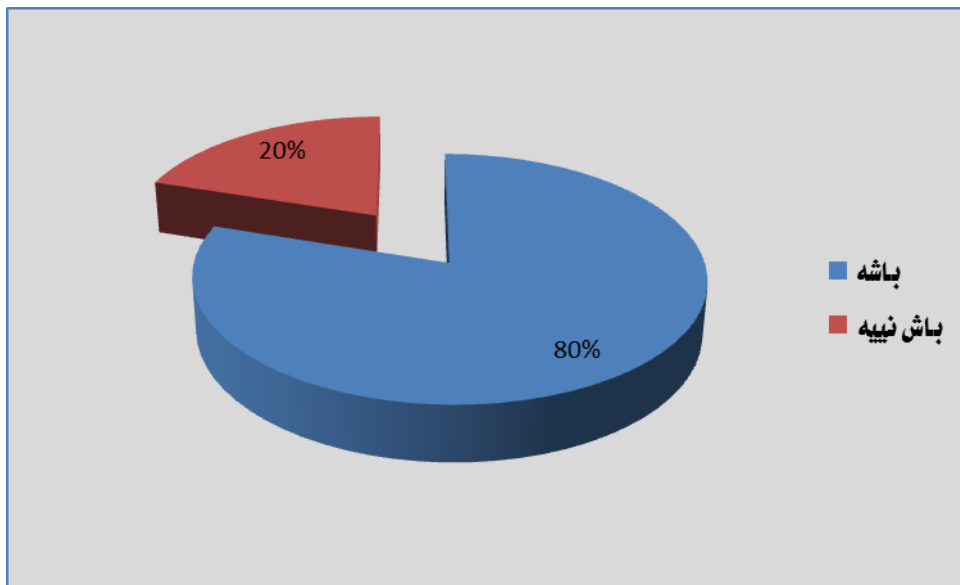
۱۰- ژماره‌ی ئامییری فۆتۆکۆپی (استنساخ) خویندنگاکان به‌پیتی باش و خراپیان

به‌پیتی ئه‌نجامه‌کانی خشته‌ی (۳۰) ده‌رکه‌وتوه، به‌رێژه‌ی (٪۸۰) خویندنگا پیشه‌بیه‌کان ئامییری فۆتۆکۆپیان باشه و له به‌رامبه‌ریشدا به‌رێژه‌ی (٪۲۰) ئامییری فۆتۆکۆپیان خراپه، به‌وردبوونه‌وه له ژماره‌ی فۆتۆکۆپیه‌کان بۆمان ده‌رده‌که‌وێت، که ژماره‌کان بۆ خویندنگا پیشه‌بیه‌کان زۆر که‌مه، به‌تایبه‌تی خویندنگا پیشه‌بیه‌کان وهرشه‌یان هه‌یه، ئه‌مه جگه له‌وه‌ی چهند خویندنگایه‌کی پیشه‌یی تایبه‌ت به‌ کۆمپیوتەر له سنووری توێژینه‌وه‌که‌مان بوونیان هه‌یه. بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشته‌ی (۳۰).

خشته‌ی (۳۰)

ژماره‌ی ئامییری فۆتۆکۆپی (استنساخ) خویندنگاکان به‌پیتی باش و خراپیان

ژ	جۆره‌که‌ی	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌بهند
۱	باشه	۳۶	٪۸۰	۱
۲	باش نییه	۹	٪۲۰	۲
	کۆی گشتی	۴۵	٪۱۰۰	

شیوه‌ی (۲۲)

رێژه‌ی ئامییری فۆتۆکۆپی (استنساخ) خویندنگاکان به‌پیتی باش و خراپیان

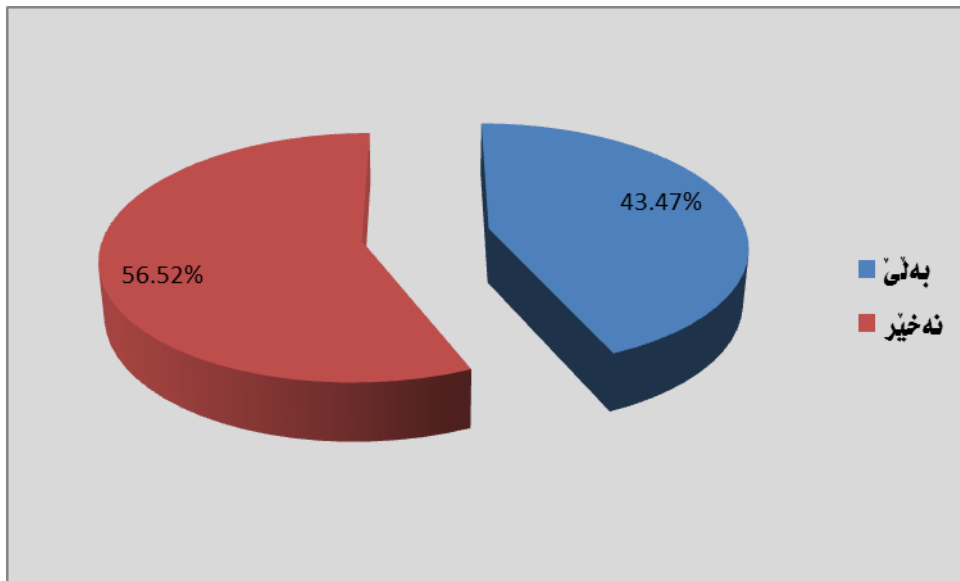
۱۱- پەرتوكانەى خويندنگاكان:

ھەرەك لە خشتەى ژمارە (۳۱)دا ھەرکەوتووە، بەرێژەى (۵۶,۵۲٪) خويندنگا پيشەبەھەکان پەرتوكانەيان نىيە، لە بەرامبەرىشدا بەرێژەى (۴۳,۴۷٪) خويندنگاكان پەرتوكانەيان ھەيە، ئەو رېژە بەرزەى نەبوونى كتيبخانە لە خويندنگاكان بۆ خويندكاران گرفتەى دىكەيە پووبەپووى خويندنگا پيشەبەھەکان بۆتەو، بەتايبەتى بۆ ئەو خويندكارانەى دەيانەوئەت لە كتيبخانە كۆششەكانيان بکەن ياخود سوود لەسەرچاوەى دىكەى زانىارى وەرگرن بۆ وانەكانيان، ئەوئەى ئىمە تيبينىمام کردووە بەشەك لەو خويندنگاكانەى كە كتيبخانەشان ھەيە، كتيبخانەكانيان وەكو پيوست نين و كەموكورپان زۆرە لە كەمى كتيب و پيداويستەكانى كتيبخانە. بۆ زانىارى زياتر بىروانە خشتەى (۳۱).

خشتەى (۳۱)

پەرتوكانەى خويندنگاكان

ژ	نەگەرەكان	ژمارە	رېژەى سەدى	رېزبەند
۱	بەئى	۱۰	۴۳,۴۷٪	۲
۲	نەخېر	۱۳	۵۶,۵۲٪	۱
	كۆى گشتى	۲۳	۱۰۰٪	

شېوئەى (۲۳)

رېژەى پەرتوكانەى خويندنگاكان

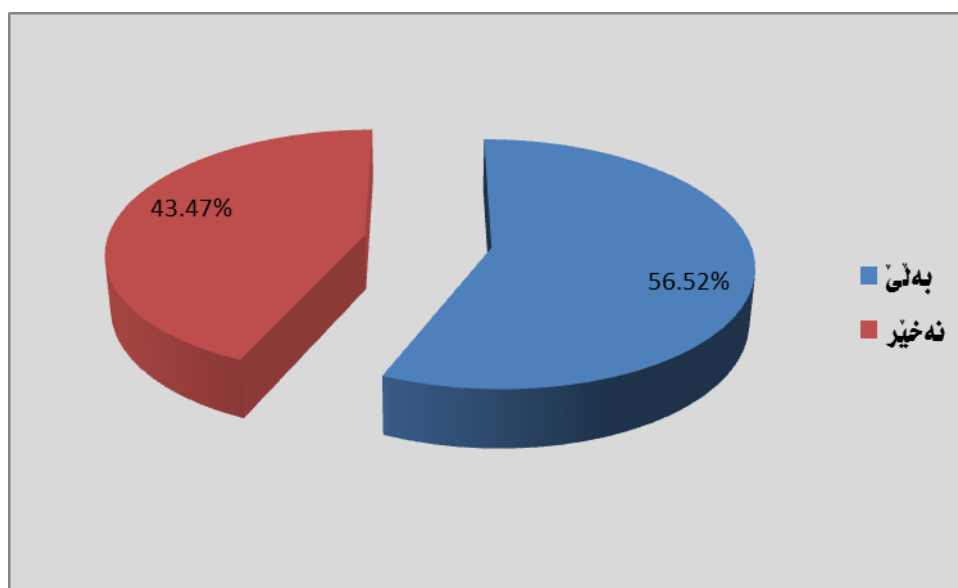
۱۲- ژماره‌ی هه‌بوونی تاقیگه‌ی خویندنگاکان:

به‌پیی ئه‌نجامه‌کانی خشته‌ی (۳۲) ده‌رکه‌وتووه، به‌رێژه‌ی (٪.۵۶,۵۲) خویندنگا پیشه‌بیه‌کان تاقیگه‌یان هه‌یه، له‌به‌رامبه‌ردا به‌رێژه‌ی (٪.۴۳,۴۷) هیچ تاقیگه‌یه‌کیان نییه، ئه‌م ژماره‌ زۆره‌ی نه‌بوونی تاقیگه‌ له‌ خویندنگا پیشه‌بیه‌کان گرفتگی دیکه‌یه‌ که پووبه‌رووی خویندنگا پیشه‌بیه‌کان بوته‌وه، چونکه خویندنگای پیشه‌یی به‌ر له‌ وه‌رشه، پیویستی زۆری به‌ تاقیگه‌ هه‌یه، به‌تایبه‌تی بو ئه‌و وانانه‌ی پراکتیکین و خویندکاران زیاتر ده‌توانن له‌ تاقیگه‌کانه‌وه فیژین. بو زانیاری زیاتر بروانه خشته‌ی (۳۲).

خشته‌ی (۳۲)

ژماره‌ی هه‌بوونی تاقیگه‌ی خویندنگاکان

ژ	ئه‌گه‌ره‌کان	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌بهند
۱	به‌ئێ	۱۳	٪.۵۶,۵۲	۱
۲	نه‌خێر	۱۰	٪.۴۳,۴۷	۲
کۆی گشتی		۲۳	٪.۱۰۰	

شیوه‌ی (۲۴)

رێژه‌ی هه‌بوونی تاقیگه‌ی خویندنگاکان

۱۳- ژماره و ناوی تاقیگه ی خویندنگاکان:

ههروهك له خشته ی (۳۳) دهرکهوتووه، بهرپژه ی (%۲۵) خویندنگا پیشه ییہکان تاقیگه ی کۆمپیوتهریان هه یه که ئەمەش بەرزترین رپژه یه، دوابه دوا ی ئەوه تاقیگه ی کاره با دیت به رپژه یه کی که متر، ئینجا تاقیگه ی ئۆتۆمبیل و میکانیک به رپژه ی جیاواز، دواتریش چەند تاقیگه یه که به هاویه شی دین، ئەگەر سه رنج بده یین له خشته که دا بۆمان دهرده که ویت که ژماره ی تاقیگه کان له چا و ژماره ی خویندنگا پیشه ییہکان که مه، ئەمه جگه له وه ی چەند تاقیگه یه کی زۆر پیویست تهنه ا یه که تاقیگه له یه که خویندنگای پیشه یی هه یه و له خویندنگایه کی دیکه بوونی نییه، ئەمەش بووه ته گرفتیکه ی دیکه ی برده م خویندنگا پیشه ییہکان له نه بوونی تاقیگه ی پیویست بۆ خویندکاران. بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشته ی (۳۳).

خشته ی (۳۳)

ژماره و ناوی تاقیگه ی خویندنگاکان

ژ	ناوی تاقیگه کان	ژماره	رپژه ی سه دی	رپزه ند
۱	کۆمپیوتەر	۸	%۲۵	۱
۲	کاره با	۷	%۲۱,۸۷	۲
۳	ئۆتۆمبیل	۳	%۹.۳۷	۳
۴	میکانیک	۲	%۶,۲۵	۴
۵	براد	۱	%۳,۱۲	۱۰,۵
۶	خراته	۱	%۳,۱۲	۱۰,۵
۷	کانزاکان	۱	%۳,۱۲	۱۰,۵
۸	دارتاش	۱	%۳,۱۲	۱۰,۵
۹	رادیۆ و ته له فزیۆن	۱	%۳,۱۲	۱۰,۵
۱۰	گهرمی و ساردکه ره وه	۱	%۳,۱۲	۱۰,۵
۱۱	وینه ی ئەندازه یی	۱	%۳,۱۲	۱۰,۵
۱۲	تاقیگه ی پیشه سازی و خواردن	۱	%۳,۱۲	۱۰,۵
۱۳	تاقیگه ی به روبومه کان	۱	%۳,۱۲	۱۰,۵
۱۴	ئه لکترونیک و گه یانندن	۱	%۳,۱۲	۱۰,۵
۱۵	دی زاین و درومان	۱	%۳,۱۲	۱۰,۵
۱۶	کانه کان	۱	%۳,۱۲	۱۰,۵
	کۆی گشتی	۳۲	%۱۰۰	

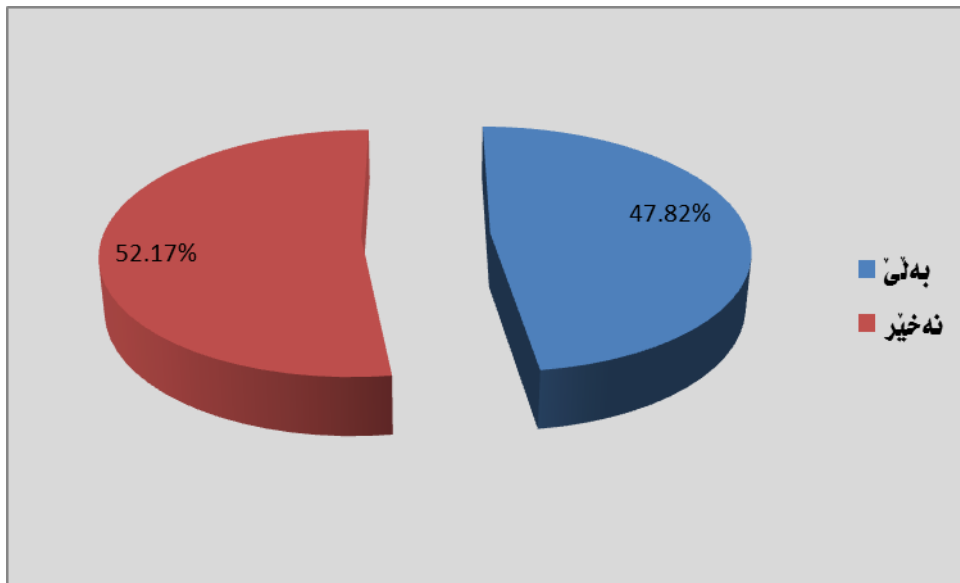
۱۴- ژماره‌ی وەرشه‌ی خویندنگاکان:

به‌پیی ئه‌نجامه‌کانی خشته‌ی (۳۴) ده‌رکه‌وتووه، به‌رێژه‌ی (۵۲,۱۷٪) خویندنگا پیشه‌بیه‌کان وەرشه‌یان نییه، که ئه‌مه به‌رترین رێژه، له‌به‌رامبه‌ریشدا به‌رێژه‌ی (۴۷,۸۲٪) خویندنگا پیشه‌بیه‌کان وەرشه‌یان هه‌یه، ئه‌گه‌رچی رێژه‌که تا راده‌یه‌ک له‌یه‌کتره‌وه نزیکن، به‌لام نه‌بوونی وەرشه‌یه‌کیکی دیکه‌یه‌ له‌و گرفتانه‌ی که خویندنگا پیشه‌بیه‌کان بووبه‌رووی بوونه‌ته‌وه، به‌بروای ئیمه ده‌کریت بووتریت ناکریت خویندنگای پیشه‌بیه‌ی به‌بی وەرشه، چونکه نه‌بوونی وەرشه، واته نه‌بوونی خویندن له‌ئاماده‌بیه‌یه پیشه‌بیه‌کان. بۆ زانیاری زیاتر بروانه خشته‌ی (۳۴).

خشته‌ی (۳۴)

ژماره‌ی وەرشه‌ی خویندنگاکان

ژ	ئه‌گه‌ره‌کان	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌بهند
۱	به‌ئێ	۱۱	٪۴۷,۸۲	۲
۲	نه‌خیر	۱۲	٪۵۲,۱۷	۱
	کۆی گشتی	۲۳	٪۱۰۰	

شیوه‌ی (۲۵)

رێژه‌ی وەرشه‌ی خویندنگاکان

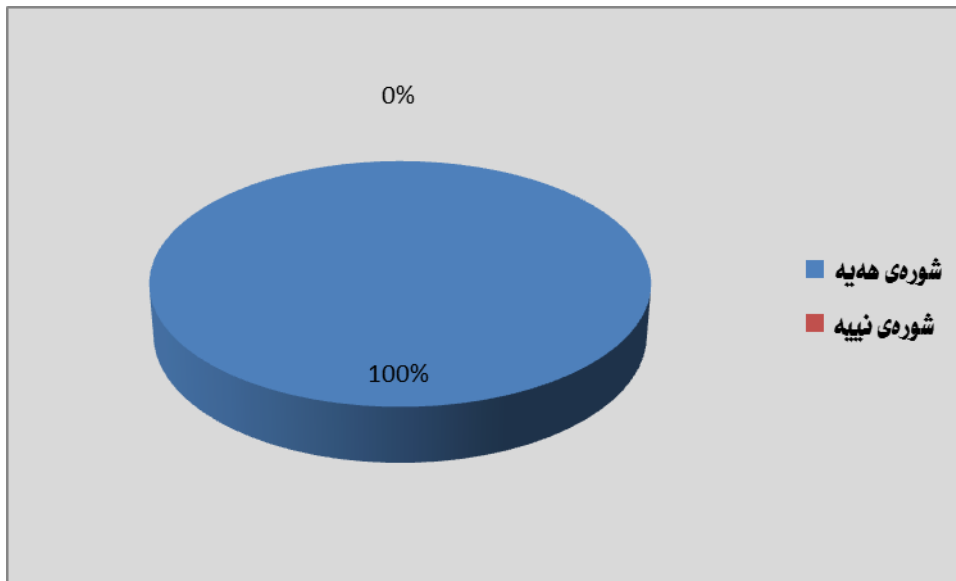
۱۵- شورەى خويندنگاكان:

ھەرۈك لە خشتەى (۳۵)دا ھەر كە وتوو، بەرپژەى (۱۰۰٪) خويندنگا پيشەىيەكان شورەىيان ھەىە، كە ئەمەش جىگەى دلخوشىيە، چونكە ئەو ھى ئىمە تىبىنىمان كىرۈو ھەندىك لە خويندنگا بنەرەتىەكان بەھىچ جۆرىك شورەى خويندنگاكان نىيە، بەلام خويندنگا پيشەىيەكان شورەىيان ھەىە، رەنگە ئەمەش بۆ ئەو بەگەرپتەو ھە كە سەرجم خويندنگا پيشەىيەكان يان كەوتونەتە سەنتەرى شارەكان ياخود ناحىە وقەزاكان، بەھىچ شىوہىەك خويندنگاى پيشەىى لە گوندەكان و شوپنە دوورە ھەستەكان نىن، كە لە وشويناھەدا زۆر لە خويندنگاكان بى شورەن. بۆ زانىارى زىاتر بروانە خشتەى (۳۵).

خشتەى (۳۵)

شورەى خويندنگاكان

ژ	جۆرەكەى	ژمارە	رپژەى سەدى	رپزبەند
۱	شورەى ھەىە	۲۳	٪۱۰۰	۱
۲	شورەى نىيە	۰	٪۰	۲
	كۆى گشتى	۲۳	٪۱۰۰	

شىوہى (۲۶)

رپژەى شورەى خويندنگاكان

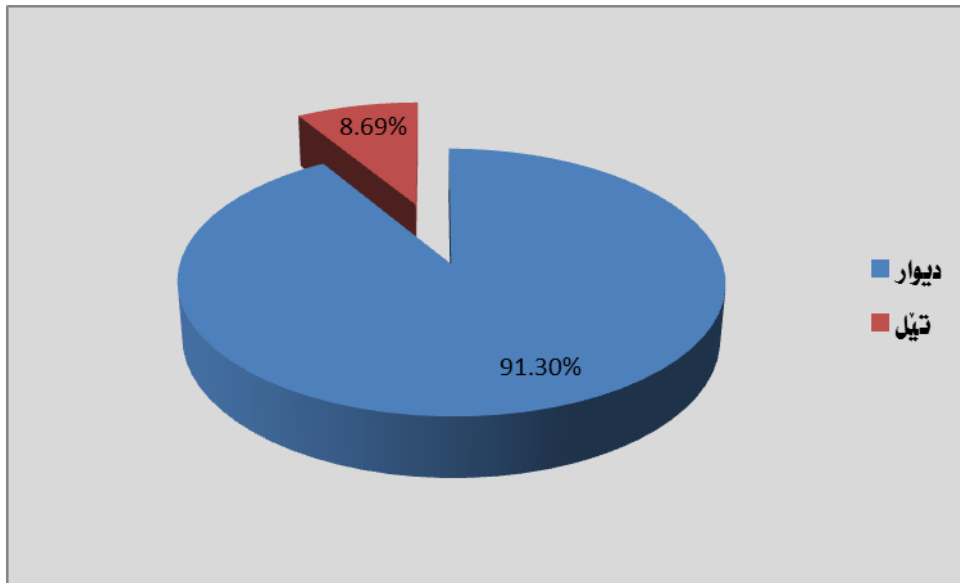
۱۶- جۆرى شوورەى خویندنگاكان:

بەپپى ئەنجامەكانى خشتەى (۳۶) دەرکەوتووه، بەرپژەى (۹۱,۳۰٪) شوورەى خویندنگا پيشەببەكان دىوارە، كە ئەمەش بەرزترين رپژەى، لەبەرامبەرىشدا بەرپژەى (۸,۶۹٪) شوورەى خویندنگا پيشەببەكان تپلە، بەرزى ئەو رپژەى زۆرەى كە دىوارە، رەنگە بۆ ئەو بەرپژەى كە بەشپك لەو خویندنگاكانە مپوانن و لەناو يەكك لە خویندنگا بنەپەتیبەكانن ياخود باخچەى ساوايان، كە ناكړت لەبەر تەمەنى ئەو خویندكارانەى كە خاوەنى ببناكەن بى شوورە بن ياخود شوورەكانيان سادە و ساكار بپت. بۆ زانيارى زياتر پروانە خشتەى (۳۶).

خشتەى (۳۶)

جۆرى شوورەى خویندنگاكان

ژ	جۆرەكەى	ژمارە	رپژەى سەدى	رپزبەند
۱	دىوار	۲۱	۹۱,۳۰٪	۱
۲	تپل	۲	۸,۶۹٪	۲
	كۆى گشتى	۲۳	۱۰۰٪	

شپوہى (۲۷)

رپژەى جۆرى شوورەى خویندنگاكان

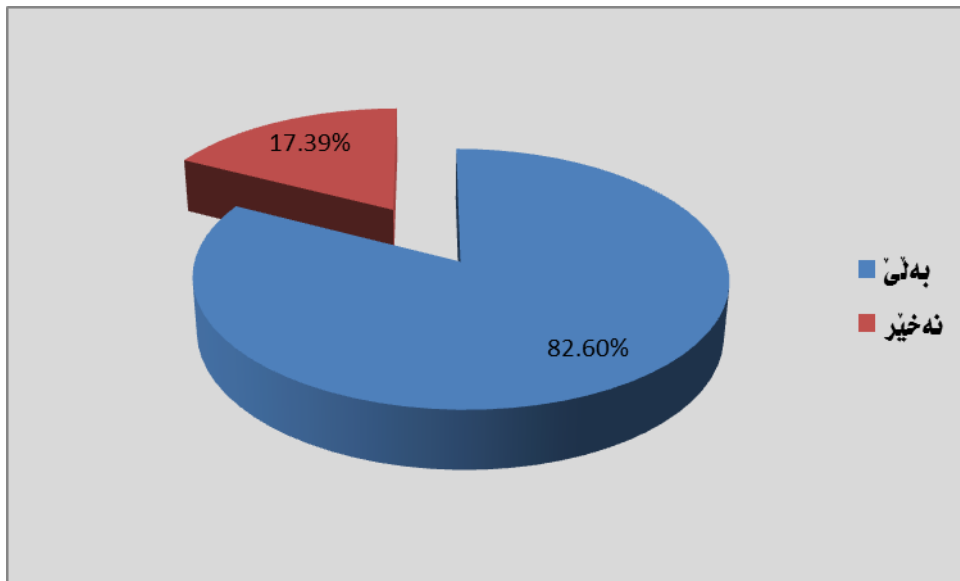
۱۷- باخچەى خويندنگاگان:

هەرۆك له خشتهى (۳۷) دا دەرکەوتوو، بەرپژەى (۸۲,۶۰٪) خويندنگا پيشه‌پيه‌كان باخچه‌يان هه‌يه / كه تايدا دار و سه‌وزايى پرواه، له به‌رامبه‌ريشدا به‌رپژەى (۱۷,۳۹٪) خويندنگا پيشه‌پيه‌كان هه‌چ باخچه‌په‌كيان نيه‌يه، به‌ برپاى ئيمه‌ بوونى باخچه و سه‌وزايى نه‌ك به‌ته‌نھا بۆ خويندنگاى پيشه‌پيه‌ى، به‌لكو بۆ سه‌رجه‌م خويندنگاگان زهر و پيويستن، به‌لام ئه‌وه‌ى ئيمه‌ تيبينيمان كرده‌وه، له به‌شيك له خويندنگا پيشه‌پيه‌كان باخچه‌ نيه‌يه، ئه‌مه‌ جگه‌ له‌وه‌ى له‌و خويندنگاگانەى باخچه‌ش هه‌يه، ئه‌وا باخچه‌كانيان وه‌كو پيويست نين و باخه‌وان ياخود فه‌رمانبه‌رى به‌رده‌ستيان نيه‌يه بۆ ئه‌وه‌ى خزمه‌تى باخچه‌ بکه‌ن. بۆ زانبارى زياتر پروهانه‌ خشته‌ى (۳۷).

خشتهى (۳۷)

باخچه‌ى خويندنگاگان

ژ	ئه‌گه‌ره‌كان	ژماره	رپژه‌ى سه‌دى	رپژه‌به‌ند
۱	به‌ئى	۱۹	۸۲,۶۰٪	۱
۲	نه‌خپىر	۴	۱۷,۳۹٪	۲
	كۆى گشتى	۲۳	۱۰۰٪	

شپوه‌ى (۲۸)

رپژه‌ى باخچه‌ى خويندنگاگان

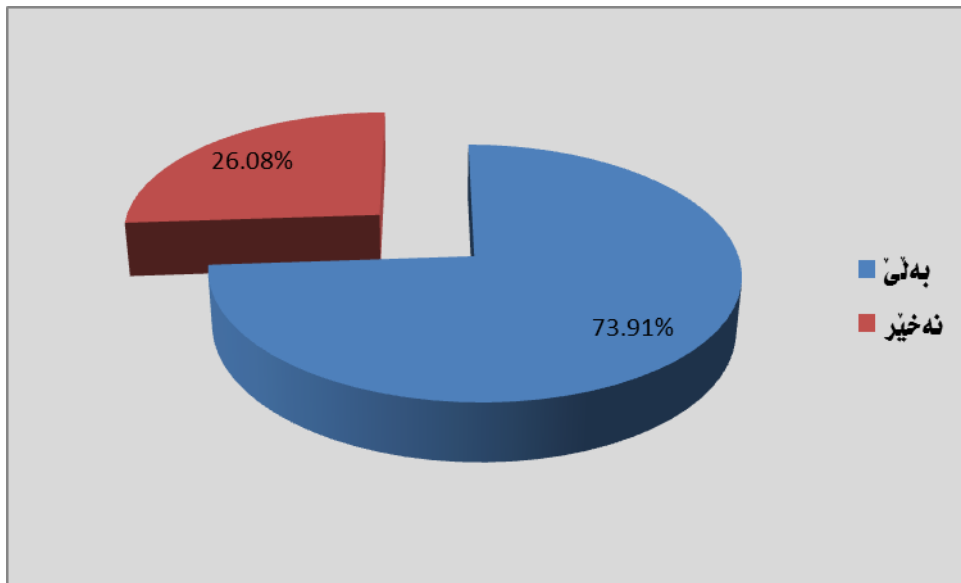
۱۸- گۆرە پانى خويندنگاكان:

بەپىي ئىنجامەكانى خىشتەي (۳۸) دەرکەوتووه، بەرپىژەي (۷۳،۹۱٪) خويندنگا پىشەيىهكان گۆرە پانىان ھەيە بۆ ئىوھى خويندكاران لىي كۆبنەوھ، لەبەرامبەريشدا بەرپىژەي (۲۶،۰۸٪) خويندنگا پىشەيىهكان ھىچ گۆرە پانىكيان نىيە، بەبروای ئىمە ھەبوونى گۆرە پان بۆ كۆبوونەوھ و كاتە پشووھكان گرنگن و پىويستن، بەلام ئىوھى ئىكە تىبىنيمان كردووه لە بەشيك لەو خويندنگاكانە گۆرە پان نىيە، ياخود ئىو خويندنگاكانەشى گۆرە پانىان ھەيە، ئىوا گۆرە پانەكانيان بچووكن. بۆ زانىارى زياتر بروانە خىشتەي (۳۸).

خىشتەي (۳۸)

گۆرە پانى خويندنگاكان

ژ	نەگەرەكان	ژمارە	رپىژەي سەدى	رپىزبەند
۱	بەئى	۱۷	۷۳،۹۱٪	۱
۲	نەخپىر	۶	۲۶،۰۸٪	۲
	كۆي گشتى	۲۳	۱۰۰٪	

شپوھى (۲۹)

رپىژەي گۆرە پانى خويندنگاكان

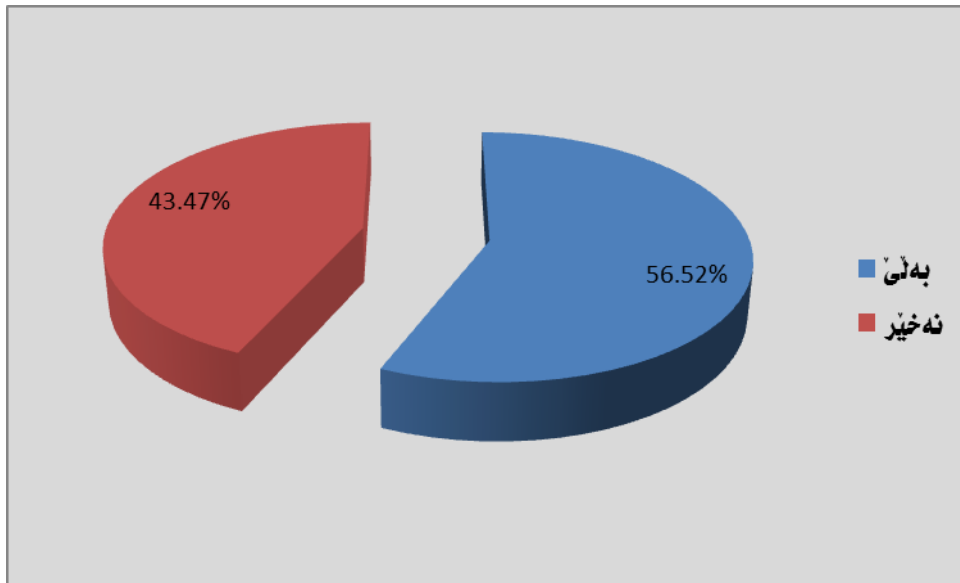
۱۹- گۆرپە پانى وەرزشى خويندنگاكان:

ھەرۈك لە خىشتەى (۳۹) دا دەرکە وتوۋە، بەرپىژەى (%۵۶,۵۲) خويندنگا پىشەبىيەكان گۆرپە پانى وەرزشيان ھەيە، لە بەرامبەرىشدا بەرپىژەى (%۴۳,۴۷) خويندنگا پىشەبىيەكان گۆرپە پانى وەرزشيان نىيە، بەرپوۋى ئىمە ھەبوۋى گۆرپە پانى وەرزشى بۆ وانەى وەرزش ياخود بۆ كاتە بەتالەكان پىۋىستىن، بۆ ئەوھى خويندكاران شان بەشانى وانەكانيان يارىيەكانى (تۆپى پى، بالە، باسكە و... ھتد) تىدا بكن، بەلام ھەرۈك لە خىشتەكەدا دەرەكە وپت كە بەشىكى زۆرى خويندنگا پىشەبىيەكان گۆرپە پانى وەرزشيان نىيە. بۆ زانىارى زياتر پروانە خىشتەى (۳۹).

خىشتەى (۳۹)

گۆرپە پانى وەرزشى خويندنگاكان

ژ	نەگەرەكان	ژمارە	رپىژەى سەدى	رپىزبەند
۱	بەلى	۱۳	%۵۶,۵۲	۱
۲	نەخپىر	۱۰	%۴۳,۴۷	۲
	كۆى گشتى	۲۳	%۱۰۰	

شپوھى (۳۰)

رپىژەى گۆرپە پانى وەرزشى خويندنگاكان

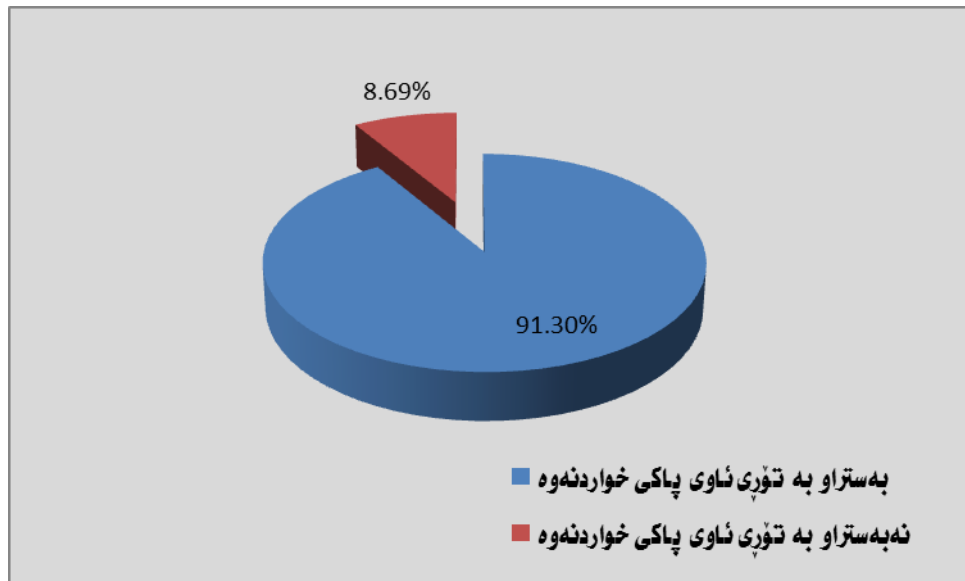
۲۰- تۆرى ئاوى خواردنه وهى خويندنگاكان:

به پيى نه نجامه كانى خشتهى (۴۰) ده ركه وتوه، به ريزهى (۹۱,۳۰٪) خويندنگا پيشه بيه كان به سترانه ته وه به ئاوى پاكى خواردنه وه، له به رامبه ردا به ريزهى (۸,۶۹٪) نه به ستران به ئاوى پاكى خواردنه وه، نه گهرچى ريزهى به ستنه وه به ئاوى پاكى خواردنه وه زور به رزه، به لام ده بينين زور له و خويندنگا يانه تانكى و پيداويستيه كانى ئاويان كه مه يا خود كه لكى نه ماوه و ئاوه كانيان شياوى خواردنه وه نايه، بويه به بپواى ئيمه بوونى ئاوى پيوستيه كى زه روى خويندنگا پيشه بيه كانه ئه وپيش به هوى هه بوونى وه رزشه و كارى زورى خويندكاران له خويندنگا پيشه بيه كاندا، بۆ زانيارى زياتر بپروانه خشتهى (۴۰).

خشتهى (۴۰)

تۆرى ئاوى خواردنه وهى خويندنگاكان

ژ	جۆره كهى	ژماره	ريزهى سهدى	ريزه بند
۱	به ستران به تۆرى ئاوى پاكى خواردنه وه	۲۱	۹۱,۳۰٪	۱
۲	نه به ستران به تۆرى ئاوى پاكى خواردنه وه	۲	۸,۶۹٪	۲
	كۆي گشتى	۲۳	۱۰۰٪	

شيوهى (۳۱)

ريزهى تۆرى ئاوى خواردنه وهى خويندنگاكان

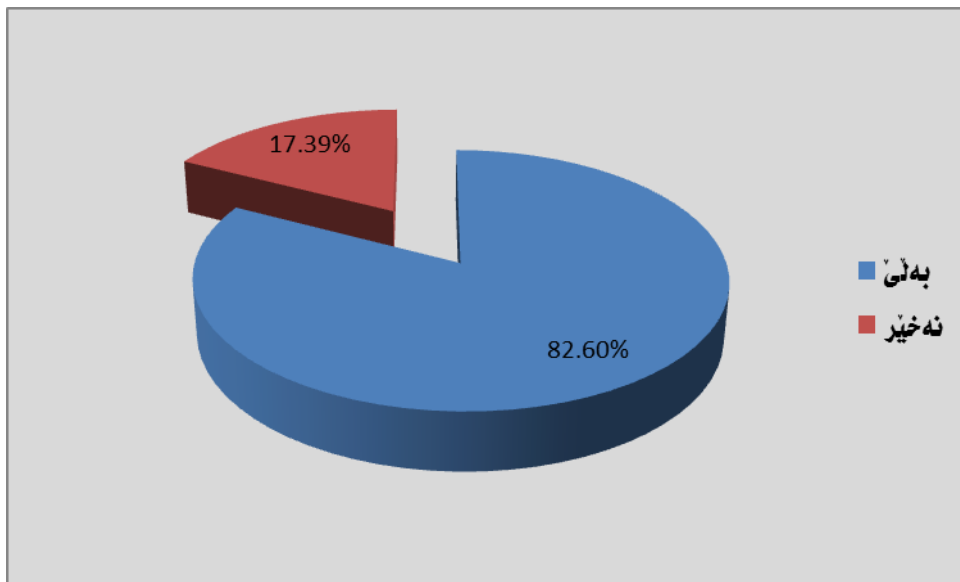
۲۱- فروشگا (حانوت)ی خویندنگاکان:

ههروهك له خشتهی (۴۱) دا دهركهوتوه، بهرپژهی (۸۲,۶۰٪) خویندنگا پیشهیهکان فروشگایان ههیه، له بهرامبهردا بهرپژهی (۱۷,۳۹٪) خویندنگا پیشهیهکان فروشگایان نییه، به بروای ئیمه نه بوونی فروشگا گرفتیکى دیکهیه که پووبه پووی خویندکاران بۆتهوه، چونکه ناکریت چهند کارژیریک وانهی تیوری و پراکتیکى بخوینیت و هیچ فروشگایهك نه بیت بۆ پیداویستییهکانی خویندکاران. بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشتهی (۴۱).

خشتهی (۴۱)

فروشگا (حانوت)ی خویندنگاکان

ژ	نهگه رهکان	ژماره	رپژهی سهدی	رپزبه ند
۱	به ئی	۱۹	۸۲,۶۰٪	۱
۲	نه خیر	۴	۱۷,۳۹٪	۲
	کوی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شیوهی (۳۲)

رپژهی فروشگا (حانوت)ی خویندنگاکان

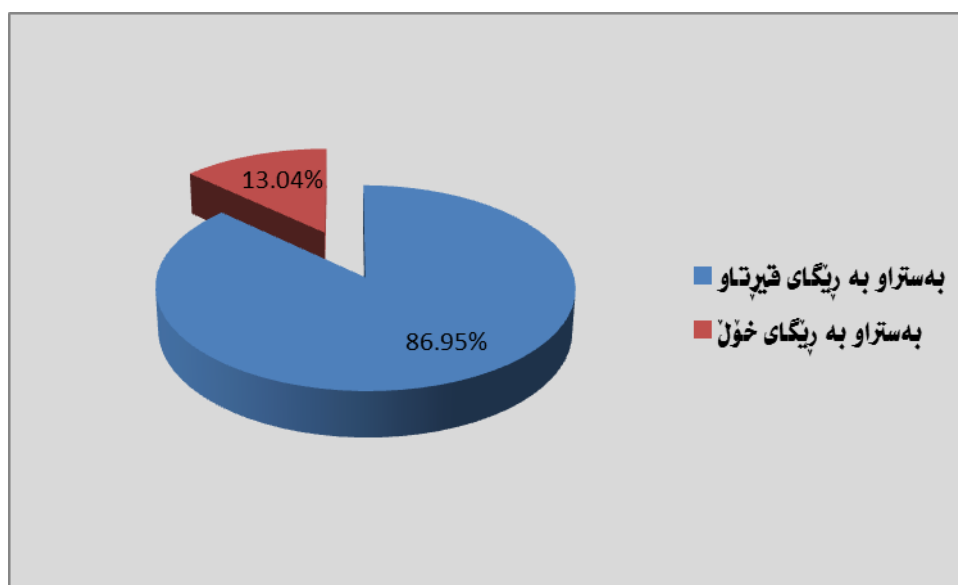
۲۲- به ستنه وهی خویندنگاکان به ریگای سهره کی:

به پپی نه نجامه کانی خشته ی (۴۲) ده رکه وتووه، به ریژه ی (۸۶,۹۵٪) خویندنگا پیشه بیه کان به ستراون به ریگای قیرتاو، له به رامبه ریشدا به ریژه ی (۱۳,۰۴٪) نه به ستراون به ریگه ی قیرتاو، نه گهرچی ریژه ی یه که م به رزه، به لام به بروای ئیمه گرنگه سه رجه م خویندنگا پیشه بیه کان و خویندنگاکانی دیکه بیه سترینه وه به ریگای قیرتاو یا خود کونکریت، نه ویش به هوی نه وهی وهرزی خویندن له م هریمه ی ئیمه دا ده که ویتته وهرزی زستان، به مهش به هوی بارینی به فرو باران ریگاکان بو هاتوچوکردنی خویندکاران گونجاو نابیت. بو زانیاری زیاتر پروانه خشته ی (۴۲).

خشته ی (۴۲)

به ستنه وهی خویندنگاکان به ریگای سهره کی

ژ	جوره که ی	ژماره	ریژه ی سه دی	ریزبه ند
۱	به ستراو به ریگای قیرتاو	۲۰	۸۶,۹۵٪	۱
۲	به ستراو به ریگای خوّل	۳	۱۳,۰۴٪	۲
	کوی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شیوه ی (۳۳)

ریژه ی به ستنه وهی خویندنگاکان به ریگای سهره کی

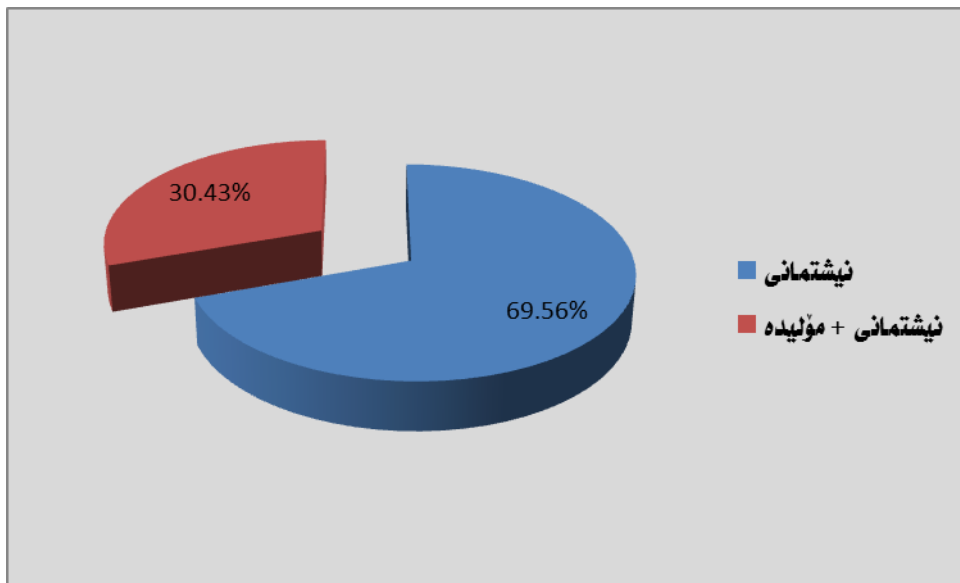
۲۳- سەرچاوهی کاره‌بای خویندنگاکان:

هه‌روه‌ك له خشتهی (۴۳) دا ده‌رکه‌وتووه، به‌پێژهی (٪.۶۹,۵۶) خویندنگا پیشه‌بیه‌کان سەرچاوهی کاره‌بایان نیشتمانییه، له به‌رامبه‌ردا به‌پێژهی (٪.۳۰,۴۳) خاوه‌نی کاره‌بای نیشتمانی و مۆلیده‌ن به‌یه‌که‌وه، بوونی ئەم پێژه به‌رزهی کاره‌بای نیشتمانی به‌ته‌نها بۆ خویندنگا پیشه‌بیه‌کان گرفتێکی دیکه‌یه‌ی خویندنگاکانه، چونکه هه‌بوونی وانه‌ی پراکتیکی و تاقیگه‌کان پێویستیان به کاره‌بای به‌رده‌وام ده‌بێت، ئەمه جگه له‌وه‌ی هه‌ندێك له‌و خویندنگایانه‌ی کاره‌بای مۆلیده‌شیان هه‌یه، په‌نگه وه‌کو پێویست نه‌توانن مۆلیده‌کانیان به‌کاربهێنن، ئه‌ویش به‌هۆی هه‌بوونی خه‌رجی پێداویستی مۆلیده‌کان و کارپێکه‌ری مۆلیده. بۆ زانیاری زیاتر ب‌روانه خشتهی (۴۳).

خشتهی (۴۳)

سەرچاوهی کاره‌بای خویندنگاکان

ژ	سەرچاوهی کاره‌با	ژماره	پێژه‌ی سه‌دی	پێژه‌بهند
۱	نیشتمانی	۱۶	٪.۶۹,۵۶	۱
۲	نیشتمانی + مۆلیده	۷	٪.۳۰,۴۳	۲
	کۆی گشتی	۲۳	٪.۱۰۰	

شیوه‌ی (۳۴)

پێژه‌ی سەرچاوهی کاره‌بای خویندنگاکان

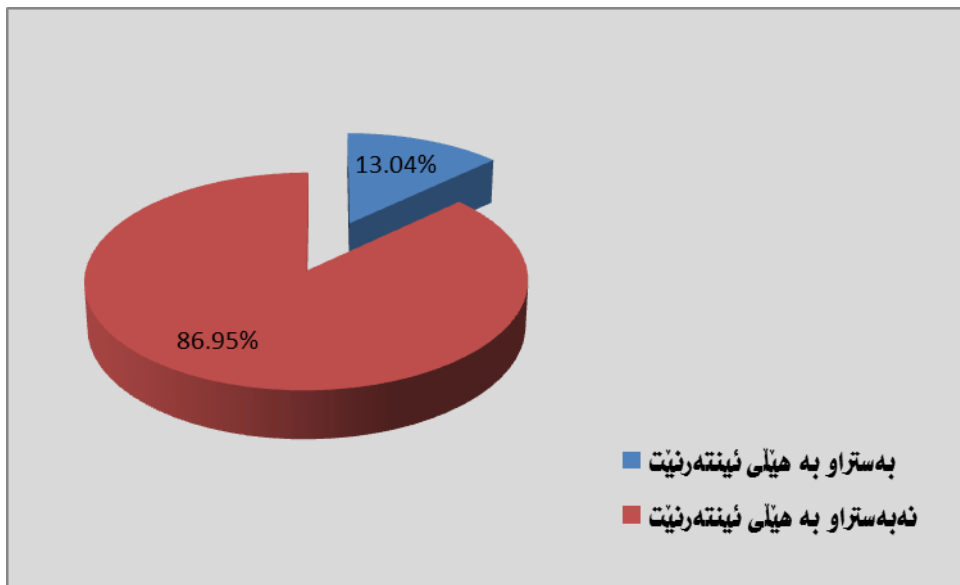
۲۴- هیلی ئینتەرنییت لە خویندنگاکان:

بەپێی ئەنجامەکانی خشتەیی (۴۴) دەرکەوتوو، بەرێژەی (٪.۸۶,۹۵) خویندنگا پیشەییەکان نەبەستراون بە هیلی ئینتەرنییت، کە ئەم بەرێژەیە بەرزترین بەرێژە، بە برۆای ئیمە هەبوونی هیلی ئینتەرنییت بە تاییەتی بۆ وانه پراکتیکی و تاقیگەکان زۆر پیویستن، بۆئەوێ لە رێگەی ئینتەرنییتەوه وانهکانی سەردەم سوودیان لێوەرگیریت و خویندکارانیش بتوانن سوود وەرگیرن لەم وانا، هەرۆک لە خشتەکەدا دەرکەوتوو بەرێژەی (٪.۱۳,۰۴) خویندنگا پیشەییەکان بەستراون بە هیلی ئینتەرنییت، کە بەبرۆای ئیمە ئەم بەرێژەیە کەمە. بۆ زانیاری زیاتر برۆانە خشتەیی (۴۴).

خشتەیی (۴۴)

هیلی ئینتەرنییت لە خویندنگاکان

ژ	جۆرەکەیی	ژمارە	رێژەی سەدی	رێژەند
۱	بەستراو بە هیلی ئینتەرنییت	۳	٪.۱۳,۰۴	۲
۲	نەبەستراو بە هیلی ئینتەرنییت	۲۰	٪.۸۶,۹۵	۱
	کۆی گشتی	۲۳	٪.۱۰۰	

شیۆهی (۳۵)

رێژەی هیلی ئینتەرنییت لە خویندنگاکان

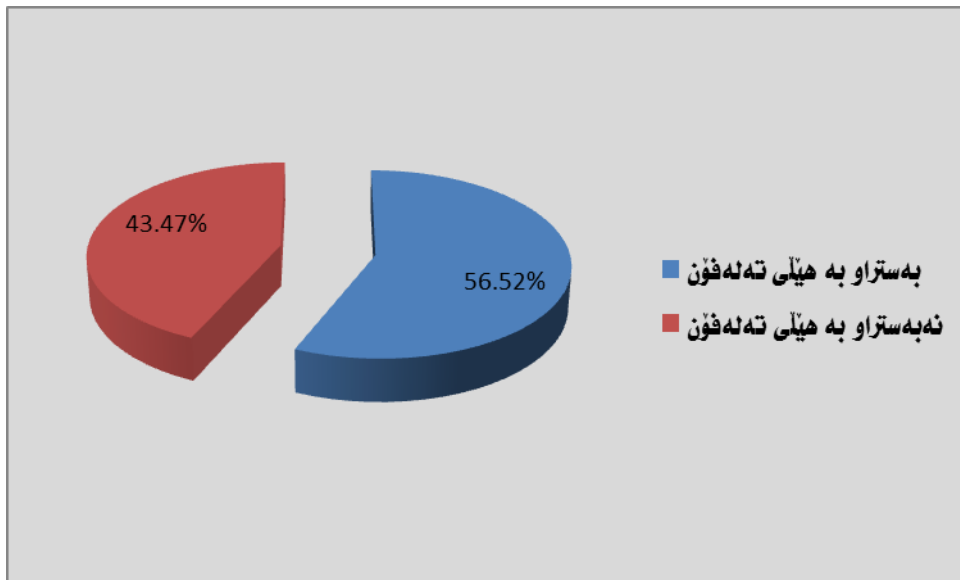
۲۵- هیلی ته له فون له خویندنگاکان:

هه روهك له خشتهی (۴۵) دا دهرکه وتووه، به ریژهی (۵۶,۵۲٪) خویندنگا پیشه ییه کان به ستراون به هیلی ته له فونی ناوخویی، له بهرامبه ریشدا به ریژهی (۴۳,۴۷٪) خویندنگا پیشه ییه کان نه به ستراون به هیلی ته له فون، پرهنگه له سه رده می ئیستادا به هه بوونی موبایل گرنگی ته له فونی ناوخویی که م بوویته وه، به لام به پروای ئیمه هه بوونی ته له فونی ناوخویی بو خویندنگا پیشه ییه کان و سه رجه م خویندنگاکانی دیکه پیویستن، چونکه هیلی ته له فونی خویندنگاکان مولکی هه موانه و ده توانییت زۆتر سوودی لیوه ریگرییت بو رایسی کردنی کارهکانی خویندنگا پیشه ییه کان. بو زانیاری زیاتر بروانه خشتهی (۴۵).

خشتهی (۴۵)

هیلی ته له فون له خویندنگاکان

ژ	جوړه کهی	ژماره	ریژهی سه دی	ریزه بند
۱	به ستراون به هیلی ته له فون	۱۳	۵۶,۵۲٪	۱
۲	نه به ستراون به هیلی ته له فون	۱۰	۴۳,۴۷٪	۲
	کوی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شیوهی (۳۶)

ریژهی هیلی ته له فون له خویندنگاکان

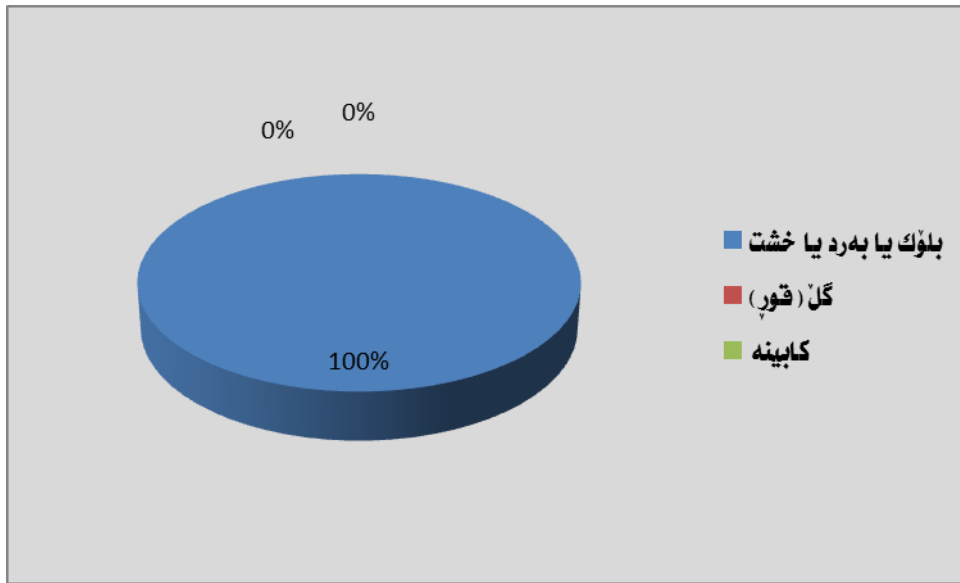
۲۶- پېكھاتەى درووستكراوى خويندنگاكان:

بەپپى ئەنجامەكانى خشتەى (۴۶) دەرکەوتووه، بەرپژەى (%۱۰۰) خويندنگا پيشەپپەكان پېكھاتەى درووستكراوىيان بلۆك يان بەرد يان خشتە، كەئەم پېژەپپە جېگەى دلخۆششە، چونكە ئەوہى ئىمە تېببىمان كردووه لە بەشىكى زۆرى خويندنگا بنەرەتپپەكاندا خويندنگاكان لە قورپ ياخود لەكابينە درووستكراون و خويندكاران تپپدا دەخوينن. بۇ زانىارى زياتر بروانە خشتەى (۴۶).

خشتەى (۴۶)

پېكھاتەى درووستكراوى خويندنگاكان

ژ	جۆرەكەى	ژمارە	رېژەى سەدى
۱	بلۆك يا بەرد يا خشت	۲۳	%۱۰۰
۲	گل (قورپ)	۰	%۰
۳	كابينە	۰	%۰
كۆى گشتى		۲۳	%۱۰۰

شپوہى (۳۷)

رېژەى پېكھاتەى درووستكراوى خويندنگاكان

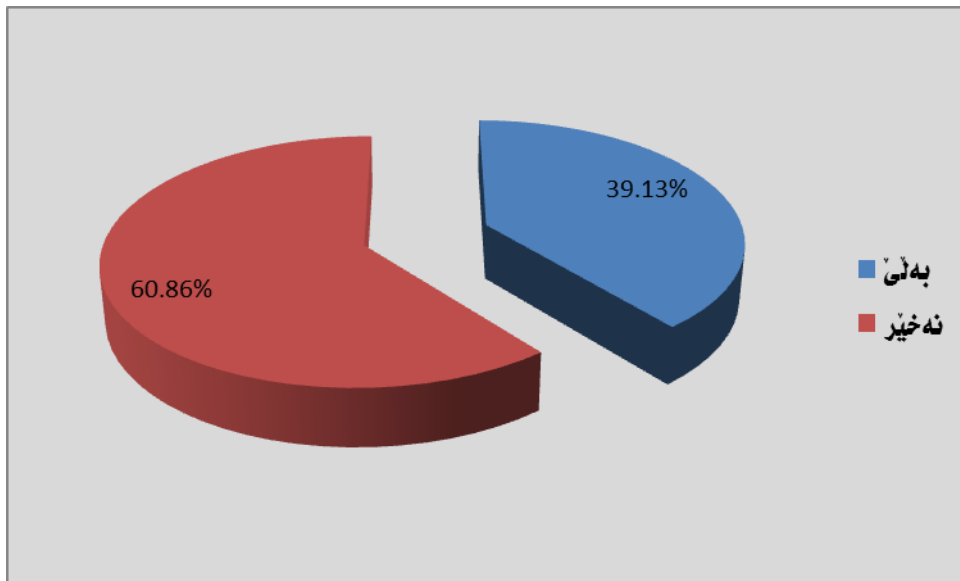
۲۷- بینای خویندنگاگان نۆژەنکراونەتەوہ:

ھەرۆک لە خشتەى (۴۷) دا ھەرکەوتووہ، بەرێژەى (۶۰,۸۶٪) خویندنگا پيشه‌ییه‌کان نۆژەن نەکراونەتەوہ، کە ئەمەشە بەرزتپین پێژەى، لەبەبەرامبەردا بەرێژەى (۳۹,۱۳٪) خویندنگاگان نۆژەنکراونەتەوہ، بوونى ئەو پێژە بەرزە بۆ نۆژەننەکردنەوہى خویندنگا پيشه‌ییه‌کان گرتیكى دیکەى کە پووبەپوویان بۆتەوہ، چونکە بەھۆى ھەبوونى وەرشە و کارى بەردەوامى خویندکاران لە وەرشە و تاقیگەکان، وا دەکات، کە خویندنگا پيشه‌ییه‌کان بەبەردەوامى نۆژەن بکرینەوہ، ئەوہى ئیمە سەرنجمان داوہ بەشیک لەو خویندنگا پيشه‌ییا نە لەوکاتەى کراونەتەوہ تاوہکو ئیستا کە نۆژەن نەکراونەتەوہ. بۆ زانیارى زیاتر بروانە خشتەى (۴۷).

خشتەى (۴۷)

بینای خویندنگاگان نۆژەنکراونەتەوہ

ژ	نەگەرەکان	ژمارە	رێژەى سەدى	رێژەبەند
۱	بەئى	۹	٪۳۹,۱۳	۲
۲	نەخپەر	۱۴	٪۶۰,۸۶	۱
	کۆى گشتى	۲۳	٪۱۰۰	

شپۆهى (۳۸)

رێژەى بینای خویندنگاگان نۆژەنکراونەتەوہ

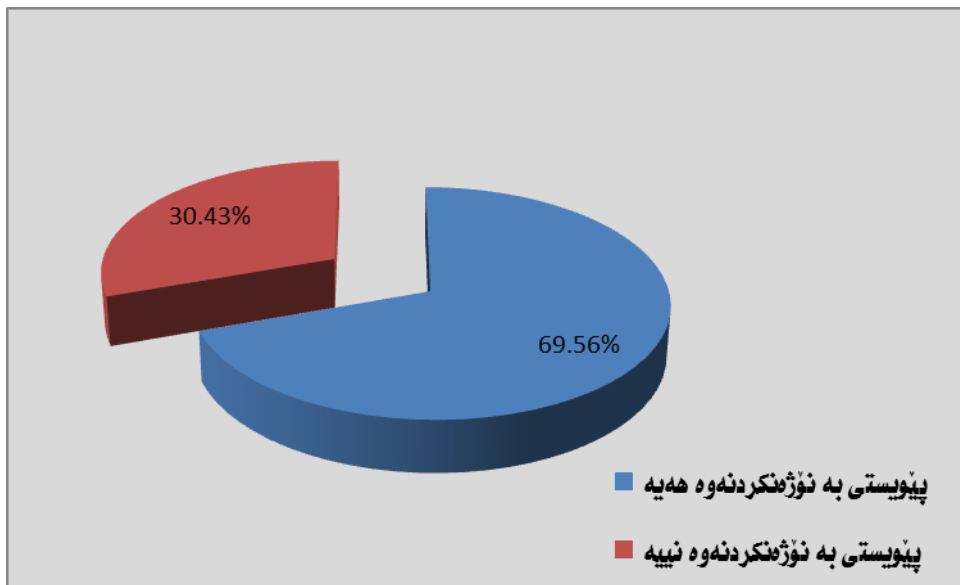
۲۸- پېويست بوون به نۆزەنكردنه وه و نۆزەن نه كرده وهى خويندنگاكان:

به پيى ئەجامه كاني خشتهى (۴۸) دەرکه وتوو، به ريزهى (۶۹,۵۶٪) خويندنگا پيشه ييه كان پيويستيان به نۆزەنكردنه وه ههيه، له بهرامبه ريشدا به ريزهى (۳۰,۴۳٪) پيويستيان به نۆزەنكردنه وه نيهه، به ريزى ريزهى يه كه م ئەوه دهرده خات كه به شيك له و خويندنگا يانه له ئيستادا بارى بيناكانيان زور خراپه، ئەوه ندهى ئيمهش تيبينيمان كرده وه به شيك له و خويندنگا يانه له ئيستادا شياوى ئەوه نين بۆ خويندنگاى پيشه يى و پيويستيان به نۆزەنكردنه وه و دستكارى زور ههيه تاوه كو بۆ خويندنگا يه كى پيشه يى بگونجيت. بۆ زانيارى زياتر پروانه خشتهى (۴۸).

خشتهى (۴۸)

پيويست بوون به نۆزەنكردنه وه و نۆزەن نه كرده وهى خويندنگاكان

ژ	جۆره كهى	ژماره	ريزهى سهدى	ريزه بند
۱	پيويستى به نۆزەنكردنه وه ههيه	۱۶	٪۶۹,۵۶	۱
۲	پيويستى به نۆزەنكردنه وه نيهه	۷	٪۳۰,۴۳	۲
	كۆي گشتى	۲۳	٪۱۰۰	

شيوهى (۳۹)

ريزهى پيويست بوون به نۆزەنكردنه وه و نۆزەن نه كرده وهى خويندنگاكان

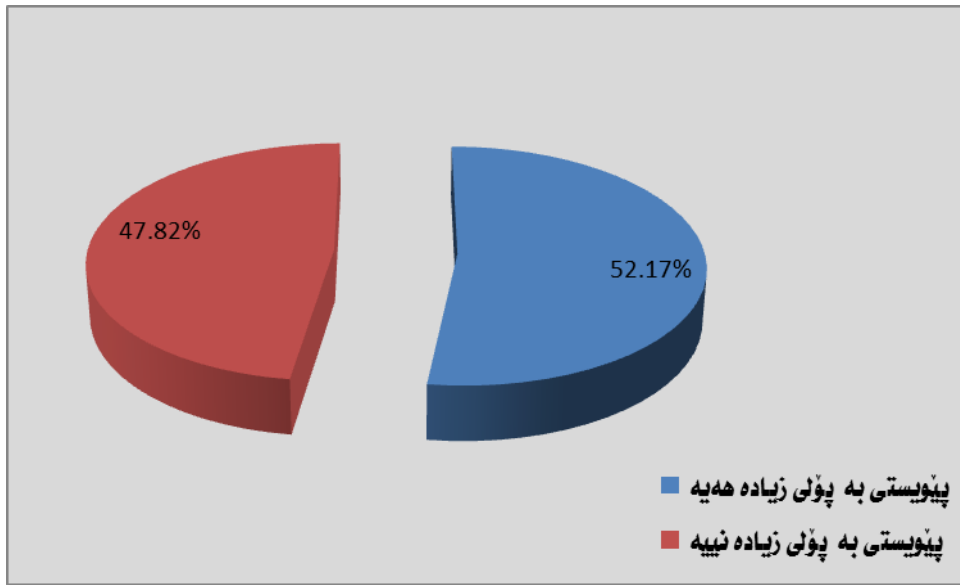
۲۹- پېويستېبون و پېويست نه بوونی خویندنگاکان به پۆلی زیاده:

هروهك له خشته ی (۴۹) دا دهرکه وتوه، بهرپژهی (۵۲,۱۷٪) خویندنگا پيشه بیه کان پېويستیان به پۆلی زیاده هیه، له بهرامبهردا بهرپژهی (۴۷,۸۲٪) پېويستیان به پۆلی زیاده نییه، نهگه رچی نه دوو پرژهی تا راده بیه له بیه که وه نزیکن، به لام پرژهی کان نه وه دهرده خن، که به شیک له خویندنگا پيشه بیه کان پۆلی پېويستیان نییه بو خویندکاران، په ننگه هر نه مهش وایکردبیت که نه توانن ژماره بیه کی زیاتری خویندکاران له و ژماره بیه ی ئیستا که بو خویندن وهریگن، نه ویش به هوی نه بوون یا خود که می پوله کانی خویندنه وه. بو زانیاری زیاتر پروانه خشته ی (۴۹).

خشته ی (۴۹)

پېويستېبون و پېويست نه بوونی خویندنگاکان به پۆلی زیاده

ژ	جوره که ی	ژماره	رېژهی سهدی	رېزبه ند
۱	پېويستی به پۆلی زیاده هیه	۱۲	۵۲,۱۷٪	۱
۲	پېويستی به پۆلی زیاده نییه	۱۱	۴۷,۸۲٪	۲
	کوی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شیوه ی (۴۰)

رېژهی پېويستېبون و پېويست نه بوونی خویندنگاکان به پۆلی زیاده

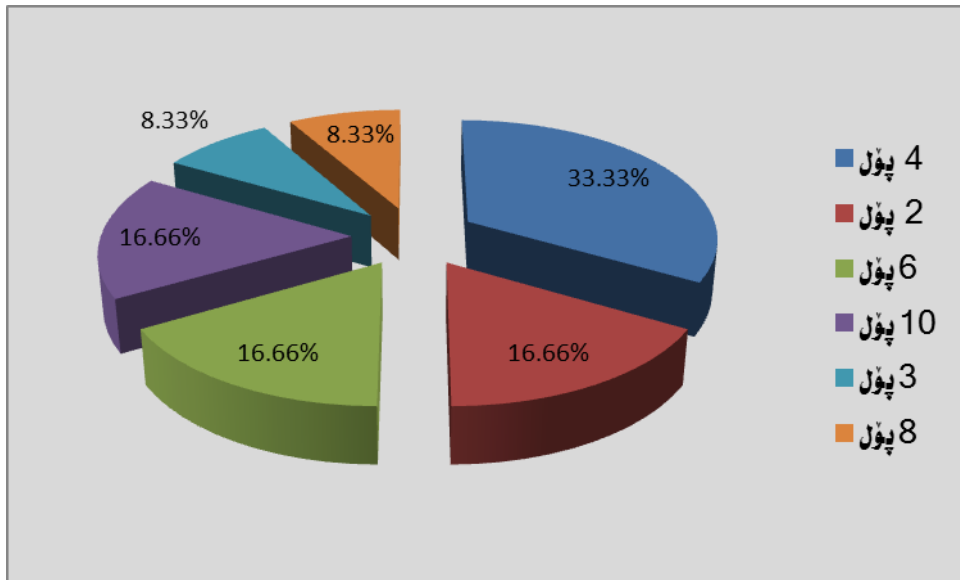
۳۰- پیوستبون به پۆلی زیادهی خویندنگاکان:

به پیی ئهجامهکانی خشتهی (۵۰) ده رکه وتوه، به پیی سرووشتی خویندنگا پیشه ییهکان بۆ پیوست بوون به پۆلی زیاده جیاوازه، به جوریک بهرتترین پیژه که ریژه کهی دهگاته (۳۳,۳۳٪) پیوستیان به (۴) پۆلی ههیه، دواتر (۲) پۆلی و (۶) پۆلی (۱۰) پۆلی دیت، که ریژه کهیان وهکو یه که و دهگاته (۱۶,۶۶٪)، دواتر (۲) پۆلی و (۸) پۆلی، که ئهمانیش هه مان پیژهی وهکو یه کیان هه یه و ریژه کهی (۵,۵٪)، به پروای ئیمه گرنگن ژمارهی پۆلی خویندنگاکان به پیی خواستی خویندنگاکان بیت. بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشتهی (۵۰).

خشتهی (۵۰)

پیوستبون به پۆلی زیادهی خویندنگاکان

ژ	ژمارهی پۆل	ژماره	ریژهی سهدی	ریزبه ند
۳	۴ پۆل	۴	٪۳۳,۳۳	۱
۱	۲ پۆل	۲	٪۱۶,۶۶	۳
۴	۶ پۆل	۲	٪۱۶,۶۶	۳
۶	۱۰ پۆل	۲	٪۱۶,۶۶	۳
۲	۳ پۆل	۱	٪۸,۳۳	۵,۵
۵	۸ پۆل	۱	٪۸,۳۳	۵,۵
	کۆی گشتی	۱۲	٪۱۰۰	

شیوهی (۴۱)

ریژهی پیوستبون به پۆلی زیادهی خویندنگاکان

سيپه م: ناماری خویندکاران:

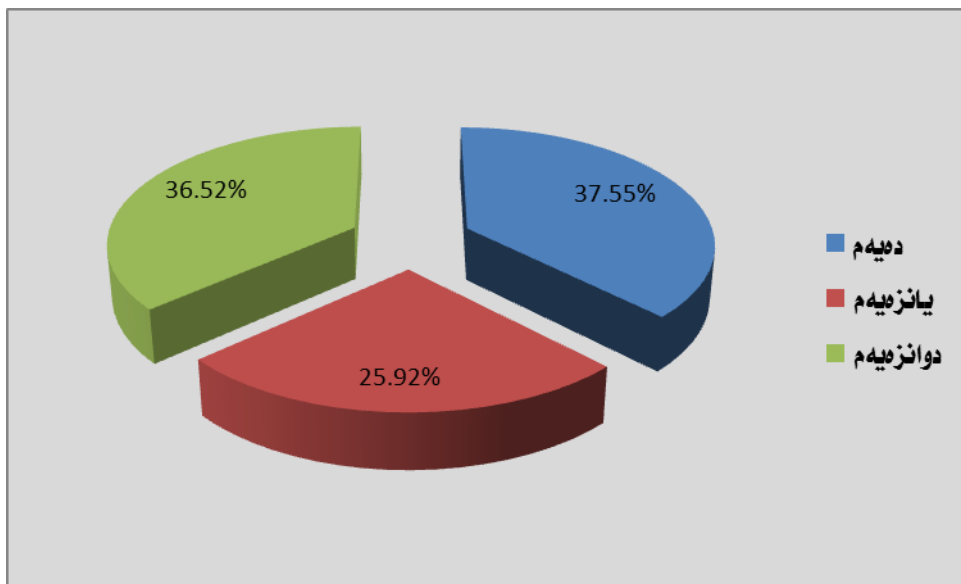
۱- ژماره ی خویندکاران به پی پی رهگه ز بو سالی خویندنی ۲۰۱۶ - ۲۰۱۷:

هوهك له خشته ی (۵۱) دا دركه وتوو، بهرترين پيژه بو ژماره ی خویندکاران بو پولي دهيمه كه پيژهكه ی دهگاته (۳۷،۵۵٪)، دوا ی ئه ویش خویندکارانی پولي دوانزيه م دیت به پيژهيه كي جياوازتر، به لام تا رادهيه ك لهيه كتریه وه نزيكن و پيژهكه ی دهگاته (۳۶،۵۲٪)، دوا هه مين پيژهش بو خویندکارانی پولي يانزهيه مه كه پيژهكه ی دهگاته (۲۵،۹۲٪)، هه روهك له خشته كه دا درده كه ويیت، كه ژماره ی خویندکارانی كور له هه رسی قوناغه كه ی خویندنا زور زيانر له ژماره ی خویندکارانی كچ، رهنگه ئه مهش به هوی كلتوری كۆمه له كه مانه وه بيیت، كه زياتر كوران حه ز به فيربوونی پيشه دهكهن و له بازاردا زياتر كاردهكهن. بو زانیاری زياتر بپروانه خشته ی (۵۱).

خشته ی (۵۱)

ژماره ی خویندکاران به پی پی رهگه ز بو سالی خویندنی ۲۰۱۶ - ۲۰۱۷

ژ	پول	ژماره		كۆي گشتی	ريژه ی سه دی	ريژه بند
		كچ	كور			
۱	دهيمه م	۱۰۷۳	۶۰۷	۱۶۸۰	۳۷،۵۵٪	۱
۲	يانزهيه م	۷۵۱	۴۰۹	۱۱۶۰	۲۵،۹۲٪	۳
۳	دوانزهيه م	۹۹۲	۶۴۲	۱۶۳۴	۳۶،۵۲٪	۲
	كۆي گشتی	۲۸۱۶	۱۶۵۸	۴۴۷۴	۱۰۰٪	

شيوه ی (۴۲)

ريژه ی خویندکاران بو سالی خویندنی ۲۰۱۶ - ۲۰۱۷

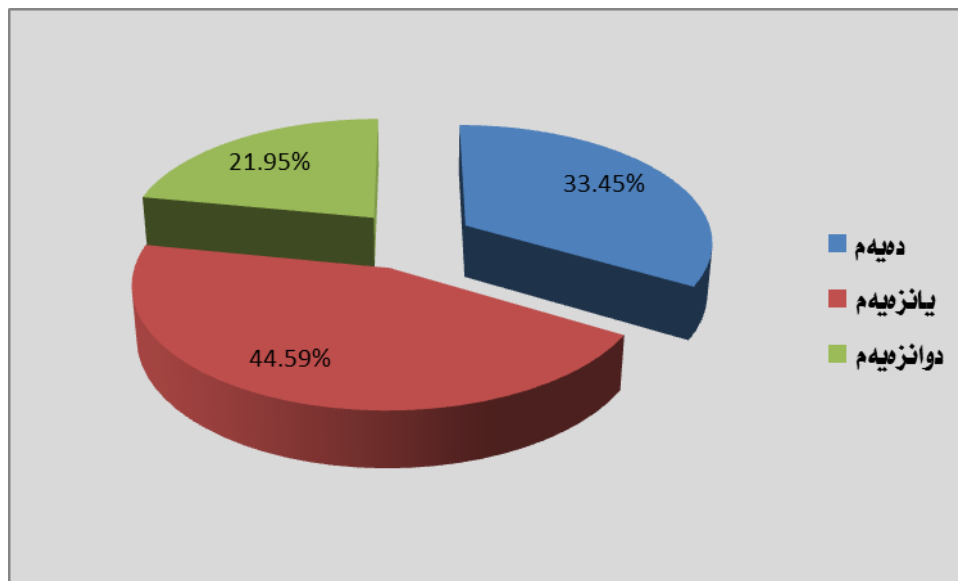
۲- ژماره‌ی خویندکارانی دەرچوو به پپی ره‌گه‌ز بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶:

به پپی نه‌نجامه‌کانی خشته‌ی (۵۲) دهرکه‌وتوو، به‌ریژه‌ی (۴۴,۵۹٪) خویندکاران له پۆلی یانزه‌یه‌م دەرچونه، که نه‌مه‌به‌رزترین ریژه‌یه، دوا به‌دوای نه‌ویش خویندکارانی پۆلی ده‌یه‌م و دوانزه‌یه‌م دین به دوو پیژه‌ی جیاوازی به‌دوای یه‌کتیدا، هه‌روه‌ک له خشته‌که‌دا دهرکه‌وتوو که ژماره‌ی دەرچوانی کور زیاتر له کچان، به‌لام ره‌نگه‌ نه‌مه‌ش به‌هۆی نه‌وه‌وه بیت که ژماره‌ی خویندکارانی کور له هه‌ر سی قوناغه‌که‌ی خویندندا زور زیاتره له ژماره‌ی خویندکارانی کچ. بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشته‌ی (۵۲).

خشته‌ی (۵۲)

ژماره‌ی خویندکارانی دەرچوو به پپی ره‌گه‌ز بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶

ژ	پۆل	ژماره		کۆی گشتی	ریژه‌ی سه‌دی	ریژه‌بهند
		کور	کچ			
۱	ده‌یه‌م	۶۴۱	۳۸۳	۱۰۲۴	٪۳۳,۴۵	۲
۲	یانزه‌یه‌م	۷۹۹	۵۶۶	۱۳۶۵	٪۴۴,۵۹	۱
۳	دوانزه‌یه‌م	۳۵۵	۳۱۷	۶۷۲	٪۲۱,۹۵	۳
	کۆی گشتی	۱۷۹۵	۱۲۶۶	۳۰۶۱	٪۱۰۰	

شیوه‌ی (۴۳)

پیژه‌ی خویندکارانی دەرچوو بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶

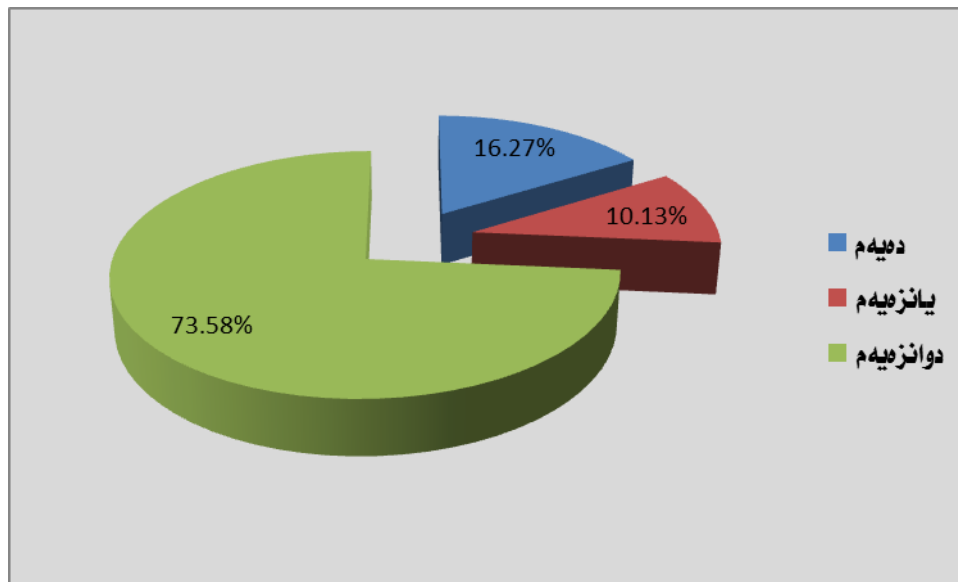
۳- ژماره‌ی خویندکارانی دهرنه چوو به پیتی ره گه ز بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶:

ههروهك له خشته‌ی (۵۳) دا دهركه وتوو، به پیتیه‌ی (۷۳,۵۸٪) خویندکاری پۆلی دوانزه‌یه‌م دهرنه چوو، كه ئەم پیتیه‌یه به‌زترین پیتیه‌یه، دوا به‌دوای ئەویش خویندکارانی پۆلی ده‌یه‌م و یانزه‌یه‌م دین به دوو پیتیه‌ی جیاواز، په‌نگه ئەم پیتیه‌یه به‌رزەش به‌هۆی ئەو ترس و دل‌ه‌راوکییه‌ی خویندکارانه‌وه بیته له تاقیکردنه‌وه‌ی وزاری، یاخود هه‌ر هۆکاریکی دیکه، هه‌روهك له خشته‌که‌دا هاتوو ژماره‌ی خویندکارانی کوپ زۆر زیاتره له ژماره‌ی خویندکارانی کچ بۆ دهرنه‌چوونیان، په‌نگه ئەمه‌ش به‌هۆی زۆری ژماره‌ی خویندکارانی کوپ بیته له چاو ژماره‌ی خویندکارانی کچ. بۆ زانیاری زیاتر بڕوانه خشته‌ی (۵۳).

خشته‌ی (۵۳)

ژماره‌ی خویندکارانی دهرنه چوو به پیتی ره گه ز بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶

رێزبه‌ند	ریتیه‌ی سه‌دی	کۆی گشتی	ژماره		پۆل	ژ
			کچ	کوپ		
۲	٪۱۶,۲۷	۱۷۵	۳۵	۱۴۰	ده‌یه‌م	۱
۳	٪۱۰,۱۳	۱۰۹	۲۹	۸۰	یانزه‌یه‌م	۲
۱	٪۷۳,۵۸	۷۹۱	۳۳۸	۴۵۳	دوانزه‌یه‌م	۳
	٪۱۰۰	۱۰۷۵	۴۰۲	۶۷۳	کۆی گشتی	

شیوه‌ی (۴۴)

ریتیه‌ی خویندکارانی دهرنه چوو بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶

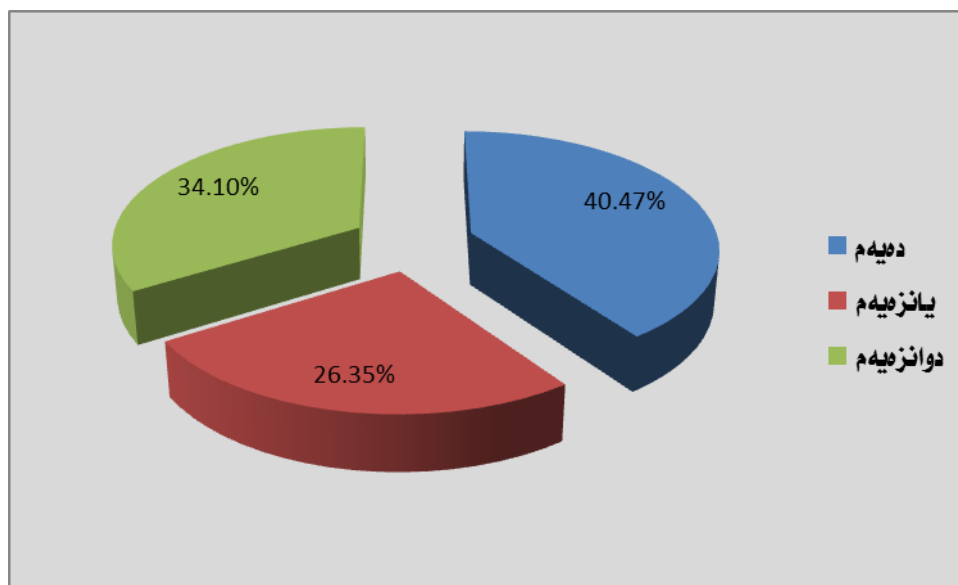
۴- ژماره‌ی خویندکارانی دابراو به‌پیی ره‌گه‌ز بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶

به‌پیی نه‌نجامه‌کانی خشته‌ی (۵۴) ده‌رکه‌وتوو، به‌رێژه‌ی (۴۰,۴۷٪)، که به‌رزترین رێژه‌یه خویندکارانی پۆلی ده‌یه‌م دابراون له خویندنه، ئینجا پۆله‌کانی دوانزه‌م و یانزه‌یه‌م دین به دوو رێژه‌ی جیاواز، ره‌نگه هۆکاری وازه‌ینانیش بۆ چه‌ند خالی‌ک بگه‌رێته‌وه له‌وانه هۆکاره‌کانی (کۆمه‌لایه‌تی، ئابووری، ته‌ندرووستی، ده‌روونی، پانه‌هاتن له‌گه‌ل ژینگه‌ی خویندنگا، کۆنی پرۆگرامی خویندن ونه‌گونجانی له‌گه‌ل ویستی خویندکاره‌که، شیوازی وانه‌وتنه‌وه له‌لایه‌ن مامۆستایان، نه‌بوونی رابه‌ری په‌روه‌رده‌یی، که‌می شاره‌زایی مامۆستا و مامه‌له‌ی توند له‌گه‌ل خویندکاران، هۆکاری که‌سی خویندکاره‌که، ترس له‌تاقیکردنه‌وه و چه‌ندین هۆکاری دیکه‌)، هه‌روه‌ک له‌خشته‌که‌دا دیاره ژماره‌ی خویندکارانی کور زیاتره له‌کچ، ره‌نگه ئه‌مه‌ش هه‌ر په‌یوه‌ندی به ژماره‌ی زۆری خویندکارانی کور په‌وه‌هه‌بیت. بۆ زانیاری زیاتر بڕوانه خشته‌ی (۵۴).

خشته‌ی (۵۴)

ژماره‌ی خویندکارانی دابراو به‌پیی ره‌گه‌ز بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶

رێژه‌بەند	رێژه‌ی سه‌دی	کۆی گشتی	ژماره		پۆل	ژ
			کچ	کور		
۱	٪۴۰,۴۷	۱۵۳	۲۹	۱۲۴	ده‌یه‌م	۱
۳	٪۲۶,۳۵	۱۰۲	۲۴	۷۸	یانزه‌یه‌م	۲
۲	٪۳۴,۱۰	۱۳۲	۵۱	۸۱	دوانزه‌یه‌م	۳
	٪۱۰۰	۳۸۷	۱۰۴	۲۸۳	کۆی گشتی	

شێوه‌ی (۴۵)

رێژه‌ی خویندکارانی دابراو بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶

چوارەم: ئامارى مامۇستايان:

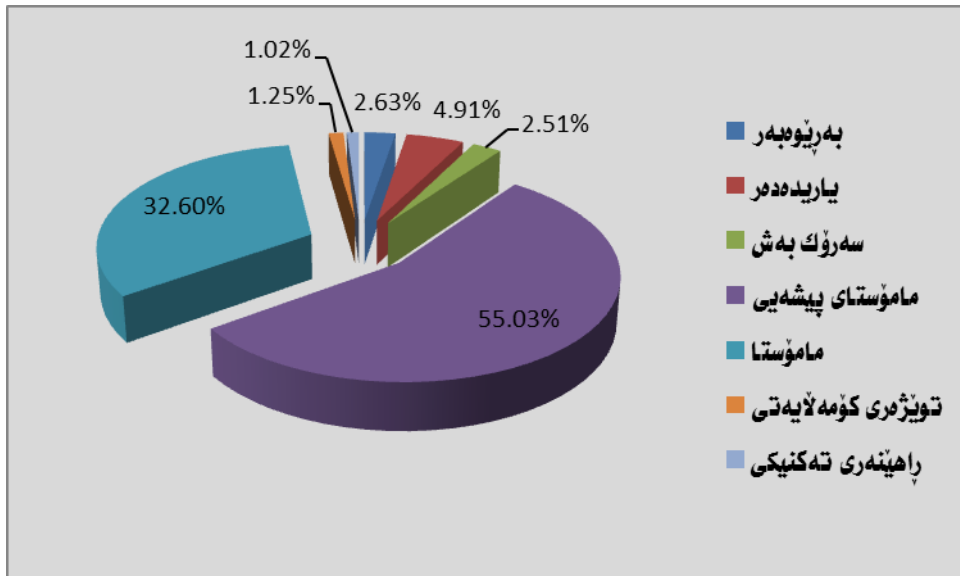
۱- ئامارى پيشەى مامۇستايان بەپىى رەگەز:

ھەرۈەك لەخشتەى (۵۵) دا دەرکەوتوۋە، بەرپىژەى (۰.۳، ۵۵٪) پيشەى مامۇستايانى خويىندنگاى پيشەىى مامۇستاي پيشەىىن، بەرزى ئەم رپژەىە جىگەى دلخوشىيە، چونكە خويىندنگا پيشەىيەكان پيويستايان زياتر بە مامۇستاي پيشەىى ھەىە لەچاۋ پيشەىكانى دىكە، ھەرۈەك لەخشتەىكە دا چەند رپژەىەكى دىكە بەرچاۋ دەكەن، كە بەلاى ئىمەۋە جىگەى تىيىنىن، ئەۋىش توپژەرى كۆمەلايەتىيە، كە رپژەىكەى دەگاتە (۱، ۲۵٪) لە رىزىبەندىەكە دا پلەى شەشەمى گرتوۋە، كە پيويست بوو رپژەىكەى بەررتىر بوايە، بەتابەتى كە بۆمان دەرکەوتوۋە، بەھۇى چەند ھۆكارىك ژمارەىكى زۆر لە خويىندكاران وازيان لە خويىندن ھىناۋە. بۆ زانىارى زياتر بىروانە خشتەى (۵۵).

خشتەى (۵۵)

ئامارى پيشەى مامۇستايان بەپىى رەگەز

رېزبەند	رېژەى سەدى	كۆى گشتى	ژمارە		پيشە	ژ
			مى	نېر		
۴	۲، ۶۳٪	۲۳	۵	۱۸	بەرپوۋبەر	۱
۳	۴، ۹۱٪	۴۳	۱۴	۲۹	يارىدەدەر	۲
۵	۲، ۵۱٪	۲۲	۶	۱۶	سەرۆك بەش	۳
۱	۵۵، ۰۳٪	۴۸۱	۲۴۸	۲۳۳	مامۇستاي پيشەىى	۴
۲	۳۲، ۶۰٪	۲۸۵	۱۶۷	۱۱۸	مامۇستا	۵
۶	۱، ۲۵٪	۱۱	۴	۷	توپژەرى كۆمەلايەتى	۶
۷	۱، ۰۲٪	۹	۲	۷	راھىنەرى تەكنىكى	۷
	۱۰۰٪	۸۷۴	۴۴۶	۴۲۸	كۆى گشتى	

شپوۋى (۴۶) - رېژەى پيشەى مامۇستايان

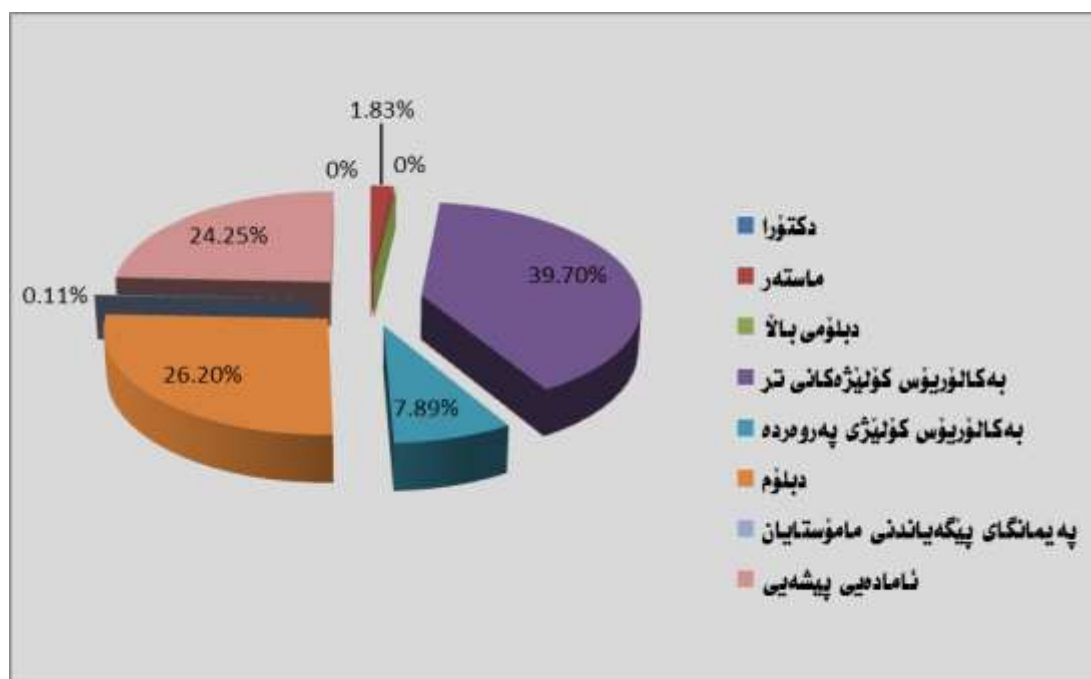
۲- ناماری پروانامه‌ی مامۆستایان به پپی رهگهز:

به پپی ئەنجامه‌کانی خشته‌ی (۵۶) دهرکه‌وتوو، به‌رزترین رپیژه بۆ پروانامه‌ی مامۆستایان، پروانامه‌ی به‌کالۆریۆسه بۆ کۆلیژه جۆراو جۆره‌کانی زانکۆکان به‌دەر له کۆلیژی په‌روه‌رده، که ئەویش هه‌مان پروانامه‌یه، که رپیژه‌که‌ی ده‌گاته (۳۹,۷۰٪)، دوابه‌دوای ئەویش پروانامه‌ی دبلۆم دیت. بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشته‌ی (۵۶).

خشته‌ی (۵۶)

ناماری پروانامه‌ی مامۆستایان به پپی رهگهز

رپیژه‌ند	رپیژه‌ی سه‌دی	کۆی گشتی	ژماره		پروانامه	ژ
			مئ	نیر		
۷,۵	٪۰	۰	۰	۰	دکتۆرا	۱
۵	٪۱,۸۳	۱۶	۲	۱۴	ماستهر	۲
۷,۵	٪۰	۰	۰	۰	دبلۆمی بالا	۳
۱	٪۳۹,۷۰	۳۴۷	۱۹۳	۱۵۴	به‌کالۆریۆس کۆلیژه‌کانی تر	۴
۴	٪۷,۸۹	۶۹	۴۲	۲۷	به‌کالۆریۆس کۆلیژی په‌روه‌رده	۵
۲	٪۲۶,۲۰	۲۲۹	۱۳۱	۹۸	دبلۆم	۶
۶	٪۰,۱۱	۱	۱	۰	په‌یمانگای پیگه‌یانندی مامۆستایان	۷
۳	٪۲۴,۲۵	۲۱۲	۷۷	۱۳۵	ئاماده‌یی پیشه‌یی	۸
	٪۱۰۰	۸۷۴	۴۴۶	۴۲۸	کۆی گشتی	

شیوه‌ی (۴۷) - رپیژه‌ی پروانامه‌ی مامۆستایان

۳- ناماری پسیپوری مامۆستایان به پیی رهگهز:

له خشتهی (۵۷) دا ده رکه وتوه، به رزترین ریژه بو پسیپوری مامۆستایان پسیپوری کاره بایه که ریژه کهی ده گاته (۲۵،۲۰٪)، دوا به دوا ئه ویش پسیپورییه کانی (میکانیک، ژمیریاری، زمانی عهره بی، ئه لکترون و... هتد) دین. بو زانیاری زیاتر پروانه خشتهی (۵۷).

خشتهی (۵۷)

ناماری پسیپوری مامۆستایان به پیی رهگهز

ژ	پسیپوری	ژماره		کۆی گشتی	ریژهی سه دی	ریزه بند
		نیر	می			
۱	کاره با	۹۱	۸۶	۱۷۷	٪۲۰،۲۵	۱
۲	میکانیک	۵۸	۲۷	۹۵	٪۱۰،۸۶	۲
۳	ژمیریاری	۲۲	۴۶	۶۸	٪۷،۷۸	۳
۴	زمانی عهره بی	۳۰	۱۴	۴۴	٪۵،۰۳	۴،۵
۵	ئه لکترون	۱۳	۳۱	۴۴	٪۵،۰۳	۴،۵
۶	کارگپری	۱۰	۳۳	۴۳	٪۴،۹۱	۶
۷	زمانی کوردی	۱۳	۲۴	۳۷	٪۴،۲۳	۷
۸	زمانی ئینگلیزی	۱۸	۱۵	۳۳	٪۳،۷۷	۸
۹	وینه ی ئه ندازه بی	۱	۳۰	۳۱	٪۳،۵۴	۹
۱۰	ئابوری	۱۲	۱۶	۲۸	٪۳،۲۰	۱۰،۵
۱۱	سیارات	۲۸	۰	۲۸	٪۳،۲۰	۱۰،۵
۱۲	کۆمپیوتەر	۱۴	۱۰	۲۴	٪۲،۷۴	۱۲
۱۳	کشتوکال	۱۵	۸	۲۳	٪۲،۶۳	۱۳
۱۴	بیرکاری	۹	۱۲	۲۱	٪۲،۴۰	۱۴
۱۵	نامار و کۆمپیوتەر	۶	۱۴	۲۰	٪۲،۲۸	۱۵
۱۶	کانزاکان	۱۷	۱	۱۸	٪۲،۰۵	۱۶
۱۷	فیزیا	۱۰	۷	۱۷	٪۱،۹۴	۱۷،۵
۱۸	به ره می پوه کی	۲	۱۵	۱۷	٪۱،۹۴	۱۷،۵
۱۹	زانستی بازرگانی	۸	۸	۱۶	٪۱،۸۳	۱۹
۲۰	هه واسازی	۷	۶	۱۳	٪۱،۴۸	۲۰
۲۱	په روه ده ی وهرزش	۹	۱	۱۰	٪۱،۱۴	۲۱
۲۲	به ره می ئازه ل	۴	۲	۶	٪۰،۶۸	۲۲

۲۳,۵	%۰,۵۷	۵	۴	۱	پیشه سازی خۆراك	۲۳
۲۳,۵	%۰,۵۷	۵	۰	۵	دارتاشى	۲۴
۲۶,۵	%۰,۴۵	۴	۰	۴	دهرونناسى	۲۵
۲۶,۵	%۰,۴۵	۴	۳	۱	خاك	۲۶
۲۶,۵	%۰,۴۵	۴	۳	۱	باخدارى	۲۷
۲۶,۵	%۰,۴۵	۴	۳	۱	بينا و انشا	۲۸
۳۰,۵	%۰,۳۴	۳	۲	۱	دهرونزانى	۲۹
۳۰,۵	%۰,۳۴	۳	۱	۲	ئامپىرى كشتوكال	۳۰
۳۰,۵	%۰,۳۴	۳	۱	۲	كۆمه ئناسى	۳۱
۳۰,۵	%۰,۳۴	۳	۲	۱	جوگرافيا	۳۲
۳۴,۵	%۰,۲۲	۲	۱	۱	كىميا	۳۳
۳۴,۵	%۰,۲۲	۲	۰	۲	مىژوو	۳۴
۳۴,۵	%۰,۲۲	۲	۱	۱	علوم صناعى	۳۵
۳۴,۵	%۰,۲۲	۲	۱	۱	زانستى كۆمپيوتهر	۳۶
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	ئامار	۳۷
۴۴	%۰,۱۱	۱	۰	۱	پهروه دهى ئىسلامى	۳۸
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	گشتى	۳۹
۴۴	%۰,۱۱	۱	۰	۱	ياسا	۴۰
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	ئاودىرى	۴۱
۴۴	%۰,۱۱	۱	۰	۱	ژىنگه	۴۲
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	اتصالات	۴۳
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	حاسبات	۴۴
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	تەلارسازى	۴۵
۴۴	%۰,۱۱	۱	۰	۱	پیشه يى	۴۶
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	خاك و ئاو	۴۷
۴۴	%۰,۱۱	۱	۰	۱	تشغىل وحدات	۴۸
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	شوينه وار	۴۹
۴۴	%۰,۱۱	۱	۰	۱	شاتق	۵۰
۴۴	%۰,۱۱	۱	۰	۱	كارگىرى كار	۵۱
	%۱۰۰	۸۷۴	۴۴۶	۴۲۸	كۆى گشتى	

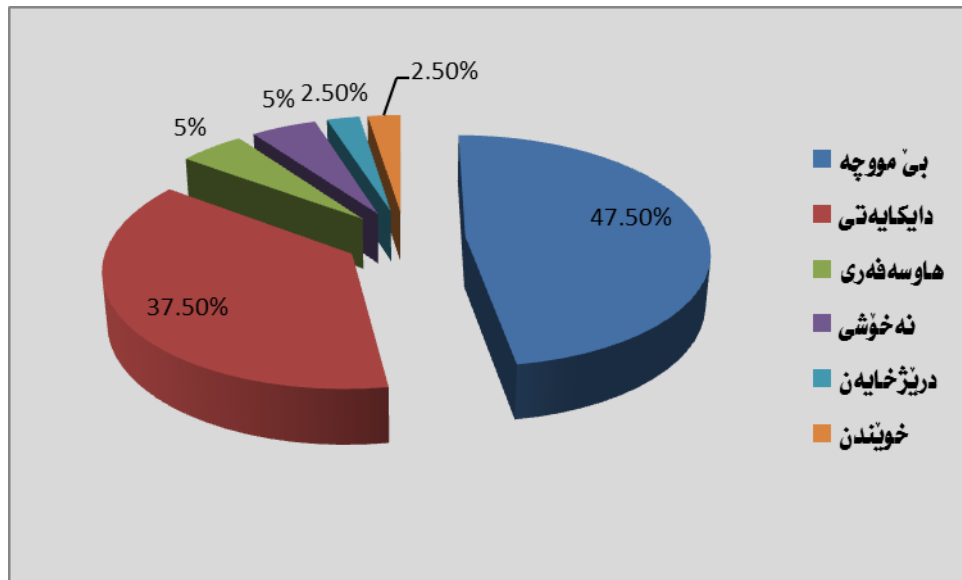
۴- ناماری جۆرى مۆلەتى مامۇستايان بە پىپى رەگەز:

بە پىپى ئەنجامە كانى خىشتەى (۵۸) دەرکە وتوو، بۆ جۆرى مۆلەتى مامۇستايان بە رزرتىن پىژە بۆ مۆلەتى بى مومچە، كە رىژەكەى دەگاتە (۰.۴۷،۵)، رەنگە ئەم رىژە زۆرەش بۆ ھۆكارى ئابورى بگە پىتەو، كە ئەوئەندەى ئىمە تىبىنىمان كىرئو، بە شىكى زۆرى مامۇستايان مۆلەتى بى مومچەيان وەرگرتوو سەفەرى تاراوگەيان كىرئو، رەنگە ھۆكارى دىكەش ھەبىت بۆ وەرگرتنى ئەم جۆرەى مۆلەتە لەلايەن مامۇستايانەو، دو بەدوای ئەویش مۆلەتى دايكايەتى، ھاوسەفەرى، نەخۇشى، درىژخايەن و خوئىندن دىن. بۆ زانىارى زياتر پروانە خىشتەى (۵۸).

خىشتەى (۵۸)

نامارى جۆرى مۆلەتى مامۇستايان بە پىپى رەگەز

ژ	جۆرى مۆلەت	ژمارە		كۆى گىشتى	رىژەى سەدى	رىزبەند
		نپىر	مى			
۱	بى مومچە	۸	۱۱	۱۹	۰.۴۷،۵	۱
۲	دايكايەتى	۰	۱۵	۱۵	۰.۳۷،۵	۲
۳	ھاوسەفەرى	۰	۲	۲	۰.۰۵	۳،۵
۴	نەخۇشى	۲	۰	۲	۰.۰۵	۳،۵
۵	درىژخايەن	۰	۱	۱	۰.۰۲،۵	۵،۵
۶	خوئىندن	۱	۰	۱	۰.۰۲،۵	۵،۵
	كۆى گىشتى	۱۱	۲۹	۴۰	۱.۰۰	

شېۋەى (۴۸)

رىژەى جۆرى مۆلەتى مامۇستايان بە پىپى رەگەز

پینجهم: ناماری فرمانبهران

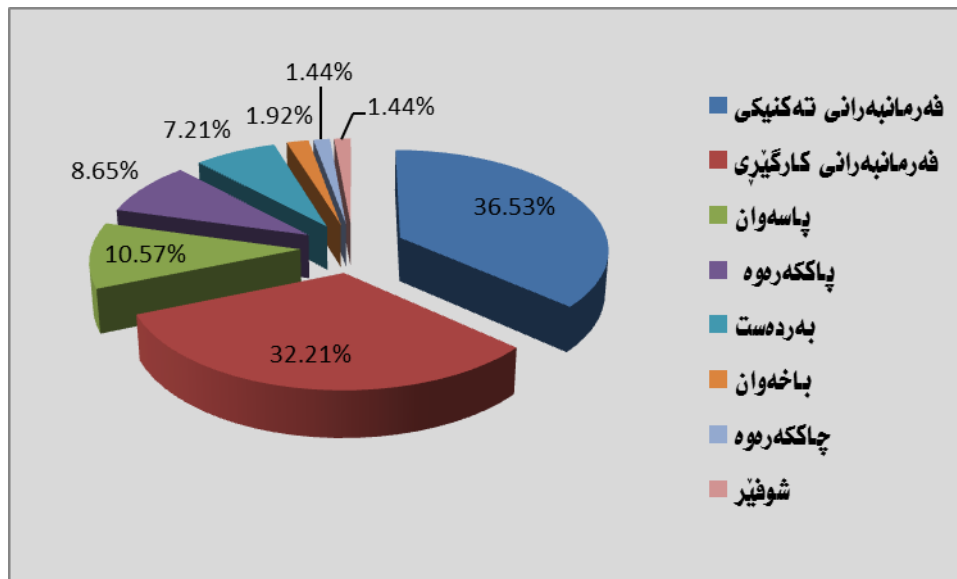
۱- ناماری پیشه‌ی فرمانبهران به پیی ره‌گه‌ز:

له خشته‌ی (۵۹) دهرکه‌وتوو، که به‌رترین ریژه بۆ پیشه‌ی فرمانبهران، فرمانبهری ته‌کنیکیه، که ریژه‌که‌ی ده‌گاته (۳۶،۵۳٪)، دوا به‌دوای ئه‌ویش فرمانبهری کارگی‌ری، پاسه‌وان، پاککه‌ره‌وه، به‌رده‌ست، باخه‌وان، چاککه‌ره‌وه و شوفیر دین به‌دوای یه‌کتیدا و به‌پیژه‌ی جیاواز. بۆ زانیاری زیاتر بروانه خشته‌ی (۵۹).

خشته‌ی (۵۹)

ناماری پیشه‌ی فرمانبهران به پیی ره‌گه‌ز

ریزبه‌ند	ریژه‌ی سه‌دی	کۆی گشتی	ژماره		پیشه	ژ
			می	نییر		
۱	٪۳۶،۵۳	۷۶	۴۸	۲۸	فرمانبهرانی ته‌کنیکی	۱
۲	٪۳۲،۲۱	۶۷	۵۲	۱۵	فرمانبهرانی کارگی‌ری	۲
۳	٪۱۰،۵۷	۲۲	۰	۲۲	پاسه‌وان	۳
۴	٪۸،۶۵	۱۸	۶	۱۲	پاککه‌ره‌وه	۴
۵	٪۷،۲۱	۱۵	۱۰	۵	به‌رده‌ست	۵
۶	٪۱،۹۲	۴	۲	۲	باخه‌وان	۶
۷،۵	٪۱،۴۴	۳	۰	۳	چاککه‌ره‌وه	۷
۷،۵	٪۱،۴۴	۳	۰	۳	شوفیر	۸
	٪۱۰۰	۲۰۸	۱۱۸	۹۰	کۆی گشتی	

شیوه‌ی (۴۹)

ریژه‌ی پیشه‌ی فرمانبهران

دەرئەنجام

لە كۆتايى ئەم تويزئىنە ۋە يەدا گەشتىنە ئەم دەرئەنجامانەى خوارە ۋە:

- ۱- نەبوونى ياساى پەرۋەردە، جىكردنە ۋە ى خوئىندى پىشەىى لەم ياساىەدا.
- ۲- نەبوونى دىدگايەكى روونى كردهىى لە ۋەزارەتى پەرۋەردە بۇ بەرەۋپىشبردىنى خوئىندى پىشەىى.
- ۳- پىرۇگرامەكانى خوئىندى پىشەىى كۆنن و لەگەل سەردەمى ئىستادا ناگونجىن و پىوئىستە دەستكارى بكرىن.
- ۴- كۆمەلگەى خوئىندى پىشەىى لە شارەكانى (ھەولپىر، سلىمانى و دەۋك) ئەگەرچى برىارى درووستكردىنى بۇ دەرچوۋبوو، بودجەى پىوئىستىشى بۇ تەرخانكرابوو، بەلام تاكو ئىستاكە جىبەجى نەكراو.
- ۵- زۆرتىن خوئىندى پىشەىىەكان كەوتوونەتە سنورى پارىزگاي سلىمانى، دواى ئەوئىش پارىزگاي ھەولپىر دىت ئىنجا دەۋك و ھەلەبجە.
- ۶- پۆلىنى خوئىندى پىشەىىەكان بە پلەى يەكەم بۇ سەنتەرى شارەكان دىت، ئىنجا قەزا و ناحىەكان.
- ۷- ژمارەى درووستكردىنى خوئىندى پىشەىىەكان لە پىش پاپەرىنى بەھارى ۱۹۹۱ زىاتر بوو، ۋەك لەدواى پاپەرىن.
- ۸- بەپى پىسپورىان، خوئىندى پىشەىىەكان زۆرتىنپان پىسپورى كارەبان، دواتر (گشتى، بارزگانى، چاككردەنەۋەى كۆمپىوتەر، كۆمپىوتەر، مىكانىك، ئەلكترۆنىك و گەياندىن، ئۆتۆمبىل، بەرھەمى پوۋەكى، دارتاش، دىزايىن و درومان، ژمىرىارى، پوۋەكى ساردكردەنەۋە، گەشت و گوزار، كارگىرى، كانەكان، كانزا و ئەلەمنىوم، وئىنەى ئەندازەىى و ئازەلى) دىن.
- ۹- پۆلىنى خوئىندى پىشەىىەكان زۆرتىنپان بارزگانى و پىشەىىن، ئىنجا پىشەسازى و پىشەسازى و بارزگانى بەىكەۋە دواترىش كشتوكال و گەشت و گوزار دىن.
- ۱۰- بەشىكى زۆرى بىناى خوئىندى پىشەىىەكان بۇ خوئىندى پىشەىى گونجاۋ نىن.
- ۱۱- زۆرتىن خوئىندى پىشەىىەكان دوو نھۆمىن، ئىنجا يەك نھۆمى.
- ۱۲- زۆرتىن ژمارەى پۆلى خوئىندى پىشەىىەكان (۱۲) پۆلپن، ئىنجا (۶) پۆلى و (۱۸) پۆلى ھەتاۋەكو (۳۲) پۆلىش.
- ۱۳- زۆرتىن پۆل و ھۆبە بۇ خوئىندى پىشەىىەكان بۇ پۆلى دەىمە، ئىنجا دوانزەىم.
- ۱۴- زۆرتىن خوئىندى پىشەىىەكان تىكەلاۋن.
- ۱۵- زمانى خوئىندى سەرجم خوئىندى پىشەىىەكان زمانى كوردىيە، بەھىچ شىۋەىەك خوئىندى پىشەىى زمانى خوئىندى زمانى عەرەبى يان ئىنگلىزى نىيە.
- ۱۶- زۆرتىن خوئىندى پىشەىىەكان مىوانن و خاۋەن بىناى تايبەت بە خۆيان نىن.
- ۱۷- بەشىكى خوئىندى پىشەىىەكان بارى بىناكانيان باشە، بەلام بەشىكىان خراپ ياخود زۆر خراپە، ئەمە جگە لەۋەى خوئىندى پىشەىى ھەىە مەترسى پووخانى لەسەرە.
- ۱۸- زۆرتىن كاتى دەوامكردىنى خوئىندى پىشەىىەكان لە كاتى بەيانىانە و يەك دەوامىشە.

- ۱۹- بەشىكى زۆرى خويندنگا پيشەيىەكان پىداويستىەكانى خويندنيان نىيە، ياخود خراپىن، وەكو رەحله، كۆمپيوتهر، سكانەر، پرنتر، داتاشۆ، فۆتۆكۆپى... ەتد.
- ۲۰- بەشىكى زۆرى خويندنگا پيشەيىەكان پەرتوكخانى تايبەت بەخۆيان نىيە.
- ۲۱- بەشىكى لە خويندنگا پيشەيىەكان تاقىگە و وەرشەيان نىيە.
- ۲۲- سەرجمە خويندنگا پيشەيىەكان شوورەيان ەيە، كە جۆرى شوورەكە يان ديوارە ياخود تىلە.
- ۲۳- بەشىكى زۆرى خويندنگا پيشەيىەكان باخچەي تايبەت بەخۆيان ەيە، ئەگەرچى ەندىك لەو باخچانە بى باخەوانن و وەكو پىويست نىن.
- ۲۴- بەشىكى لە خويندنگا پيشەيىەكان خاوەنى گۆرەپانى تايبەت بەخۆيانن، بەلام خاوەنى گۆرەپانى وەرزشى نىن.
- ۲۵- بەشىكى زۆر لە خويندنگا پيشەيىەكان نەبەسترون بە ەيلى ئىنتەرنىت.
- ۲۶- پىكھاتەي دروستکردنى سەرجمە خويندنگا پيشەيىەكان لە بلۆك يان بەرد يان خشتە.
- ۲۷- بەشىكى زۆرى خويندنگا پيشەيىەكان نۆژەن نەكرائونەتەو و پىويستيان بە نۆژەنكرەنەو ەيە.
- ۲۸- بەشىكى زۆرى خويندنگا پيشەيىەكان ژمارەي پۆلەكانى خويندنيان كەمەو پىويستيان بە پۆلى زيادە ەيە.
- ۲۹- زۆرتىن ژمارەي خويندكاران لە خويندنگا پيشەيىەكان رەگەزى نىرە ئىنجا رەگەزى مى.
- ۳۰- بەشىكى زۆرى خويندكاران لە پۆلى دەيەمى پيشەين، ئىنجا پۆلەكانى دىكە.
- ۳۱- زۆرتىن رىژەي دەرچوونى خويندكاران لە پۆلى يانزەيەمە و زۆرتىنپيشيان رەگەزى نىرن.
- ۳۲- زۆرتىن رىژەي دەرئەچوونى خويندكاران لە پۆلى دوانزەيەمە و زۆرتىنپيشيان رەگەزى نىرن.
- ۳۳- زۆرتىن رىژەي دابراو لە خويندنگا خويندكارانى پۆلى دەيەمە و زۆرتىنپيشيان لە رەگەزى نىرن.
- ۳۴- زۆرتىن مامۇستايانى خويندنى پيشەيى لە رەگەزى مىن، ئەگەرچى جياوازيان ژمارەكەي ەندە زۆر نىيە.
- ۳۵- بەشىكى زۆرى پيشەي مامۇستايان، مامۇستاي پيشەين، ئىنجا مامۇستا، يارىدەدەرى بەرپۆبەر، بەرپۆبەر، سەرۆكى بەش، توپژەرى كۆمەلايەتى و رايھنەرى تەكنىكىن.
- ۳۶- زۆرتىن برونامەي مامۇستايان بەكالورىۆسە، دواتر دبلۆم، ماستەر، ئامادەيى پيشەيى و پەيمانگاي پىگەياندىنى مامۇستايانە، كە ەيچ مامۇستايەكى خويندنى پيشەيى ەلگىرى برونامەي دكتورا ياخود دبلۆمى بالا نىن.
- ۳۷- بەشىكى زۆرى مامۇستايان پسپورىان كارەبايە، ئىنجا ميكانىك، ژمىريارى و... ەتد.
- ۳۸- زۆرتىن مۆلەت بۆ مامۇستايان مۆلەتى بى مووچەيە، ئىنجا مۆلەتەكانى دىكەي وەك: (دايكايەتى، ھاوسەفەرى، نەخۆشى، درىژخايەن و خويندنگا).
- ۳۹- ژمارەي فەرمانبەرانى خويندنى پيشەيى كەمە، بەجۆرىك لە ەندىك خويندنگەي پيشەيى ەيچ فەرمانبەرىك بوونى نىيە.
- ۴۰- ژمارەي رەگەزى فەرمانبەرى مى لە رەگەزى نىر زياترە و بەشىكى زۆرى فەرمانبەرهكان فەرمانبەرى تەكنىكىن، دواتر فەرمانبەرانى كارگىرى، پاسەوان، پاككەرەو، بەردەست، باخەوان، چاككەرەو و شوفىر دىن.

پاسپاردەكان بۇ بەرە و پېشېردنى خويندنى پېشەيى :

بە مەبەستى كاركردى خويندنى پېشەيى چەندىن كەس و لايەن رۇليان ھەيە، بۇيە لە چەند خالېكدا رۇلى ھەريە كىكيان ديارى دەكەين، تاكو رۇلى ئەوانىش وەكو پاسپاردەيەك و ابىت بۇ ئەم توپۇنە وەيە، بۇ ئەوھى ھەمووان بە ئەركى خۇيان ھەلبىستن.

يەكەم : رۇلى پەرلەمانى كوردستان :

۱- دەركردنى ياساى پەرورەدە و شوپنكردەنە وەي خويندنى پېشەيى بە شىوہەيەكى گونجاو لە ياساكەدا.
۲- ھەموارى ياساى وەبەرھىنان بە ناچاركردى ئەو كۆمپانايانەي كە ئىش دەكەن بەوھى تا كارمەند و كرىكارى خۇمالى ھەبىت دەستى كار لەدەرەوہ نەھىن.

دووم : رۇلى وەزارەتى پەرورەدە :

۱- خويندنى پېشەيى بكرىت بە (۵) سال بۇ وەرگرتنى برونامەي دېلۆم لە پىسپورىيە جياجياكانى پېشەيدا ، شانبەشانى پەيمانگانى (كۆمپوتەر، ھونەر و وەرزش).

۲- بوونى ھاوكارى و ھەمانگى لەنيوان وەزارەتى پەرورەدە و وەزارەتى كار و دەستەي بالاي وەبەرھىنان و كەرتى تايبەت و خاوەن كار و كۆمپانايان، بۇ دامەزراندنى دەرچوانى خويندنى پېشەيى.

۳- دەسلەتتى تەواو بدرىت بە بەرپۆەبەرئىتى پېشەيەكان لە بەرپۆەبەرئىتى گشتىي پەرورەدەي پارىزگاندا و لە لايەن بەرپرسانەوہ گرنگىي پى بدرىت بەجۆرىك كە لە ناستى بەرەوپېشېردنى پرسى پېشەيىدا.

۴- سىستەمى پەرورەدە دەسكارى بكرىت و خويندنى پېشەيى ھەقى خوى پى بدرىت. بە جدى چاكسازى بنەپەتى لە سىستەمەكەدا بكرىت، بۇ ئەوھى لەپووى ئەكادىمىيەوہ بۇ ناستىكى بالاتر بەرئىكرىتەوہ و بايەخى زياتر بە خويندنى پېشەيى بدرىت.

۵- ئەو رىنمايىانەي لەمپەرن لەبەردەم بەرەو پېشەوہ چوونى خويندنى پېشەيى دەسكارى بكرىن.

۶- پرۆگرامەكانى خويندنى پېشەيى دەسكارى بكرىن و لەگەل پېشكەوتنى سەردەمدا بگونجىنرىن.

۷- برپارى كردنەوہى كۆمەلگە پېشەيە مۆدرىنەكان لە پارىزگاندا بچىتە بوارى جىبەجىكردنەوہ.

۸- كردنەوہى خولى پىسپورى و شارەزايى بەردەوام بۇ مامۇستايانى خويندنى پېشەيى لە ناوہوہ و دەرەوہى ولات.

۹- ھاندان ھەبىت بۇ مامۇستايان و خويندكارانى پېشەيى تا خەلكى زياتر روويان تى بكن.

۱۰- پەيوەندى نيوان كۆمپانايان و خاوەن كارەكان لەگەل خويندنگا پېشەيەكان رىكبخرىت تا بەبەرنامە دەستى كارى پىويست ئامادە بكرىت.

۱۱- بەكارھىنانى رىنگەي ھاوچەرخ بۇ فىركردن، بەجۆرىك بگونجىت لەگەل سەردەمى پېشكەوتووى ئەمپۇدا، دابىنكردى ئامراز و ئامىرەكانى فىركردن و راھىنانى خويندكاران لە تاقىگە و وانەكانى پراكتىيكا.

۱۲- گرنگىي دان بە كردنەوہى ئەو بەشانەي كە پىويستى بازارن و لە ئىستادا پىوستن و لەگەل ناوچەكەدا دەگونجىن، دواى توپۇنەوہى زانستى لە پىويستى بازار بەو پىسپورىيە.

- ۱۳- پیدانی دەرمالەى مانگانە بە خویندکارانى پیشەیی: بۆ ئەوەى لەلایەك پیداوئیستیهکانى خویندنیان پىر بکەنەوه، لەلایەكى دیکەش هانى زیاتریان بدریت بۆ ئەوەى پوو له خویندنى پیشەیی بکەن و هەموو کاتەکانى خۆیان بۆ فېرېبون تەرخان بکەن، نەوهکو بەدوای کاردا بگەپین تاكو پیداوئیستی خویندنیان پردهکەنەوه.
- ۱۴- دابینکردنى بەشى ناوخۆیى بۆ خویندکاران: پیدانى بەشى ناوخۆیى هانى خویندکاران دەدات تاوهكو له شار و شارۆچکەکان پوو له خویندنى پیشەیی بکەن، بەتایبەتى بۆ ئەو پىسپۆریانەى له سنوورى ناوچهکەى خۆیدا نین.
- ۱۵- له وەرزى هاویندا راپهینان بە خویندکارانى پیشەیی بکریت له دامەزراوهکانى حکومى و ئەهلیدا.
- ۱۶- هەبوونى راپەریكى پەروەردەیی یاخود توێژەرى کۆمەلایەتى بۆ ئەوەى چاودێرى ژيانى خویندکاران بکات و چارەسەرى گیر و گرتەکانیان بکات.
- ۱۷- دابینکردنى تاقیگە بۆ خویندنگا پیشەییەکان.
- ۱۸- دابینکردنى سیانەى چاککەرەوه و وەرشه له خویندنگا پیشەییەکان.
- ۱۹- بەشداری پیکردنى خویندکاران له چالاکییه جۆراوجۆرهکان وەکو کردنەوهى پيشانگا، دەرکردنى بلاوکراوه، ئەنجامدانى چالاكى وەرزشى و ...هتد.
- ۲۰- ئەنجامدانى کۆمەلێك سمینارى زانستى و پەروەردەى بۆ بەرپۆهەبرى خویندنگا پیشەییەکان و مامۆستایان و خویندکاران بۆ بابەتە جۆراوجۆرهکانى وەکو خویندنى پیشەیی، رېگاگانى بەرپۆهەبردن و فیکردن و پۆلى هاوبەشى کۆمەلگا بۆ بەرهو پيشبردنى خویندنى پیشەیی.
- ۲۱- هەبوونى بەشى پیشەیی پيوست له هەندیک له خویندنگا بنەرەتییهکاندا.
- ۲۲- بەشەکانى خویندنى پیشەیی زیاد بکرین بەپى پیداوئیستی سەردەم و بازار، دواى توێژینهوهى زانستى له پيوستى بازار بەو پىسپۆرییه.
- ۲۳- هاندان و راپهینانى هاوولاتیان تاوهكو کاربکەن له خویندنگا پیشییهکاندا.
- ۲۴- سوود وەرگرتن له پشتگیریکردنى ریکخراوه نیودهولەتییهکان بۆ خویندنگا پیشەییەکان بەپى پىسپۆریان.
- ۲۵- پیکهاتەى خویندنى پیشەیی له شارەکانى هەریمی کوردستان فراوان بکریت.
- ۲۶- نۆژەنکردنەوهى ئەو خویندنگا پیشەییانەى پيوستیان بە نۆژەنکردنەوه هەیه، چونکه بەشیكى ئەو خویندنگایانە ماوهیهكى نۆژه درووستکراون و له ئیستاد بۆ خویندنگای پیشەیی گونجاو نین.
- ۲۷- دابینکردنى پەرتووکهکانى خویندن له خویندنگا پیشەییەکاندا.
- ۲۸- دابینکردنى مامۆستای پىسپۆر بەتایبەتى بۆ ئەو بەشانەى که مامۆستایان نییه، یاخود کهمه.
- ۲۹- رېگەدان بە خویندکارانى پیشەیی بە خویندنى بەردەوام له زانکۆ و پەیمانگاكان و خویندنى بالا بۆ دروستکردنى کادری پشەیی پىسپۆر.
- ۳۰- کردنەوهى خویندنگا ئامادەییەکان بەپى هەلگەوتەى ناوچهکە: بۆ نمونه ئەو ناوچانەى له بارن بۆ کشتوکال ئامادەیی کشتوکالى لیبکریتەوه.
- ۳۱- تەرخانکردنى خەرجى دارایی پيوست بۆ وانەکانى راپهینانى خویندکاران.

- ۳۳- بەگەر خىستىنى زىياترى دەزگاكانى راگە ياندن بۇ دەرخىستىنى گىرنگى خويىندىنى پىشەيى لە ئىستا و لە داھاتودا، لە رېگەي بەرنامەي تايىبەت بە ھۆشيارى پەرورەدەيى لەرېگاي كە نالەكانى راگە ياندىنى بىنراو و بىستراو.
- ۳۴- دانانى كە سانى شارەزا و پىسپۆر لە بوارى خويىندىنى پىشەيى لە شوينى كارەكانيان تايىبەت بەو بوارە.
- ۳۵- كاراكردىنى تويزەرانى كۆمەلايەتى و كىرەنەوہى خول بۇيان بۇ ديارىكردىنى دەسەلات و چۆنيەتى كاركردىن.
- ۳۶- گىرپانى كۆپو سىمىنار و وۆركشۆپ لە شار و شارۆچكە و گوندەكان بەمەبەستى بلاوكرىنەوہى زىياترى ھۆشيارى بۇ گىرنگى خويىندىنى پىشەيى بەھاوكارى رىكخراوہ ناھكومىيەكان.
- ۳۷- باشتركردىنى بارودۆخى كۆمەلايەتى و ئابوورى مامۆستيانى خويىندىنى پىشەيى.

سىيەم: رۆلى ئەنجومەنى پارىزگا:

- ۱- چاودىرېكردىنى وردى رەوشى قوتابخانە پىشەيىيەكان لە پىكرىنەوہى كەموكورپىيەكانيان و دابىنكردىنى پىداويستىيەكانياندا.
- ۲- پىشكەشكردىنى پلانى گونجاو بە وەزارەتى پەرورەدەو بەرپۆبەرېتى گىشتى پەرورەدە بۇ دروستكردىنى ھاوسەنگىيەك لە كىرەنەوہى قوتابخانە پىشەيىيەكان لە ناوچە جىاجىاكاندا.

چوارەم: رۆلى خىزان:

- خىزان وەكو يەكەم زىنگەي خويىندكار رۆلى چالاك و گىرنگ دەبىنىت بۇ پىكرىنەوہى پىداويستىيەكانى خويىندكار و لە نىزىكەوہ ئاگاداربوونى، دەكرىت بەم شىوہەيى خوارەوہ ئاگادارى خويىندكارەكانيان بن، ئەويش بەوہ دەكرىت كە پوونكرىنەوہى گىرنگى خويىندىنى پىشەيى بۇ مندالەكانيان بدەن، كە لەداھاتودا چ بۆخويان چ بۇ ولات بايەخ و گىرنگى زۆرى ھەيە.

پىنجەم: رۆلى خويىندىنگا:

- خويىندىنگا دەتوانرىت وەكو سەرکەوتوتىررىن رېگەي ئامۆزگارى بۇ خويىندكاران بەكار بەئىنرىت بۇ ئەوہى ھاندان بدرىن و پەرورەدە بكرىن، بۇ ئەوہى گىرنگى بە خويىندىنەكەيان بدەن و سوود لە داھاتووش وەرىگىن.
- ۱- بەرپۆبەرېتى خويىندىنگاكان و پابەرى خويىندكار لەگەل دايك و باوكى خويىندكاران پراويز بەيەكترى بكەن و گىرغىتەكان دەستىنشان بكەن و ھەولى چارەسەرىشى بۇ بدەن.
- ۲- گەشتى زانستى و تەرفىيەي بۇ خويىندكاران رېكبخەن بۇ ئەوہى سەردانى كارگە و خاوەن كارەكان ناوچە شوينەوارىي و گەشتيارەكان بكەن و لەگەل وانەكانيان رېك بخەن.
- ۳- كەشىكى خۆشەويستى و پىر سۆز لە نىوان مامۆستايان و خويىندكاران درووست بكەن و ئەو خۆشەويستىيەش پۆز بەرپۆ بەرەو پىش بەرىت.
- ۴- كاركردىن و بەشدارى پىكردىنى خويىندكار بە چالاكىيەكانى خويىندىنگا، وەكو رېكخىستىنى چالاكى و دەركردىنى بلاوكرىوہى ديوارى و گوڤار.

شەشەم: رۇلى مېدىياكان:

- ۱- ھۇشيار كىرىش ۋە خىزانە كان لە گىرگى خۇيىندى پىشەيى لەرگەي بەرنامە جۇراو جۇرەكان، بۇ ئەۋەي ھانى مەنەكانيان بەن پووبەنە خۇيىندى پىشەيى ۋە بەگىرگىيەۋە لىي پىرۋان.
- ۲- ھۇشيار كىرىش ۋە خۇيىندىكاران بۇ ئەۋەي لە گىرگى خۇيىندى پىشەيى بەگەن.
- ۳- زىادكىرىش بەرنامەي تايىبەتمەند بە بواری خۇيىندى پىشەيى لە ناوخۇي كوردستان ۋە رىگىرپانى چەند بەرنامەيەكى جىھانىش لەسەر خۇيىندى پىشەيى لە ۋلاتە پىشكەۋتوۋەكاندا.
- ۴- كىرىش ۋە كەنالىكى تايىبەت بە پەروەردە ۋە فىركىردن، لەناۋيشدا گىرگى زۇر بەرپىت بە خۇيىندى پىشەيى.
- ۵- پروگرامى پىشەيى زانستى ۋە تەرفىيە لە نىۋان خۇيىندىكارانى خۇيىندى پىشەيى رىكخىرىت.

ھەۋتەم: رۇلى رىكخراۋەكانى كۆمەلى مەدەنى:

- ۱- ھاۋكارى ۋە ھەماھەنگى نىۋان رىكخراۋەكانى كۆمەلى مەدەنى ۋە خۇيىندىگا پىشەيىەكان بەھىز بەرپىت.
- ۲- رىكخراۋەكانى كۆمەلى مەدەنى بىنە ھىزى فشار بۇ سەر دەسەلات بۇ ئەۋەي گىرگى زىاتر بە ناۋەندەكانى پەروەردىي ۋە بەتايىبەتىش خۇيىندى پىشەيى بەرپىت.
- ۳- بەردەۋام سىمىنار ۋە ۋىركشۇپ لە نىۋان رىكخراۋەكان ۋە پىسپۇرانى بواری خۇيىندى پىشەيى ئەنجام بەرپىت، بۇ ئەۋەي بەيەكەۋە كار بۇ سەرخىستى زىاترى خۇيىندى پىشەيى بەرپىت.
- ۴- رىكخراۋەكانى كۆمەلى مەدەنى ھەلمەتى ھۇشيارى لە ناۋەندەكانى خۇيىندى پىشەيى بەپىۋەبەن ۋە زىاتر ھانى خۇيىندىكاران ۋە كەس ۋە كارىان بەن.

ھەشتەم: رۇلى كۆمپانىيا ۋە دەزگا ۋە خاۋەنكارەكان:

- ۱- بۇ راپەراندنى كارەكانىان زىاتر پىشت بە توانا ۋە لىھاتوىي دەرچىۋانى خۇيىندى پىشەيى بەسەن، لەبىرى ئەۋەي كىركار ۋە كارمەند لە دەرەۋە بەپىن.
- ۲- رىگەدان بە خۇيىندىگە پىشەيىەكان بەشىكى ۋە كانىان بەتايىبەتى ۋە ۋە پىراكتىكى لەلەي ئەۋان ئەنجام بەن، بەشىۋەيەك دەۋامى خۇيىندىكاران بىبىتە دوو دەۋامى، بەجۇرىك چەند رۇژىك لەناۋ خۇيىندىگە پىشەيىەكان دەۋام بەكەن ۋە چەند رۇژىكىش لەلەي كۆمپانىيا ۋە خاۋەنكارەكان بەپىي پىسپۇرى ھەربەشىك.
- ۳- لەكاتى نەبوۋنى كادىرى شارەزا ۋە پىسپۇر بۇ كارەكانىان لەناوخۇ ۋە ناچاربوۋنىان بە ھىنانى كەسى شارەزا لە دەرەۋە، ئەۋا كەسىكى ناوخۇيى شان بەشانى ئەۋ شارەزايە كار بىكات، تا ئەۋكاتەي فىرى كارەكە دەبىت ۋە دواتر لە شوىنى ئەۋ پىشت بە تواناكانى دەستى كارى ناوخۇيى بەسەرتىت.
- ۴- ئەنجامدانى ۋىركشۇپ ۋە سىمىنارى ھاۋبەشى سالانە بۇ ئەۋەي لەگەل خۇيىندىگا پىشەيىەكان بەيەكەۋە گىرگىەكانى خۇيىندى پىشەيى بەۋزەۋە ۋە رىگە چارەيان بۇ بەۋزەۋە، ھەروە بەپىي كادىرى پىۋىستى سەردەم ۋە رۇژنە كادىرى پىۋىست بۇ بازار درووست بەكەن.

پاشكۆي (۱)

« مەرجەكانى پىدائى مۇئەتتى كۆرۈنەۋەي پەيمانگاي قىزكردنى پىشەيى ئەھلى :

۱) داۋكارى ئەلەيەن كەسى يەكەم پىشكەش بىكرىت بە ئىزەنەي بەرئۆبەرايەتى گشتى

پارنىگا

۲) پروانامەي كەسى يەكەم باۋەر پىكراۋ بە پىي ي پىپۇرى

۳) پروانامەي رەگەزنامە و كارتى زانىيارى / ئەگەر بىئانى بىو پەساپۇرت و

پشتگىرى جىن نشىنى (اقامە) ئەلەيەنى پەيوەندى دار ئەگەل دوو وىندەي رەنگاورەنگا

۴) رەزامەندى بەرئۆبەرايەتى (ئاسايش / تەندروستى / باجى دەرامەت / شارەۋانى /

ئەھىشتى تاۋان (يە نەجەمۇر) .

۵) گرئەست يان تا پۇي مولىكدارى بىئانى سەنتەر .

۶) بەئىن نامە ئەلەي (كاتب عدل) بەمەپەستى جى بە جى كۆرۈنى رىئەمەيەكان

۷) بەئىن نامە ئەلەي (كاتب عدل) بەمەپەستى جى بە جى كۆرۈنى رىئەمەيەكان

فەرمانبەر ئەبىت ئە ھىج دام و دەركايدى كى حكومى.

۸) (كفالة ضامنة) ئەلەيەن (كاتب عدل) بە بىرى (۲۵۰۰۰۰۰۰) بىست و پىنچ مىليۇن دىنار .

۹) پروانامەي مامۇستايانى ۋانە بىز باۋەر پىكراۋ بە پىي ي پىپۇرى ،

۱۰) بىيارى دامەرزاندنى دەرجوئەكى پىشەيى ئە سەنتەر بەمەرجىك دانەمەرزابىت .

۱۱) پروگرامى قىزكردن بە پىي ي پىپۇرى بەشەكان .

۱۲) پوختەيەك ئە ئاما نەجەكانى كۆرۈنەۋەي سەنتەر ، پلانى كاركۆرۈن .

۱۳) ئامارى مامۇستايان و خىزمەت گوزاران بە پىي ي پەيوەندى دارى و پروانامەكانيان

۱۴) ئامارى ئامىر و كەل و پەلى سەنتەر .

۱۵) بۇ بەشى خولى بەھىزكردن پىئويستە 1-

ا- تاقىگەي زانستى ھەبىت بۇ (فىزىيا / كىمىيا / زىندەۋەرزانى)

ب- ئابى بەھىج شىۋەيەك مامۇستا ئەكاتى دەۋامى فەرمى خۇي ۋانە بلىنەۋە .

ج- ئابى بەھىج شىۋەك مەلۇمە بەكار بىت

د- پىئويستە پروگرامى دىيارى كراۋ تەۋاۋ بىكرىت ئەھەر ۋانەيەك .

۱۶) پىكۆرۈنەۋەي قۇرمى زانىيارى سەنتەر

۱۷) پارا پۇرتى ئىزەنەي بەرئۆبەرايەتى گشتى پەرۋەردەي پارنىگا (سەبارەت بە گونجاۋى

سەنتەر بۇ كۆرۈنەۋە)

۱۸) ھەبوونى پىداۋىستىەكانى ئاگر كۆۋانەۋە ۋەك (سەتلى خۇل و) بىقل حىرىق)

۱۹) نابی ناوی هیچ ولاتیک یان په یمانگایه کی بیانی نه هلی به کار بیټ نه گهر
فرزانه ندی له سرچاره ی دایک نه بیټ .

۲۰) نابیټ ناوی سهټتهر دووباره بکړیتوه ته ټها گهر لټیک بیټ له سهټتهری دایک .

۲۱) نابی مشق له پیشه یه ک دا بکړیت که جیاوازی لهوی له ناوهرؤکی مؤله ته که دا
هاتووه ، مه گهر به فرزانه ندی و فراره تی په روه رده ، لایه نی به ریرس نه بیټ .

۲۲) له یه ک سهټتهر دا که مؤله تی و فرگرتوه هر به شیکي تازه کرایه ووه ده بی مامه له ی
بنکده تی تازه له گهل بکړیت .

۲۳) * رټمایس تاییهټ به مؤله تی گردنه ووی سهټتهری نه هلی به رټکخراو و کومپانیا و
که سایهټیه بیانیه کان :

ا- پیدانی مؤلهټ به شیوه ی گریهټ ده بیټ له نیوان و فراره تی په روه رده /
به رټوبه رایه تی گریهټه گشتیه کان ، له گهل رټکخراو و که سایهټیه بیانیه کان
ب- گری به سهټه که واژوو ده کړیت یاش ته و او گردنی هه موو مه رجه کانی پیویست بو
گردنه ووی سهټتهری پیشه یی نه هلی له و فراره تی په روه رده / به رټوبه رایه تی
گریهټه گشتیه کان .

ج- ماوه ی گریهټه یه ک ساله و نوی ده کړیتوه به فرزانه ندی هه ر دوو لا .

د- رټکخراو و کومپانیا و که سایهټیه بیانیه کان مؤلهټ و نوسراو کانی هاتنه ناووه ی
هه ر نی کوردستان پیشکش ده کات له گهل دا وایه ک .

ه- ده سهټه به ری به مه بله غی (۵۰۰۰۰۰۰۰) په نجا ملیون پیشکش بکات له لایه ن دادنوس
(کاتب عدل) په سهټند کرایټ له گهل (۲) که هیل دانیشته ی هه ر نی کوردستان بن .

پاشکوی (۲)

ناماری (نامادعی/ قوتایی/ ماموستا ای پیشهیی
یو سالی خویندنی ۲۰۱۲ - ۲۰۱۳)

ب	پادینک	نامادی			قوتایی		قوتایی ماموستا
		کور	کچ	تپهلو	کچ	کور	
۱-	مادونر	۱۲			۹۲۶	۱۲۶۲	۵۱۲
		کور	کچ	تپهلو	۲۲۶۱		
		۵	۲	۱			
۲-	سلیمان	۱۱			۲۱۵	۱۸۰۲	۶۸۱
		کور	کچ	تپهلو	۵۲۲		
		۱	۲	۹			
۳-	دھوک	۵			۲۱۵	۲۰۶	۱۲۲
		کور	کچ	تپهلو	۱۱۳۱		
		۱	۲	۲			
۴-	گرمیاز	۲			۲۰۰	۲۵۱	۵۱
		کور	کچ	تپهلو	۵۵۱		
		-	-	۲			
	کلتر	۲۲			۲۲۶	۲۲۲	۱۲۵۰
				۹۱۵۵			

بمشکانی پیشهیی

ز	بمش	ههولیر	سلیمانی	دھوک	گرمیان	گشتی	تیبیتی
۱-	پیشمازی	۵	۶	۲	۱	۱۴	
۲-	گشت و کال	۱	۲	-	-	۲	
۳-	بازرگانی	۴	۴	۲	-	۱۱	
۴-	پیشهیی	۲	۲	-	۱	۶	سید سادق قوتایی نیه
	کۆز	۱۲	۱۵	۵	۲	۳۴	

پاشکوی (۲)

ناماری شوتاییمان و خویندکارانی پیشهیین بۇ سالی خویندنی ۲۰۱۲ - ۲۰۱۳
بەریو بەرایەتی گشتی پەروردهی سلیمانی

ز	ناری نامادایی	بەش	بۆی ۱۰		بۆی ۱۱		بۆی ۱۲		کۆی گشتی	
			کچ	کچ	کچ	کچ	کچ	کچ	کچ	کچ
۱-	پشەسازی سلیمانی کوران	میکانیک	۱۲۰	-	۷۵	-	۵۸	-	۲۵۲	-
		کانزا	۴۱	-	۲۷	-	۲۵	-	۱۰۲	-
		دارتاش	۲۹	-	۲۸	-	۲۷	-	۱۱۴	-
		گشتی گشتی	۲۰۰	-	۱۵۰	-	۱۲۰	-	۴۷۰	-
۲-	پشەسازی زانستی کوران	کارهیا	۱۲۵	-	۶۷	-	۷۱	-	۲۶۲	-
		نەنگتۆن	۵۲	-	۲۴	-	۲۱	-	۱۱۸	-
		گشتی گشتی	۱۷۸	-	۹۱	-	۹۲	-	۳۸۰	-
۳-	پشەسازی سلیمانی کچان	وینەدی نەنگتۆن	-	-	۴۲	-	۲۵	-	۱۰۴	۲۷
		کارهیا	-	-	۵۱	-	۲۴	-	۱۱۲	۲۷
		نەنگتۆن	-	-	۲۶	-	۱۴	-	۵۲	۱۲
		دورمان	-	-	۲۰	-	۱۵	-	۵۷	۱۲
		چەنگەر نەنگتۆن	-	-	۲۶	-	-	-	۲۶	-
		گشتی گشتی	-	-	۱۷۵	-	۹۸	-	۲۷۳	۷۸
۴-	پشەسازی بەنگرەجۆ	کۆمپوتەر	۴۷	۷	۴۹	۲۸	۷۵	۲۵	۲۲۱	۲۵
		کارهیا	۵۰	۱۰	۴۰	۱۹	۴۴	۸	۱۷۱	۸
		نۆتۆمبیل	۵۰	-	۲۲	-	۲۱	-	۱۰۴	-
		هەواسازی	۴۲	-	۴۴	-	۲۶	-	۱۲۲	-
		میکانیک	۲۶	-	۲۵	-	۲۴	-	۸۵	-
		گشتی گشتی	۲۱۶	۱۷	۱۹۱	۴۷	۲۱۰	۲۲	۸۱۲	۲۲
۵-	بازرگانی سلیمانی کوران	گشتی	۱۲۵	-	۱۲۱	-	۸۲	-	۲۴۹	-
۶-	بازرگانی سلیمانی کچان	گشتی	-	-	۲۵۸	-	۲۴۱	-	۷۲۷	۲۴۸
۷-	بازرگانی سلیمانی نیوارانی تیگە ناو	گشتی	۱۲۹	۸۹	۱۲۹	۹۶	۱۶۲	۶۹	۶۷۴	۲۵۱
۸-	گشت و کالی بەنگرەجۆ	بەرۆیوس روگی	۵۲	۲۶	۵۰	۲۴	۴۰	۲۱	۲۲۲	۲۱
		بەرۆیوس روگی	۲۷	۹	۱۹	۴	۱۲	۱۰	۹۲	۱۰
		نامیرە گشت و کالی بەنگرەجۆ	۲۰	-	۸	-	۲	-	۴۷	۷
		گشتی گشتی	۱۰۹	۲۵	۷۷	۲۰	۶۲	۴۸	۱۱۲۶	۴۸

۹۷	۱۲	۸	۱۵	۱۷	۲۰	۲۵	کارهیا	راییدی پیشهیی	۹-۱
۴۰	۱۴	۶	-	-	۱۲	۸	کۆمپیوتەر		
۶۹	۱۹	۵	۱۲	۷	۱۷	۸	بازرگانی		
۱۱۲۴۰۶۵۱	۴۵	۱۹	۲۸	۲۴	۴۹	۴۱	گسۆی گشتی		
۶۹	۲	۱۱	۱۶	۱۲	۸	۲۹	کارهیا	پیشه سازی چه چه مان	۱۰-۱
۶۹	۹	۹	۱۷	۱۰	۱۴	۱۰	کۆمپیوتەر		
۵۶	۱	۴	۹	۷	۱۵	۲۰	بازرگانی		
۴۱۹۴۱۱۱۲	۱۲	۲۴	۴۲	۲۹	۲۷	۵۹	گسۆی گشتی		
۹۶	۱۲	۸	۱۷	۱۲	۲۵	۱۲	کارهیا	پیشه سازی هه له بجهی شه هید	۱۱-۱
۴۲	-	۱۰	-	۱۱	-	۲۲	سیارات		
۱۷	-	-	-	۶	-	۱۱	مهادن		
۹۱	۹	۱۶	۲۵	۱۴	۱۴	۱۲	کۆمپیوتەر		
۱۱۲۴۴۷۱۱۰	۲۱	۲۴	۴۲	۴۲	۴۹	۵۸	گسۆی گشتی		
۲۶	-	-	۲	۷	۴	۱۷	بهره دهس ئازۆن	کشت و کالی هه له بجهی شه هید	۱۲-۱
۸۴	۱۰	۱۲	۹	۲۲	۱۱	۱۸	بهره دهس پزۆفکی		
۲۷۱۱۵۲۸	۱۰	۱۲	۱۲	۲۰	۱۵	۲۵	گسۆی گشتی		
۴۴۱۲۶۲۸	۲۸	۱۱	۲۸	۱۸	۲۲	۹	گشتی	بازرگانی هه له بجهی شه هید	۱۳-۱
۴۱	۶	۱۴	۴	۸	۱	۸	کارهیا	پیشه یی دهره نه یغان	۱۴-۱
۴۵	۲	۲	۴	۶	۱۱	۱۸	بازرگانی		
۲۹۸۶۲۲	۹	۱۷	۸	۱۴	۱۲	۲۶	گسۆی گشتی		

ژماره ی فوئابیان و خویندکارانی بهرێوه به رایه تی گشتی پهروه ده ی سلیمانی
بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۲-۲۰۱۳
گسۆی گشتی (۵۰۲۲)

پاشكۆي (۴)

ناماري فوتايبان و خويندكاراني پيشهين بۇ سانى خويندنى ۲۰۱۲ - ۲۰۱۳
بەريۆەبەرايەتى گشتى پەروەردەي گەرميان

ز	نامادەين	پەش	يۆنى ۱۰		يۆنى ۱۱		يۆنى ۱۲		كۆي گشتى	
			كەر	كچ	كەر	كچ	كەر	كچ	كەر	كچ
۱-	نامادەين پيشهين گەلار	پيشەسازى كارەبا	۴۰	۲۸	۵۰	۲۲	۳۰	۲۰	۱۰۲۲۰۲۰	
		بازرگاش	۵	۲۰	۵	۲۰	۵	۲۰	۲۰۸۵۱۰	
			۴۵	۶۸	۵۵	۵۲	۳۵	۵۰	۴۰۵	
۲-	نامادەين پيشەسازى كۆي								۱۴۶	
گىۆي گشتى										
									۱۳۰۰۲۸۱	۵۵۱

ناماري فوتايبان و خويندكاراني بەريۆەبەرايەتى گشتى پەروەردەي گەرميان
بۇ سانى خويندنى ۲۰۱۲ - ۲۰۱۳
گىۆي گشتى (۵۵۱)

پاشکوی (۵)

وینہی وۆرکشوی یهکههه - ۲۰۱۷/۷/۳

سلیمانی - هوئی هوئیئیل تایتانیک

پاشکوی (۶)

وینەى وۇركشۇپى دووہم - ۲۰۱۷/۷/۱۲

هەلەبجە - هۇنى سارا

پاشکوی (۷)
وینہی وورکشوپی سییہم - ۲۰۱۷/۸/۱۲
سلیمانى - هوئى هوئیل تایتانیک

